

Univerzita Pardubice
Filozofická fakulta
Katedra religionistiky

Čeští křesťané a islám v době uprchlické vlny

Věra Hornychová

Bakalářská práce

2019

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Věra Hornychová**
Osobní číslo: **H14162**
Studijní program: **B6101 Filozofie**
Studijní obor: **Religionistika**
Název tématu: **Čeští křesťané a islám v době uprchlické vlny**
Zadávající katedra: **Katedra religionistiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Studentka se bude zabývat problematikou křesťansko-muslimských vztahů se zaměřením na přístupy českých křesťanů k vlně do Evropy přicházejících uprchlíků z muslimských zemí. V teoretické části práce zmapuje relevantní příspěvky k tomuto tématu v hlavních českých křesťanských médiích (Katolický týdeník, Kostnické jiskry, Protestant, Radio Proglas...) a na základě těchto příspěvků a literatury zpracuje téma postojů k muslimům a k migraci v českém křesťanství, které zasadí do kontextu křesťanských postojů k islámu obecně. V praktické části práce provede kvalitativní výzkum založený na rozhovorech s českými křesťany angažujícími se při pomáhání uprchlíkům. Jejím cílem bude především posouzení vztahu mezi postoji k uprchlíkům na straně jedné a k islámu jako náboženství na straně druhé. Práce bude zaměřena na současnost s těžištěm zkoumaného období v roce 2015.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury: **viz příloha**

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Mgr. Vít Machálek, Ph.D.**

Katedra religionistiky

Datum zadání bakalářské práce: **30. března 2017**


Termín odevzdání bakalářské práce: **30. března 2018**



prof. PhDr. Karel Rýdl, CSc.
děkan



L.S.



doc. Mgr. Martin Fárek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2017

Příloha zadání bakalářské práce

Seznam odborné literatury:

- ČERVENKOVÁ, Denisa, RETHMANN, Albert-Peter: Islám v českých zemích. Praha: Vyšehrad, 2009.
- HANUŠ, Jiří, VYBÍRAL, Jan (eds.): Meze smířlivosti. Diskuse nad knihou Iana Burumy Vražda v Amsterdamu. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2012.
- HENDL, Jan: Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace. Praha: Portál, 2005.
- HOŠEK, Pavel: Islám jako výzva pro křesťany. Praha: Návrat domů, 2016.
- KÜNG, Hans, ESS, Josef van: Křesťanství a islám. Praha: Vyšehrad, 1998.
- MAREŠ, Miroslav et al.: Ne islámu. Protiislámská politika v České republice. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2015.
- MARTIN, Bernard, TRUSINA, Tomáš: Není už rozdíl? / Keine Unterschiede mehr? / No more difference? Benešov: EMAN, 2012.
- MENDEL, Miloš, OSTŘANSKÝ, Bronislav, RATAJ, Tomáš: Islám v srdci Evropy. Vlivy islámské civilizace na dějiny a současnost českých zemí. Praha: Academia, 2007.
- OBUCHOVÁ, L'ubica et al.: Variace na Korán. Islám v diaspoře. Praha: Orientální ústav AV ČR, 1999.
- POSPÍŠIL, Ctirad Václav et al.: Křesťan a islám. Nová Ves pod Pleší: Hesperion, 2016.
- SLÁDEK, Karel et al.: Křesťanství a islám v liberálním státu. Výzvy tradice a současnosti. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2011.
- TOPINKA, Daniel (ed.): Muslimové v Česku. Etablování islámu a muslimů na veřejnosti. Brno: Barrister & Principal, 2016.
- Historie - Otázky - Problémy, 2014, roč. 6, č. 2.
- Křesťanská revue, 2015, roč. 82, č. 6.
- Salve, 2004, roč. 14, č. 1.

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne

.....

Věra Hornychová

Poděkování:

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu své bakalářské práce doc. Vítu Machálkovi, Th.D. Dr., za pomoc při tvorbě této bakalářské práce. A zároveň mým komunikačním partnerům za poskytnutí informací, bez nichž by tato práce nevznikla. Stejně tak děkuji lidem ze svého okolí za jejich podporu.

Anotace

Tato bakalářská práce s názvem Čeští křesťané a islám v době uprchlické vlny, se věnuje vztahu českých křesťanů k muslimům s ohledem na uprchlickou vlnu z roku 2015. Pozornost je věnována historickému vývoji muslimských zemí ve dvacátém století, které byly po celou dobu ovlivňovány západní Evropou. Navíc vybrané křesťanské časopisy byly předmětem analýzy obsahu. Tato analýza vytvořila teoretický rámec témat, na kterých jsou vytvářeny otázky. Tyto otázky zkoumají na vybrané skupině českých křesťanských dobrovolníků pohled na přicházející muslimských uprchlíky.

Klíčová slova

islám, křesťanství, uprchlík, migrant, časopisy

Title

Czech Christians and Islam in the Time of the Refugee Surge

Annotation

This bachelor thesis, called Czech Christians and Islam in the Time of the Refugee Surge, deals with the relationship of Czech Christians to Muslims with respect to the 2015 refugee wave. It is focused on the historical development of Muslim countries in the twentieth century, which have been heavily influenced by Western Europe all the time. In addition, selected Christian's journals were subject of content analysis. This analysis created theoretical framework of topics on which questions are created. These questions explore a view of a select group of Czech Christian volunteers on the incoming Muslim refugees.

Keywords

Islam, Christianity, refugee, migrant, magazines

Obsah

Úvod.....	9
1 Vztah českých křesťanů k muslimům	11
1.1 Nástin postojů českých křesťanů k muslimům.....	11
1.2 Vyjádření k tématu uprchlictví.....	14
1.3 Křesťan a islám.....	15
1.4 Hoškova kniha a její přijetí	17
1.5 Shrnutí	24
2 Mediální část	26
2.1 Český bratr	26
2.2 Nota nebe.....	29
2.3 Život víry	31
2.4 Katolický týdeník	35
2.5 Shrnutí	37
3 Výzkumné šetření.....	38
3.1 Metodika výzkumu	38
3.2 Respondenti	39
3.3 Reflexe sběru dat	40
3.4 Popis uprchlického tábora ve Weidenu	41
3.5 Analýza rozhovorů	42
3.5.1 Jaký postoj zauímají k uprchlíkům čeští křesťané?	42
3.5.2 Jaká byla zkušenost dobrovolníků v uprchlickém táboře ve Weidenu? ...	45
3.5.3 Jaký postoj zauímají k islámu čeští křesťané?	47
3.6 Shrnutí	49
Závěr	51
Použitá literatura	52
Seznam příloh.....	56

Úvod

Tématem bakalářské práce je vztah českých křesťanů k islámu v době uprchlické vlny. Zájem o toto téma pramení z mého pobytu v uprchlickém táboře v roce 2016, ve kterém jsem pracovala jako dobrovolník. Náplní dobrovolnické práce bylo vymyšlení různých druhů aktivit pro děti od jednoho roku do patnácti let. Jako dobrovolník jsem pracovala společně s věřícími i nevěřícími lidmi z celé České republiky pod Diakonií Českobratrské církve evangelické, ve které středisko celostátních programů a služeb sdružuje dobrovolníky s cílem pomoci prchajícím lidem bez domova.

Cílem této bakalářské práce je zjištění vztahu českých křesťanů k uprchlíkům přicházejícím z oblastí Blízkého východu a Severní Afriky v migračních vlnách od roku 2015. K tomuto účelu mi bude sloužit vybraná skupinka českých křesťanských dobrovolníků, pracujících pod Diakonií Českobratrské církve evangelické v uprchlickém táboře ve Weidenu v Německu, nacházejícím se asi 20 km od hranic s Českou republikou. Základní výzkumná otázka zní: Jak čeští křesťané vnímají uprchlíky přicházející z muslimských zemí do Evropy? K zodpovězení základní výzkumné otázky mi dopomohou tři dílčí otázky: Jaký postoj zaujímají k uprchlíkům čeští křesťané? Jaká byla zkušenost dobrovolníků v uprchlickém táboře ve Weidenu? Jaký postoj zaujímají k islámu čeští křesťané? Předpokládám, že vybraná skupina křesťanských dobrovolníků přijížděla do Německa s převážně negativními předsudky. Domnívám se tedy, že je hnalo křesťanská povinnost evangelizovat, následná zkušenost změnila náhled českých křesťanských dobrovolníků jak na islám, tak i na migraci samotnou.

V první části je pozornost věnována vztahu českých křesťanů k muslimům od středověku po současnost. Druhá část se věnuje křesťanskému mediálnímu obrazu uprchlické vlny. V této části bude provedena textová analýza na vybraných médiích a publikaci, která jako jediná řeší uprchlickou tematiku s ohledem na rok 2015 z křesťanské perspektivy. V zadání bakalářské práce nalezneme uvedené čtyři křesťanská media, Katolický týdeník, Kostnické jiskry, Protestant. K těmto uvedeným bude přidán evangelický měsíčník Nota nebe, který se zaměřuje na mladou generaci, která je cílovou skupinou v dobrovolnických činnostech. Další provedenou změnou v mediální části oproti zadání jsou dvě výměny časopisu Protestant a týdeníku Kostnické jiskry. Časopis Protestant byl vyměněn za

mezidenominační časopis Život víry a týdeník Kostnické jiskry za měsíčník Český bratr, který přináší perspektivu z Českobratrské církve evangelické, ta je druhou největší křesťanskou církví v České republice. Třetí část řeší základní výzkumnou otázku, jak čeští křesťané vnímají uprchlíky přicházející z muslimských zemí do Evropy. Tento výzkum byl veden skrze rozhovory s dobrovolníky pracující v uprchlickém táboře ve Weidenu.

Z názvu vyplývá, že se tato práce bude věnovat lidem, kteří odcházejí ze země z obavy o svůj život. Uprchlík je dle Úmluvy o právním postavení uprchlíka přijaté v Ženevě v roce 1951 definován následovně: „*nachází se mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů, je neschopen přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám, odmítá ochranu své vlasti.*“¹ Na těchto místech je ale zapotřebí zmínit, že ačkoliv bakalářská práce nese v názvu tento fenomén, budu pracovat s dalšími podobnými fenomény jako například migrant, azylant apod. Z důvodu nemožnosti zachycení samotného fenoménu, který dnešní společnost pojímá v širším kontextu, a tím potírá rozdílnost mezi těmito fenomény.

¹ Úmluva o právním postavení uprchlíků [cit. 2018-6-10]<https://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/03/uprchlici.pdf>

1 Vztah českých křesťanů k muslimům

Tato část nastíní postoj českých křesťanů k muslimům od středověku po současnost. V první podkapitole nalezneme ukázky křesťanského vnímání muslimů ve novověku skrze známé osobnosti, jakými jsou Jan Zajíc z Házmburka, Kryštof Harant z Polžic a Bezdruzic, Václav Budovec z Budova a Jan Amos Komenský. Seznamuje s křesťanskými vyjádřeními k tématu uprchlictví a dále s křesťankou příručkou *Křesťan a islám*, která má pomoci křesťanům orientovat se v teologických otázkách rozdílnosti křesťanství a islámu. Nakonec tato kapitola seznamuje s knihou Pavla Hoška *Islám jako výzva pro křesťany* a jejím přijetím.

1.1 Nástin postojů českých křesťanů k muslimům

Historicky první zmínku v českých zemích o islámu nalézáme již v období Velké Moravy v díle *Život sv. Konstantina-Cyrila*, kde jsou muslimové popisováni jako vzdělaní lidé, odlišného vyznání, avšak s některými body křesťanského učení jako je neposkvrněné početí Panny Marie, které jsou pojitkem v intelektuálních diskusích.²

První křížové výpravy spuštěné projevem papeže Urbana II. směřované do Svaté země umožnily přímé setkání Čechů s islámským světem, a to konkrétně při tažení knížete Vladislava II. během druhé křížové výpravy a knížete Děpolta při třetí křížové výpravě. V pozdějších křížových výpravách, které byly namířeny také do českých zemích se obrátila karta. Dřívější strach z islámského světa se přenesl na katolickou církev a z Čech byla slyšet kritika katolické církve za její pomoc muslimům při dobývání Evropy, či za jejich podobné jednání při šíření katolického vyznání, kdy lidé měli na výběr přijmout víru nebo zemřít.³

Po bitvě u Moháče roku 1526 Osmané zabírají Uhry a dostávají se blíž k Čechům a Moravě. Obyvatelé jsou tak naplno zataženi do tureckých válek. Odvádějí do královských pokladnic více peněz, jsou nasazováni proti předsunutým osmanským jednotkám na jižní Moravě a z protestantských kazatelen jsou slyšet vojenská kázání určená vojákům

² MENDEL, Miloš, Bronislav OSTŘANSKÝ a Tomáš RATAJ. *Islám v srdci Evropy: vlivy islámské civilizace na dějiny a současnost českých zemí*. Praha: Academia, 2007, s. 156.

³ Tamtéž, s. 157.

odcházejícím a do bojů proti Turkům.⁴ Přítomnost Turků a zároveň nenávisť vůči nim dokládá i divadelní hra *Sarmacia* českého šlechtice Jana Zajíce z Házmburku. Tato divadelní hra byla zahrána v Budyni nad Ohří v roce 1552 a měla za cíl ukázat důležitost soudržnosti české šlechty a křesťanů proti Turkům. Divadelní hra byla hrána po celém městě. Děj je následující: Bezstarostní a veselící se křesťané v ulicích města jsou pozorováni tureckými špehy. Nedaleko stojící armáda dostává od špehů znamení k přepadu, dojde k zabíjení bezbranných mužů, žen i dětí. Avšak v nedalekém zámku se zbrojí křesťané, kteří pak krvelačné pohany odrazí a tím zachrání město. „*Diváci byli divadelním představením uchváteni a vžili se do něho tak, jako by šlo o skutečnost. Přestali si uvědomovat, že jde jen o pouhý obraz skutečnosti... propadli bázni, vzdychali naříkali a plakali.*“⁵

Kryštof Harant z Polžic a Bezdržic ve svém díle *Putování aneb Cesta z Království českého do Benátek a odtud do země Svaté, země judské a dále do Egypta a velikého města Kairu, potom na horu Oreb, Sinai a sv. Kateřiny v pusté Arábii ležící* mimo jiné popisuje různé zvyklosti muslimů. Po návštěvě Svaté země se vrací do českého království přes Egypt, který v té době patří pod vládu Osmanské říše. Vydává se na cestu, na které se snaží zjistit, kdo to jsou muslimové a co jim přikazuje islám. Z jeho díla se dozvídáme o měsíci Ramadánu, ve kterém se přes den muslim postí a přes noc jí. O cestě do Mekky, kterou musí každý muslim i ženy vykonat v bílém rouchu, aby byl přijat do ráje. O prorokovi Mohamedovi a jeho bojích a vítězstvích. O prorokově dceři Fatimě, ze které pochází královský rod vládnoucí v Mekce a o hrobě proroka Mohameda nalézajícím se v Medíně. Zároveň považuje Mohameda za falešného proroka a bludaře povolujícího mnohoženství. A nezapomene zmínit, že v období poutě muslimové navštěvují nevěstince v oblasti Mekky.⁶

Václav Budovec z Budova patří společně s Bartolomějem Dvorským a Šimonem Lomnickým z Budče k českým autorům křesťanských polemik s islámem. V roce 1614 byl vydán spis *Antialkorán* sepsaný Václavem Budovcem z Budova, který se dělí do tří částí. Autor zde vyzývá ke sjednocení křesťanstva v boji proti turecké, tedy muslimské, hrozbě. K této jednotě se autor snaží přispět především varováním proti tomu, co nazývá

⁴ Tamtéž, s. 189.

⁵ ZAJÍC Z HÁZMBURKA, Jan. *Sarmacia, aneb, Zpověď českého aristokrata*. Praha: Scriptorium, 2007, s. 58.

⁶ STORCHOVÁ, Lucie, ed. *Mezi houfy lotřiv se pustiti: české cestopisy o Egyptě 15.-17. století*. Praha: Set out, 2005, s.191

tureckým nebezpečím. Tímto nebezpečím je podle Budce především nákaza mentalitou nepřítel. Obává se islamizace evropského křesťanství. Toto nebezpečí barvitě popisuje v kapitole O odpadlících, s kterými se setkal v Cařihradě. Podle Budce je odpadlictví promyšlenou ztrátou svědomí. Za jeden z hlavních kořenů odpadlictví považuje odmítání trojičního tajemství.⁷

Jan Amos Komenský přistupoval k muslimům za začátku jako většinová společnost, tedy je vnímá jako kruté pohany.⁸ V Komenského díle *Labyrint světa a ráj srdce* hlavní postava vidí muslimy na jednu stranu jako nábožné, dávající almužnu, konající očistu, a dokonce reflektuje dvě větve islámu. Na druhou stranu náboženství přirovnává ke stromu rostoucímu vzhůru nohama, proroka Mohameda ke krtkovi ovládajícímu ostatní krtky. A muslimové jsou násilní a krvelační „... *aj, tu bílí ti a umytí lidé ohrňující lokty, jiskřice očima, hryzouce pysky a řvouce strašlivě, běhají, koho potkají, šavlují a ve krvi lidské se máchají. Čehož já zlekaje se a zpátkem běže, řekl jsem: „I což pak to oni dělají?“ Odpovědino mi: „Disputují o náboženství a dovodí, že alkorán pravá jest kniha.“*⁹ V polovině dvacátých let 17. století se setkává s novým pohledem na muslimy, vidí je jako pomocníky proti katolické církvi a zároveň věří v jejich konverzi ke křesťanství. Šíří prorocké vize, které využívá k budování protihabsburské aliance. Překládá křesťanské spisy, a dokonce i Bibli, do tureckého jazyka. V roce 1664 jeho spisy doputují do ležení osmanského velkovezíra u Nových Zámků, ale snaha o obrat ke křesťanství či pomoc proti habsburské monarchii končí u Osmanů neúspěchem. J. A. Komenský ke konci života přemýšlí o islámu v různých rovinách. Jeden ze zajímavých pohledů, na Komenského dobu novátorský, je považování vyznavačů islámu za rovnocennou skupinu, která má společný základ s křesťanstvím.¹⁰

V roce 1699 byli Osmané vytlačeni z Uher a v Evropě se ozývaly osvícenecké myšlenky. Vzdálené hranice s Osmanskou říší určují v českých zemích slabý zájem o islám. V knize *Islám v srdci Evropy* nalezneme několik autorů, kteří se stále vyjadřují ke vztahu muslimů a křesťanů. Jedním z nich je damašský křesťan žijící v Praze, píšící o strastech blízkovýchodních křesťanů pod vládou Osmanů. Cílem jeho spisů je zvýšit povědomí o islámu u misionářů vstupujících do Osmanské říše za účelem konverze muslimů. Dalším

⁷ BUDOVEC Z BUDOVA, Václav. *Antialkorán*. Praha: Odeon, 1989. Živá díla minulosti (Odeon), s. 14–19.

⁸ MENDEL, Miloš, Bronislav OSTŘANSKÝ a Tomáš RATAJ. *Islám v srdci Evropy* Praha: Academia, 2007, s. 210.

⁹ KOMENSKÝ, Jan Amos. *Labyrint světa a ráj srdce*. Olomouc: Naše Vítězství, 1928, s. 68–69.

¹⁰ MENDEL, Miloš, Bronislav OSTŘANSKÝ a Tomáš RATAJ. *Islám v srdci Evropy* Praha: Academia, 2007, s. 211.

mužem osvícenecké doby je Kaspar Pilata obhajující válku proti Turkům. V argumentaci se již neobjevují jen křesťanské rozměry, ale i světské. Totiž že Osmané porušili lidská práva.¹¹ V 19. a 20. století se obyvatelé území dnešní České republiky nestarali o křesťansko-muslimský vztah tak, jak tomu bylo v dřívějších dobách. Objevovaly se myšlenky na vlastní stát, poté přišlo několik ran v podobě první a druhé světové války. Následoval komunistický režimem, který potlačoval svobodu slova a náboženského vyznání.

Počátkem 21. století dochází 11. září 2001 k teroristickému útoku ve Spojených státech amerických. V České republice se v reakci na to objevila protiislámská vlna v konzervativních a křesťansko-sionistických kruzích. Křesťanská a demokratická unie – Československé strany lidové hlásící se k humanistickým a křesťanským kořenům, vystoupila v roce 1998 a 2003 proti výstavbě mešity v Brně a Teplicích. Šest let poté místopředseda David Macek říká, že islám není schopný zaručit rovnoprávné postavení žen, lidská práva a umožnit sekularizaci, a proto se nehodí do evropské kultury. V roce 2013, v souvislosti s vyvrcholením konfliktu v Iráku a Sýrii, se iniciativa Islám v ČR nechceme ptala, zda je islám a migrace hrozbou pro českou společnost. Mluvčí strany KDU-ČSL odpovídá, že je rozdíl mezi islámem náboženským a islámem radikálním. Radikalismus není přijatelný a povinností státu je chránit své občany před kýmkoliv radikálním.¹² V roce 2015 začíná být v souvislosti s počátkem uprchlické vlny rétorika této strany silnější. „*Do popředí vystupuje silný akcent na křesťanský charakter Evropy, který je vlivem přistěhovalců z islámských zemí narušován nebo dokonce ohrožen.*“¹³

1.2 Vyjádření k tématu uprchlictví

Poslední oficiální vyjádření papeže Františka z ledna 2018 začíná citací z Bible. Ten, kdo bude s vámi přebývat jako host, bude vám jako domorodec mezi vámi. Budeš ho milovat jako sebe samého, protože i vy jste byli hosty v zemi egyptské. Já jsem Hospodin, váš Bůh.¹⁴ Dále jeho vyjádření vybízí k solidaritě a vyjadřuje naději, že při řešení uprchlické krize se budou lidé společně řídit následujícími čtyřmi hesly: přivítat,

¹¹ Tamtéž, s. 214–218.

¹² MAREŠ, Miroslav. *Ne islámu!: protiislámská politika v České republice*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2015. Politologická řada. s. 77, 150–154.

¹³ Tamtéž, s. 153.

¹⁴ Leviticus 19,34

ochránit, hájit zájmy a začlenit. Proces přivítání spočívá ve zjednodušení a zrychlení procesu udělování azylu jednotlivcům a následné spojování rodin. Dále v nabídnutí adekvátního a důstojného ubytování a otevření speciálních humanitárních koridorů pro zvláště zranitelné uprchlíky. Člověk by vždy měl upřednostňovat ochranu člověka před ochranou státu. Druhým heslem je ochrana. Ochrana je soubor několika kroků, které jsou vědomě dělány za účelem obrany důstojnosti a práv jedince. První krok této ochrany začíná již v domovském státě, kde je zapotřebí nabídnout spolehlivé informace. Třetím heslem je hájit zájmy. Všichni migranti i komunity, které je přijímají, musí být podporováni k tomu, aby dosáhli svého potenciálu. Tedy aby migranti měli možnost pracovat, učit se a mohli tak být aktivními občany. Posledním heslem je začlenit se. Neznamena to však asimilaci, která vede k potlačení vlastní kultury či identity, ale k objevení jeden druhého.¹⁵

Také Synodní rada Českobratrské církve evangelické se 2. července 2015 vyjádřila k tématu uprchlictví. V první řadě žádá představitele státu o vytvoření právního rámce pro umožnění pomoci uprchlíkům. Dále vyzývá sbory k pomoci uprchlíkům v integraci do společnosti. A apeluje na obraz solidárního a milosrdného Ježíše Krista.¹⁶

O měsíc později přichází s vyjádřením Česká biskupská konference společně s Ekumenickou radou církví. V prohlášení na jedné straně stojí, že si jsou ČBK a ERC vědomy nutnosti solidarity s oběťmi války a náboženské nenávisti. Na druhé straně se obávají přílivu ekonomických migrantů. Vybízí vládu České republiky k řešení uprchlické otázky, ale zároveň nabízí pomoc při ubytování a integraci křesťanských migrantů.¹⁷

1.3 Křesťan a islám

Publikace Křesťan a islám byla sepsána skupinou filosofů a teologů z Univerzity Karlovy, Univerzity Palackého a Jihočeské univerzity a schválena olomouckým arcibiskupem

¹⁵ FRANCIS. „Message of his holiness pope Francis for the world day of migrants.“ *w2.vatican.va* [online] [cit. 2019-2-20] dostupné z: http://w2.vatican.va/content/francesco/en/messages/migration/documents/papa-francesco_20160908_world-migrants-day-2017.html

¹⁶ Prohlášení synodní rady. „K tématu uprchlictví.“ *e-cirkev.cz* [online] [cit. 2019-2-22] dostupné z: <https://www.e-cirkev.cz/clanek/6000-K-tematu-uprchlictvi/index.htm>

¹⁷ SILNÁ, Sandra. „Tiskové prohlášení. Společné prohlášení ČBK a ERC k přijímání migrantů.“ *Ekumenická rada.cz* [online] [cit. 2019-2-20] dostupné z: <https://www.ekumenickarada.cz/in/2797/spolecne-prohlaseni-cbk-a-erc-k-prijimani-migrantu>

Janem Graubnerem. Dílo vzniklo z důvodů nejasného vystupování mnohých představitelů církve, zmatečnosti k uprchlické vlně a neznalosti islámu.

Vrcholní křesťanští představitelé hlásají šíření pokoje, lásky k bližnímu a prokazování milosrdenství vůči uprchlíkům. To vše je součástí křesťanských hodnot, ale jak má křesťan poznat, co už je za hranicí. Důležitou věcí je znát vlastní křesťanskou identitu. „*Křesťanství a islám, stejně jako každé jiné mimokřesťanské náboženství, věřící křesťan nemůže klást na stejnou rovinu.*“¹⁸ K najití křesťanské identity slouží otázky: Je Alláh stejným Bohem jako Bůh křesťanů? Může se křesťan modlit společně s muslimem? Jak se postavit k uprchlické vlně? Jaká má být křesťanská charita?

Bůh muslimů a křesťanů podle publikace není stejným Bohem, ačkoliv by se to na první pohled mohlo zdát. Autoři vysvětlují, proč tato otázka je pro mnohé křesťany matoucí. Na samotného Boha se dá pohlížet ze dvou perspektiv. První pohled je pohled ze shora dolů na zemi, ve kterém je Stvořitel jediným právoplatným Bohem. Tento pohled sdílí, křesťané a muslimové spolu. Druhý pohled je pohled ze zdola nahoru, ve kterém křesťané chápou Boha jako Otce, Syna a Ducha svatého v jedné spojené podstatě. Tato trojjedinost Boží je základem křesťanské víry a je ukázkou neustálého dialogu. Tento dialog je podstatou křesťanství, a proto se křesťané snaží o dialog s jinými náboženstvími.¹⁹

Křesťanská modlitba je mířená k Bohu Otci, Ježíši Kristu a Duchu Svatému, a proto se křesťan nikdy nemůže modlit s vyznavačem náboženství, který v tuto trojjedinost nevěří. Podle autorů se křesťan nemůže modlit společně s vyznavačem jiného náboženství, ale může se modlit zvlášť ve stejném místě ve stejnou dobu, například za světový mír, jak tomu bylo v roce 1986 v Asii, nebo za příslušníka jiného náboženství.²⁰

Podle autorů křesťanství aktuální uprchlická vlna neohrožuje, neboť Bůh nedopustí, aby víra vymizela. V ohrožení je spíše demokracie a aktuální politické uspořádání Evropy. Je povinností každého křesťana pomoci lidem v nouzi, ale zároveň je důležité rozpoznat, zda se jedná o potřebného nebo podvodníka. Křesťané by neměli zapomínat na potřeby

¹⁸ CAJTHAML, Martin, Petr DVOŘÁK, Daniel HEIDER, et al. Křesťan a islám. Nová Ves pod Pleší: Hesperion, [2016]. s. 7.

¹⁹ Tamtéž, s. 6–9.

²⁰ Tamtéž, s. 13–15.

svých souvěrců, kteří jsou v tíživých situacích. Podle autorů západní křesťané zapomínají na jejich východní bratry, kteří čelí pronásledování v muslimských zemích.²¹

1.4 Hoškova kniha a její přijetí

Kniha Pavla Hoška *Islám jako výzva pro křesťany* se zabývá historickým vztahem muslimů a křesťanů, výkladem svatých textů islámu, věroučnému rozdílu mezi křesťanstvím a islámem a argumentací v diskusích týkajících se uprchlické vlny z roku 2015. Podle Hoška zaznívající křesťanské argumenty v diskusi o muslimských uprchlících, jsou povětšinou plné strachu z islámu. Někteří křesťané mluví o islámu jako o říši zla, či o odchylce, která je zapotřebí zastavit. Jiní křesťané naopak rádi vidí islám v Evropě, protože jej přirovnávají k apokalypse z Nového Zákona. Autor se snaží udržovat pokoj a na danou problematiku pohlížet skrze Zlaté pravidlo. Tím vnáší do diskuze mezi české křesťany koncept argumentů ve prospěch pomoci muslimů. To, jak Pavel Hošek celou tuto problematiku vnímá reflektují tři autoři a snaží se na Hoškovo dílo reagovat a přinést do diskuze svůj obraz problematiky. V kapitole jsou dále zařazeny tři recenze od souhlasných po kritické: první je z 21 prosince 2016 od Filipa Outraty, druhá je ze 14. prosince 2016 od Dana Drápala a třetí je z 10. ledna 2017 od Lukáše Lhořana.

Pavel Hošek je teolog, religionista a kazatel v Církvi bratrské a bývalý redaktor nakladatelství Návrat domů. Je vedoucí katedry Systematické teologie a katedry Filosofie a religionistiky na Univerzitě Karlově.²² Věnuje se mezináboženskému dialogu, ve své publikaci *Islám jako výzva pro křesťany* píše o rozdílnosti v prohlášeních významných křesťanských osobností, o inspiraci, o nutnosti nalézt porozumění a pokoj, dále nastavuje křesťanům zrcadlo a doporučuje jim vyvarovat se v diskusích určitým argumentům.

V úvodu autor ukazuje na dvou významných osobnostech křesťanského světa dvě odlišná prohlášení. První prohlášení je od papeže Františka, které mluví o pomoci uprchlíkům z arabských zemí a druhé prohlášení je plné proti muslimské rétoriky a

²¹ Tamtéž, s. 16–17.

²² HOŠEK, Pavel. *Profil*. ETS [online] [cit. 2018-5-26] dostupné z: <https://etspraha.cz/cs/people/pavel.hosek>.

podává jej současný prezident spojených států Donald Trump. Hošek považuje aktuální migraci za výzvu pro křesťany stejně tak rovnou jiným výzvám jaké se staly v minulosti (Například v období rané církve, kdy Římská říše pronásledovala křesťany.) či, které se dějí v přítomnosti, kdy křesťané čelí konzumnímu materialismu. Výzva je podle autora fenomén, který se objevuje opětovně v Bibli (u proroka Eliáše, Jonáše...). Výzva často začíná otázkou, na kterou podle autora člověk zareaguje jiným způsobem, než je klasické pudové jednání plné strachu, zmatenosti či zoufalství. Jako jeden z příkladů Hošek zmiňuje knihu Jonáš, kde Bůh na konci příběhu rozzlobenému Jonášovi říká „*A mě nemá být líto Ninive, toho velikého města?*“²³

„*Tato knížka vlastně není hlavně o islámu. Je o křesťanství. Přesněji řečeno, je především o tom, jak na výzvu, kterou pro současný svět představuje překvapivě vitální a místy znepokojivě radikální islám, odpoví křesťané, jak by na ni odpovědět mohli a nejspíš také měli.*“²⁴ Jako vzor pro české křesťany autor zmiňuje britské křesťany, kteří se již od dob kolonizace setkávali s muslimy ať v koloniálních zemích tak uvnitř britských ostrovů. K této interakci docházelo po dlouhá léta a přinášela jak nepochopení z řad muslimů i křesťanů, tak zároveň pochopení, které nakonec vedlo k funkčnímu soužití. Příkladem, jak dodává Hošek, mohou být církevní školy, ve kterých se bok po boku učí muslimové a křesťané. A reflexe činů z koloniálního období, kdy se křesťané cítili morálně nadřazení vůči muslimům.²⁵

V knize *Islám jako výzva pro křesťany* se objevují dva historické důvody, proč se muslimům jeví křesťanství jako vražedné náboženství. Tyto důvody by křesťané měli znát a s nimi přicházet do diskuse k aktuální situaci, aby si byli vědomi svých chyb vůči muslimům a tím je neopakovali. První chybou bylo schovávání dobovačné lačnosti pod roušku křesťanství. Období Byzantské říše se vůči muslimům neslo ve válečném duchu a to, podle autora, je jedna ze základních křesťanských chyb. S odvoláním na život Ježíše dodává, že pravé křesťanství má být náboženstvím lásky nikoliv meče. Ne všichni křesťané sdíleli v době válek proti islámu stejný názor jako vládcové Evropy. Hošek uvádí jako vzor pro dnešní křesťany Petra Ctihodného (1092-1156), který nechává přeložit Korán do latiny, Františka z Assisi (1182-1226),

²³ Jonáš 4,11

²⁴ HOŠEK, Pavel. *Islám jako výzva pro křesťany*. Praha: Návrat domů, 2016. s. 7.

²⁵ Tamtéž, s. 12–14.

Raimunda Lullus (1232-1615), Mikuláše Kusánského (1401-1464) a další, kteří se snaží o mírové soužití mezi muslimy a křesťany. Druhou chybou je mocenský boj v církvi. Udává příklad na pronásledování vlastních křesťanů v Severní Africe ze strany strážců pravověří. V místě, kde se křesťané navzájem obviňovali z kacířství brzy přebírá prapor hlavního náboženství islám, proto je podle Hoška důležité, aby křesťané dnes čelili uprchlické vlně společně jako jeden muž, protože v jednotě je síla.²⁶

Hošek má výtku k diskusím, které se vedou jak v arabských, tak i v evropských zemích. Problém spočívá v překrývání pojmů: křesťanství, Evropa, Západ. Což zapřičiňuje na arabské straně nechut' vůči všemu, co je křesťanské. Na evropské straně evokuje jakousi jednotu, kterou křesťané rádi slyší, ale opak je pravdou. Iluzi jednoty přináší Listina základních práv a svobod, která na jednu stranu dopomáhá k rovnosti všech lidí, na druhou stranu vytváří individualismus, který ve své odvrácené formě přináší neúctu k lidskému životu (eutanazie, potraty), rozpad manželství, rodinných vztahů, úpadek základních ctností a s tím ve své podstatě nesouhlasí jak křesťané, tak i muslimové.²⁷

Objevující se argument proti islámu se nese v duchu nesvobodného myšlení v islámu, a to je důvod, proč muslimové nemohou porozumět evropským hodnotám, které stojí na svobodě. Hošek používá židovskou teologii k tomu, aby lépe vysvětlil křesťanům islám. V určitých věcech jako je například pojetí člověka, chápání Boží vůle jsou si blíže islám s judaismem než s křesťanstvím. Korán narozeného člověka chápe jako svobodného, bezhříšného tvora, kterému Bůh do srdce vložil správné jednání, problém nastává v průběhu života, kdy se člověk odcizuje od Boha, upadá tak do nevědomosti a do hříchu. Stejně tak je tomu i v lidských dějinách, které se opakují a lidé se tak dostávají do fáze nevědomosti, z které je vysvobodí prorok, z nich poslední byl Muhammad. Křesťané se naopak rodí jako hříšní tvorové, díky prvotnímu hříchu Adama a Evy se odcizili Bohu, a tedy od zdroje života. Bůh posílá na zem Ježíše, aby lidi, které miluje jako otec své sobecké děti, mohli dojít opět ke zdroji života.²⁸

Strach je přirozená lidská emoce, se kterou by každý křesťan měl bojovat. Protože pokud s ní člověk nebojuje může tato emoce donutit křesťana k hříchu. Hošek varuje nad možným zneužitím strachu u politiků, kteří touží po výsluní a nemají žádné

²⁶ Tamtéž, s. 15–24.

²⁷ Tamtéž, s. 25–33.

²⁸ Tamtéž, s. 57–64.

zábrany použít i sílu. Druhé varování míří do vnitřního soužití, kde strach vede nakonec i k tomu, že křesťané hledají černé ovce, ve vlastních řadách, zkoušejí jejich víru a tím se vytváří propast nedůvěry mezi členy církve.²⁹

Špatné je na danou situaci nahlížet jako na příchod konce světa tak, jak je zaznamenán v knize Zjevení. Autor zmiňuje, že fascinace touto knihou je v některých protestantských kruzích patrná. Problém spočívá v tom, že člověk, který přichází s myšlenkou konce světa přinášeném migranti z arabských zemích se stává otrokem své myšlenky. Přeje si, aby jeho slova byla naplněna, tedy aby docházelo k více a více teroristickým činům spáchanými muslimy, aby mohl říci, tady to máte, na má slovo došlo.³⁰

Islám je některými křesťany nazván říší zla, ze které nikdy nevzešlo nic dobrého, nebo říkají, že se jedná o odchylku a tímto odsouzením končí debatu. V prvním případě Hošek argumentuje množstvím vyznavačů islámu. Říká, že kdyby islám byl jen zlo nevyznávala by jej čtvrtina současné populace. Druhý argument uznává, ale pokračuje a navazuje na Nový zákon, kde Ježíš svou vstřícností k Samařanům, kteří byli také odchylkou od judaismu, rozčílil židovské představitel té doby.³¹

Křesťané často nahlížejí nekriticky na slova lidí přicházejících z jiných náboženských skupin. Hošek na jedné straně píše o tom, že jejich zkušenost je nenahraditelná a na druhé spatřuje problém v nekritickém přebírání všeho, co konvertita řekne. Brát konvertity za odborníky na slovo vzaté a zapomenout na slova odborníků je nesprávné. Konvertita žil v určité oblasti a v určitých sociálních poměrech a do nového prostředí si nese toužebnou představu lepšího života a zároveň i nezapomenuté křivdy z minulého života.³²

Pocit ohrožení a konce křesťanského světa je cítit ze všech stran, ale křesťané by neměli popouzet k výpadům proti islámu a hlásat morální nadřazenost křesťanství a propadat strachu. Měli by mít na paměti verš „*Blaze těm, kteří působí pokoj,*“³³ a řídit se podle něho. Udržování pokoje neznamena říkat, že to co dnes vidíme, je zneužití islámu, nebo

²⁹ Tamtéž, s. 65–69.

³⁰ Tamtéž, s. 72–73.

³¹ Tamtéž, s. 74–75.

³² Tamtéž, s. 77–78.

³³ Matouš 5,9

podceňovat bezpečnostní rizika migrační vlny. Znamená to vcítit se a správně dešifrovat, a mluvit o tom, co se děje, nalézt pokoj podle Ježíše a předat jej dál. K tomu křesťanům může dopomoci Ježíšovo Zlaté pravidlo, které říká, to co nechceš, aby jiní činili tobě, nečiň druhým. Podstata dnešního křesťanství, jak píše Hošek, je v naslouchání, vcítování a snaze o pochopení druhého člověka. A v tomto ohledu je si křesťanství bližší k islámu než k ateismu, protože islám stejně jako křesťanství věří v jednoho Boha stvořitele. Na těchto základech se dá stavět dialog mezi křesťanstvím a islámem. Dialog nutně nemusí znamenat souhlas s druhým, přinese dva různé pohledy, ze kterých mohou vzniknout pravidla soužití, která budou uznávaná jak na straně muslimů, tak i křesťanů. Závěrem Hošek dodává, že uprchlická vlna je zkouška od Boha, ve které by křesťané měli následovat Ježíšova příkladu a uvědomovat si základní pravdy Nového zákona: víru, lásku a naději. Lásku k bližnímu v nouzi. Naději, že Bůh nenaloží křesťanům více než unesou. Víru v Kristovo království, které je mimo tento svět, a proto by křesťané neměli propadat strachu.³⁴

Filip Outrata je křesťan katolického vyznání. Stará se o křesťanskou platformu České strany sociálně demokratické. Zaobírá se otázkou soužití různých náboženství a aktivně se věnuje mezinárodnímu ekumenickému dialogu.³⁵

Knihu Pavla Hoška *Islám jako výzva pro křesťany* vnímá velmi pozitivně, je srozumitelná, nezahltí čtenáře, přehledná a dává jasné odpovědi inspirované heslem „Co by udělal Ježíš.“ Ačkoliv je Hošek religionista, stanoviska a rady v této knize podává z perspektivy křesťana, který je pevný ve své víře. Každý křesťan má povinnost uplatňovat Zlaté pravidlo, ačkoliv nemusí být opětováno. Pokud tak křesťan učiní, pochopí, že stejný strach jako má on z nově příchozích, má muslim ke stálému obyvatelstvu Evropy a že rozbroje mezi křesťany jsou i mezi muslimy. Některá témata ztěžují, či znemožňují rozhovory mezi oběma stranami. To ale křesťany nesmí zastavit a mají si stát za svými pravdami. Nikdy by neměli propadnout strachu, protože poté by

³⁴ HOŠEK, Pavel. *Islám jako výzva pro křesťany*. Praha: Návrat domů, 2016. s. 35–44,81–86.

³⁵ Filip Outrata: Profil. Deník referendum. [online] [cit. 2018-5-28] dostupné z: <http://denikreferendum.cz/autor/441-filip-outrata>

vyhráli teroristé. Outrata podtrhává myšlenku Hoška, že každý křesťan má být pro druhé v akci.³⁶

Dan Drápal je evangelikální teolog, překladatel a publicista. Vystudoval evangelickou bohosloveckou fakultu v Praze a stal se vikářem evangelického sboru v Holešovicích. Po sametové revoluci zakládá z části členů Českobratrské církve evangelické v Holešovicích Křesťanské společenství.³⁷

Hoškovu knihu *Islám jako výzva pro křesťany* Drápal doporučuje, ale s některými body v knize nesouhlasí. Pozitivně hodnotí autorovu fakticitu až na jednu výjimku, kdy Hošek píše, že reformy přinesené prorokem Mohamedem přinesly na Arabský poloostrov zlepšení situace žen. S tímto výrokem Drápal nesouhlasí a doslova píše: „*Nejsem nějaký super znalec islámu, ale četl jsem hodně dokladů o tom, že situace žen byla na Arabském poloostrově před Mohamedem podstatně lepší.*“ Tento výrok můžeme otočit proti autorovi samotnému. Dan Drápal o tři řádky výše vytýká Hoškovi nedoložení materiálu k tvrzení, že si protiislámští aktivisté přejí více teroristických útoků. Sám se u této citace dopouští stejné chyby jako Hošek, který své tvrzení řádně nedokládá.

Jak již bylo zmíněno Drápal s Hoškem na faktické úrovni souhlasí (až na malou výjimku). Nicméně jeho pohled na fakta je odlišný. Za první argument množstvím, tedy že čtvrtina lidstva věřící v islám nemůže být jenom zlá. Drápal analogicky vyvrací a navazuje na středověk, ve kterém většinová populace věřila na to, že čarodějnice mohou za morové epidemie, ale postupem času se pravda ukázala. Dodává, že by se tedy muslimové měli zvednout a bojovat proti zlu, které se halí pod islám. Za druhé argument chudoby, tedy že většina muslimských zemí je chudá, je podle Drápala scestný, nepovažuje Turecko, Malajsií, Indonésii za chudé země. A připomíná ropné velmoci jako je Kuvajt, Saudská Arábie, Bahrajn apod., ze kterých se také rekrutují teroristé. Za třetí argument morální nadřazenosti Evropanů, tedy že Evropané se cítí být morálně nadřazení nad lidmi z arabských zemí. Drápal nesdílí Hoškův názor, že

³⁶ OUTRATA, Filip. „Křesťané před výzvou islámu. *Deník referendum.*“ [online] [cit. 2018-5-28] dostupné z: <http://denikreferendum.cz/clanek/24324-krestane-pred-vyzvou-islam>

³⁷ Něco o mě. Dan Drápal: osobní stránky. [online] [cit. 2018-5-28] dostupné z: <http://dan-drapal.cz/neco-o-mne/>

Evropané by neměli nahlížet na migranty z patra. Jasně říká, že tento pohled je správný a kdyby tomu tak nebylo, nepřicházeli by sem davy přistěhovalců

Na jedné straně Drápal mluví o Hoškovi jako o „levicovém liberálovi“ na druhou stranu pozitivně hodnotí Hoškovu výtku mířenou k muslimům, ohledně nerovného postavení nemuslimů v muslimských zemích. Levicový liberál trpí přemírou sebekritiky, která končí sebemrskáčstvím, hlásá univerzální lidská práva vůči muslimům, ale nakládání s nemuslimy v muslimských zemích jej nezajímá.

Zároveň se Dan Drápal kladně staví k Hoškově myšlence, že k hledání křesťanského postoje k muslimům, musí být křesťané empatičtí a řídit se podle Zlatého pravidla. Je důležité zopakovat, že Drápal souhlasí s Hoškem a pozitivně jej hodnotí sám píše: „... *přes kritické poznámky mohu četbu Hoškovy knihy doporučit a v celé řadě zásadních postojů s ním plně souzním.*“

Na závěr je zapotřebí ještě zmínit časté působení na emoce na příklad pomocí zdůraznění vlastní zkušenosti v případě, kdy se Drápalovi v internetové poště objeví otřesná videa píše: „*Dostávám taková videa nerad a nikdy jsem žádné z nich nikomu nepřeposlal.*“ Či na jedné straně vyjádření sympatie, ale zároveň nesouhlas vyjádřen metaforou: „*Přál bych si, aby měl Pavel Hošek pravdu, ale červíček pochybností ve mně hlodá.*“ A nakonec používání zvolání: „*děkuji za to Bohu. Pavle Hošku, to snad ne! Kéž by měl pravdu...*“³⁸

Lukáš Lhoťan je publicista, bývalý redaktor židovského webu, představitel muslimů v Brně do roku 2012. Dle článku z časopisu Život víry se Lukáš Lhoťan hlásí od roku 2012 ke křesťanství konkrétněji ke katolickému vyznání.³⁹ Ve stejném roce vydává knihu Islám a islamismus v České republice. Dnes se velmi intenzivně věnuje tématům islám a islamismus a na svých facebookových stránkách jasně vystupuje proti islámu.⁴⁰ Oproti ostatním autorům nedisponuje teologickým vzděláním.

³⁸ DRÁPAL, Dan. *Islám jako výzva pro křesťany*. Christnet. [online] [cit. 2018-5-28] dostupné z: http://www.christnet.eu/clanky/5826/islam_jako_vyzva_pro_krestany.url

³⁹ PILCH, Bogdan. „Bývalý český muslim Lukáš Lhoťan: Islám jako takový. neexistuje.“ *Život víry*. 11/2012. [online] [cit. 2018-6-5] dostupné z <http://archive.is/iwbZC>

⁴⁰ Lukáš Lhoťan: Informace. *Facebook* [online] [cit. 2018-5-29] dostupné z: https://www.facebook.com/pg/LukynLhotan/about/?ref=page_internal

Lukáš Lhořan velice přísně vystupuje proti Hoškovi, píše o něm jako o nevěřícím. Když mluví se svými katolickými přáteli a žádá je, aby se vyjádřili k Hoškově knize „...výplody představitele Husitské teologické fakulty nebudou reagovat, protože tam již ani nevěří v pána Boha a křesťanství je pro ně pouze kulturně-agnostický fenomén.“ Možným však nepřiznaným důvodem je Hoškův postoj vůči konvertitům, o kterých říká, že by je neměli křesťané bez přemýšlení poslouchat na slovo, již výše zmíněno. V negativním duchu se tedy nese celá kritika vůči Hoškově knize Islám jako výzva pro křesťany. První bod kritiky spočívá v nesouhlasu se skupinou neomarxistických křesťanů, do které patří mimo Hoška i katolický kněz Halíka. Tato skupina vyznává morální relativismus a pojetí mnoha pravd, tedy že je mnoho cest k Bohu. Druhý kritický bod spočívá v nekladení odporu vůči uprchlíkům, Lhořan vidí problém v Hoškově výkladu Ježíšova učení, které spočívá v odmítnutí síly při útlu a přinesení své oběti. Podle Lhořana: „Ježíš [nás] neučí obětovat život jiných ve jménu vyšší pravdy, ale učí nás samé vůči sobě nebát se konat dobro a činy vyšší pravdy i za cenu naší smrti, ale ve vztahu k druhým nemáme právo obětovat je ve jménu něčeho.“ Tedy člověk může pozvednout zbraň kvůli svým blízkým, nikoliv však kvůli sobě. Dále Lhořan udává oblasti, ve kterých se tak stalo či děje.

Zásadní nedostatek vidí v absenci zmínky o evangelizaci muslimů.⁴¹ Je pravdou, že v Hoškově knize není zmínka o evangelizaci migrantů. Je zde napsáno, že křesťané mají být nápomocni uprchlíkům a zároveň stát pevně na základech křesťanství, které spočívá ve svědectví lásky k bližnímu. Toto může být považováno za evangelizaci. Nicméně explicitně napsáno jděte a zvěstujte evangelium v Hoškově knize nezaznívá.

1.5 Shrnutí

Tato část nastínila postoj českých křesťanů k muslimům od středověku po současnost. První zmínku nalezneme již v období Velké Moravy, ale zásadním historickým zlomem byla bitva u Moháče, která na dlouhou dobu zanesla osmanské jednotky k hranicím Moravy. Na jedné straně byli osmanští Turci pro české země možným spojencem proti habsburské monarchii. Na druhé straně to byli pohani, bludaři, antikristovci, heretici a

⁴¹ LHOŘAN, Lukáš. „Příklad křesťanského neomarxisty aneb jaký mají mít křesťané postoj k islámu?“ *Blog.idnes.cz* [online] [cit. 2018-5-29] dostupné z: <https://lukaslhotan.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=579248>

uctívači ďábla. Tento pohled na muslimy je díky odchodu Osmanů z Uher a přicházejícímu osvícenství skryt a nahrazen pohledem více lidským, jak můžeme vidět na výročí představitelů církví. Snaží se o mezináboženský dialog, ve kterém je zapotřebí, aby křesťan znal svou křesťanskou identitu. Uprchlická vlna z roku 2015, která přivedla do Evropy mnoho muslimů by pro křesťana s novým pohledem měla být výzvou v několika směrech. Upevní jej v základech víry, konfrontuje s křesťanskou historií, nabádá jej k milosrdenství a zároveň vyzývá k uplatňování Zlatého pravidla.

2 Mediální část

Na vnímání obrazu migrace a islámu se podílí mediální prezentace. Tato část mapuje příspěvky ve vybraných křesťanských médiích od roku 2015 do roku 2018. Tyto média jsou: Český bratr, Nota Nebe, Život víry a Katolický týdeník.

2.1 Český bratr

Časopis Český bratr je měsíčník, vydávaný od roku 1924 Českobratrskou církví evangelickou. Jedná se o časopis evangelický, který se otevřeně hlásí k ekumeně. V číslech se nalézají zprávy zaměřené na církve Českobratrskou evangelickou, ale zároveň témata celospolečenská, které jsou psána publicisty, teology a laiky.⁴²

Časopis Český bratr se věnuje velice intenzivně uprchlické tematice, od roku 2015 je v devadesáti procentech čísel, alespoň jeden článek věnující se islámu, či uprchlíkům, jak s pohledu ekonomického, sociálního, tak i kulturního. Časopis oznamuje dobrovolné sbírky a následně podrobně seznamuje čtenáře, na co byly peníze využity. Nejen finanční hledisko je zmíněno v tomto časopisu, ale stejně tak i důležitá práce dobrovolníků. Jejich příběhy, rozhovory nalezneme opravdu skoro v každém vydání. Mimo to redakce do svého časopisu zařazuje i pohled samotných uprchlíků, prchající ze Sýrie, ať z důvodu ochrany sama sebe nebo jejich rodiny, jak křesťanů, tak muslimů. Všechny tyto tematiky a jejich frekventovanost nalezneme rubrikách. V *úvodníku* 3 krát, *článku* 41 krát, *aktualitě* 8 krát, *anketě* 2 krát, *nástěnce* 11 krát, *recenzi* 1 krát. Podrobnější výsledky kvantitativní analýzy najdete v příloze této práce.⁴³

Na první straně časopisu Český bratr je vždy vedle obsahu *úvodník*. Jeho témata jsou vždy zaměřena na téma časopisu či na aktuální tematiku ve světě. Všechny tři úvodníky dotýkající se tématu migrace kladou čtenáři otázky, jaká je důležitost poslání křesťana, zkušenosti s uprchlíkem nebo proč došlo k uprchlické vlně a jak s ní naložit.

Po *úvodníku* přichází na řadu rubrika s názvem *aktuálně*, která seznamuje čtenáře s aktuálním děním v církevním prostředí, či kulturní a společenským děním. Zmiňuje

⁴² O časopisu. *Český bratr*. [online] [cit. 2018-6-6] dostupné z: <http://www.ceskybratr.cz/o-casopise>.

⁴³ Graf číslo 1.

teroristický útok spáchaný na kostel v Egyptě v období Velikonoc a vyzývá k modlitbám všechny křesťany.⁴⁴ Informuje o možnosti účasti na pochodu pro Aleppo, který je pokojným připomenutím nuceného odchodu z válečné oblasti a zároveň uctění památky všech, kdo na cestě zemřeli.⁴⁵ Oznamuje příjezd sunnitského zástupce k papeži Františku a obnovu dialogu mezi křesťanstvím a islámem.⁴⁶ Píše o zahájení spolupráce české diakonie s německou diakonií z důvodu uprchlické vlny.⁴⁷

Anketa je v časopise pojmenována *Otázky na tělo* a nalezneme ji vždy před rubrikou *nástěnka*. Otázky jsou pokládány farářům, filosofům, redaktorům a lidem pracujících v různých odvětvích. Nejprve je napsáno jejich jméno, pak profese a následně jejich odpověď na danou otázku. Na otázku, proč máme přijímat přistěhovalce respondenti odpovídají různorodě: kvůli pestrosti společnosti, kvůli otevřenosti Božích rukou, z důvodu možné ztráty ochoty, otevřenosti a lidskosti.⁴⁸ Další otázka prověřuje ochotu křesťanů v podobě ubytování uprchlíka ve svém vlastním domě. Odpovědi jsou různorodé, někteří říkají jasné ano jiní nevědí nebo se vyhýbají odpovědi. Jeden z respondentů odmítá vzít si domů uprchlíka, protože to podle něj nic neřeší a uvádí příklad s bezdomovci, které u sebe neubytovává, ale pomáhá jim jiank.⁴⁹

Rubrika *nástěnka* má za úkol stručně informovat čtenáře o dění v církvi i mimo ni. Často opakující příspěvkem jsou různá prohlášení. Nalezneme zde prohlášení ekumenické rady církvi k uprchlické krizi. Při této příležitosti děkují za finanční dary pro Libanon, Sýrii, Irák, Turecko a další druh pomoci.⁵⁰ Zároveň jsou si vědomi strachu z uprchlické vlny, a proto vybízejí křesťany k vytrvání v Kristovské solidaritě. Současně s těmito prohlášeními jsou vyhlašovány sbírky pro uprchlíky. O několik čísel později se čtenář dozvídá jejich výsledky. Peníze putují do uprchlických táborů v Evropě i na Blízkém východě, nebo do míst zaměřených na integraci uprchlíků křesťanských i muslimských. Dále rubrika informuje o ekumenických modlitbách za mrtvé uprchlíky, či o důležitosti péče o uprchlíky hlavně o ty dětské.⁵¹

⁴⁴ NEČIL, David. „Prosba o modlitby za pronásledované křesťany.“ *Český bratr* 2017, roč. 93, č.5, s. 4.

⁴⁵ KEŘKOVSKÝ, Jan. „Pochod pro Aleppo.“ *Český bratr* 2017, roč. 93, č.2, s.4.

⁴⁶ POKORNÝ, Pavel. „Odcizení mezi katolíky a sunnitskými muslimy prolomeno.“ *Český bratr* 2015, roč. 91, č.6, s.5.

⁴⁷ ZADRAŽILOVÁ, Eva. „Zástupci církve jednali o uprchlické situaci s německým velvyslancem.“ *Český bratr* 2016, roč. 92, č.5, s. 5.

⁴⁸ DaZ. „Proč máme přijímat přistěhovalce?“ *Český bratr* 2015, roč. 91, č.2, s. 13.

⁴⁹ DaZ. „Vzali byste si domů na rok uprchlíka?“ *Český bratr* 2015, roč. 91, č.10, s. 13.

⁵⁰ DaZ. „Poděkování za sbírku“ *Český bratr* 2016, roč. 92, č.4, s. 13.

⁵¹ News.va. „Děti jsou nejzranitelnější uprchlíci, volá František“ *Český bratr* 2016, roč. 92, č.11, s.17.

Recenzovaná je pouze jedna kniha, která se zaměřuje na uprchlickou vlnu. Dílo s názvem *Cizinci před branami* od Zygmunta Baumana popisuje propast mezi chudými imigranty a bohatými Evropany, kteří však tento problém vidět nechtějí, proto se uzavírají ve svých zemích a pohoršují se nad aktuální situací, kterou díky své vládě nad bývalými koloniemi zapříčinili. Podle autorky Šárky Grauové toto dílo pomůže čtenáři porozumět aktuální situaci v Evropě v období uprchlické krize.⁵²

Články v časopise Český bratr se věnují uprchlické vlně v duchu solidarity. Nalezneme zde příběhy uprchlíků jak křesťanských, tak muslimských, které mají za cíl vyvolat empatii u čtenářů. Životní příběh křesťana Ziada Toumy ukazuje válečný stav v hlavním městě Sýrie. On a jeho rodina byli jedni z přeživších z městské čtvrti v Damašku. Vracel s společně s dcerou do svého domu, po kterém však po bombovém útoku nic nezbylo. V jeho čtvrti žilo mnoho křesťanů i muslimů.⁵³ Rozhovor s Ammarem Obeidem představuje muže, který musel utéct kvůli svému pacifistickému přesvědčení. Je zdravý a vzdělaný. V celém článku se nepíše o jeho náboženském vyznání. Dokázal se velmi dobře integrovat v Německu, kde dokončil film zachycující cestu ze Sýrie do Německa.⁵⁴

Časopis Český bratr se nevyhýbá ani otázkám rozdílnosti křesťanství a islámu. Hlásí se k míru mezi různými náboženstvími, ale zároveň mezi nimi vidí jasný rozdíl. Ve zmíněném islámu se věnuje odlišnostem, například v pochopení hříšnosti člověka nebo chápání osoby Ježíše. Autoři jasně oznamují čtenáři, že porozumění Ježíše jako proroka, je nekřesťanské. Křesťané vyznávají víru v jednoho Boha zjeveného v Ježíši Kristu. Dále vyzývají křesťany ke studiu odborné a populární literatury zaměřené na islám, k nešíření nenávistné noty proti islámu, k tvorbě dialogu mezi muslimy a křesťany a k dodržování přikázání milovat bližního svého. V neposlední řadě předkládají čtenářům zrcadlo v podobě křížových výprav, které považují za zneužití křesťanské víry. Následně se snaží aplikovat tuto myšlenku na aktuální dění v dnešních muslimských zemích. „*Křesťané a židé se tím, že odhalují zneužití své víry, znovu stávají sami sebou. O tom čteme už v Bibli. To platí i o islámu.*“⁵⁵

⁵² GRAUOVÁ, Šárka. „Z. Bauman: Cizinci před branami.“ *Český bratr* 2018, roč. 94, č. 4 s. 32.

⁵³ ŠŮRA, Adam. „Čtyři roky v občanské válce.“ *Český bratr* 2016, roč. 92, č. 3 s. 26–27.

⁵⁴ POKORNÝ, Vít. „Utekl jsem. Nechtěl jsem zabít ani být zabit.“ *Český bratr* 2017, roč. 93, č. 9 s. 38–40.

⁵⁵ POKORNÝ, Petr. „Co s islámem v Evropě?“ *Český bratr* 2015, roč. 91, č. 4, s. 42.

V Českém bratrovi se rozebírá vztah mezi křesťanstvím a islámem asi v pěti článcích. Kritický náhled do diskuse vnáší jediný příspěvatelem Martina Tomeška, který varuje před naivním postojem vůči islámu. Problém spatřuje v neznalosti islámu a v naslouchání představitelům české muslimské komunity jako je například Vladimír Sánka či Romana Červenková a hájí názory Lukáše Lhoťana. Islám vnímá jako nábožensko-politický systém, nekompatibilní s evropskými hodnotami. Není přesvědčen ani o možnosti mezináboženského dialogu, která plyne z odlišnosti obou náboženství. Argumentuje tím, že v žádné z muslimských zemích neprobíhá dialog ba naopak nelidsky zacházejí s křesťany. To vše pramení z Koránu, kde Mohamed válčí, rabuje, zotročuje poražené a sexuálně zneužívá otrokyně. Dalším důkazem je pro něho výzkum holandského sociologa Ruud Koopmans, který mluví o počtu muslimských fundamentalistů v Evropě.⁵⁶

2.2 Nota nebe

Časopis Nota nebe je vydáván synodní radou Českobratrské církve evangelické každý měsíc. Vzniká na dobrovolnické bázi. Příspěvatelé jsou povětšinou evangeličtí vysokoškolští studenti.⁵⁷

Časopis Nota nebe se věnuje příběhům uprchlíků jak z pohledu dobrovolníků, kteří pomáhali v Evropských zemích, tak z pohledu uprchlíků, kteří míří do Evropy nebo zůstávají v muslimských zemích. V těchto příbězích vystupují křesťané, ale ve větší míře muslimové. Více se jedná o rodiny, které se nalézají v uprchlických táborech v Libanonu, Iráku, Sýrie, Turecku a chtějí se co nejdříve vrátit do své země. Dále Nota nebe informuje o protestních akcích proti xenofobii či o kurzech zaměřených na migraci, vyzývá k solidaritě a ukazuje Ježíše jako uprchlíka. V časopisu se k danému tématu nalézá 1 recenze, 8 zpráv, 39 článků a 1 úvodník věnovaný uprchlické vlně. Podrobnější výsledky kvantitativní analýzy naleznete v příloze této práce.⁵⁸

Jediná recenze v časopisu Nota nebe je psána na knihu *Já jsem Malála*, která pojednává o dívce žijící v Pákistánu v době, kdy v údolí Svát přebíralo nadvládu hnutí Tálibán. Tato

⁵⁶ TOMEŠEK, Martin. „Ohlédnutí za farářským kurzem s muslimskou otázkou.“ *Český bratr* 2016, roč. 91, č. 5, s. 41–42.

⁵⁷ *Časopis pro mládež*, [online] [cit. 2018-6-6] dostupné z: <http://mladez.evangnet.cz/oddeleni-mladeze/casopis-pro-mladez/>

⁵⁸ Graf číslo 2.

dívka byla postřelena jedním mužem tohoto hnutí, když společně s ostatními spolužačkami mířili autobusem do nedaleké školy. Po operaci lebeční kosti se seznámila s reportérem BBC, který ji pomohl založit blog, na který psala o svých životních příbězích pod přezdívkou Gul Makaj.⁵⁹

Nota nebe obsahuje zpravodajství, které se nalézá v druhé polovině časopisu s nadpisem *Rádio Wawe*, zprávy jsou psány střídavě černým a červeným písmem. Jedná se o krátké zprávy informující například o vybudování alžírské mešity, která má mít nejvyšší minaret na světě, který bude sloužit k obraně proti militantnímu islámu.⁶⁰ Většinou však převažují komentované zprávy. Jedním z témat komentátorů je Donald Trump a jeho nepříznivý vztah k islámu. Americký prezident ve svých prohlášeních nesmiřitelně útočí na muslimské radikály. Nicméně v těchto výrocích se též nediplomaticky opře do samotných muslimů, kteří si útoky nenechají líbit a odpovídají v satirickém a ironickém tónu. Například Donald Trump říká, že mají muslimové oznamovat podezřelé věci okolo sebe. Hlášení dostal mnoho, mezi nimi byla i vtipná nahlášení samotných autorů: „*Před rokem jsem zapoměla, že je ramadán, a snědla jsem k obědu kuřecí nugety.*“⁶¹ Dalším větším tématem jsou muslimské ženy a jejich boj za práva. V Evropě, Severní Africe a Blízkém východě vznikají ženské organizace za účelem ochrany proti radikálnímu islámu. Ženy se zde snaží protestovat různorodě, například jedna žena ze Saudské Arábie se objevila na veřejnosti bez hidžábu u toho se fotila, a nakonec své fotky poslala na sociální síť. Toto chování rozzuřilo obyvatele Saudské Arábie a připomnělo jim nedávný protest, ve kterém ženy řídili automobily.⁶²

O uprchlickém životě v Jordánsku informuje série příběhů Hanny Pfannové. Příkladem může být příběh syrské matka 11 dětí žijící v uprchlickém táboře v Jordánu, která utekla ze Sýrie po úmrtí jejího manžela a neustálého bombardování města.⁶³ V jordánských uprchlických táborech funguje organizace Peace Oasis založená Diakonií. Jejím hlavním cílem je vytvořit kreativnost a pracovitost u mladých žen a mužů v uprchlických táborech, tak aby se po odchodu z tábora mohly zařadit do normálního života.⁶⁴

⁵⁹ KEŘKOVSKÁ, Marta. „Já jsem Malála.“ *Nota nebe* 2015, roč. 56, č.5, s.30.

⁶⁰ Rádio Wawe. *Nota nebe*, 2016, roč. 57, č.3, s.22.

⁶¹ Rádio Wawe. *Nota nebe*, 2016, roč. 57, č.8, s.26.

⁶² Rádio Wawe. *Nota nebe*, 2016, roč. 57, č.10, s.14.

⁶³ PFANNOVÁ, Hana. „Sanaa, syrská matka 11 dětí, vypráví.“ *Nota nebe*, 2016, roč. 57, č. 4, s.13.

⁶⁴ PFANNOVÁ, Hana. „Dělám tuhle práci, protože ji miluju...“ *Nota nebe*, 2015, roč. 56, č. 9, s. 23.

V časopise nalezneme informativní články zaměřené na islám. Islám je druhým největším náboženstvím světa. Nejvíce vyznavačů žije v severní Africe, jihozápadní a střední Asii. Dále článek krátce seznamuje s pěti pilíři islámu.⁶⁵ Další článek na jedné straně představuje muslimskou pohostinnost, mírumilovnost. Na druhé straně informuje o nenávisti a obviňování českých odpůrců muslimů a migrace.⁶⁶

Nota nebe aktivně odpovídá na aktuální témata. Příkladem může být článek nazvaný Dejte si Kebab, který reaguje na prohlášení Tomia Okamury, v němž vybízí lidi v České republice k bojkotu restaurací s kebabem, protože to do Česka, ale také i do Evropy, přivádí více muslimů a tím i islám. Další podobně aktuální článek reaguje na vystupování docenta Martina Konvičky proti islámu ve veřejném prostoru. Karel Müller poukazuje na problém nevzdělanosti lidí vyjadřujících se o islámu, která vede k nenávisti vůči muslimům potažmo uprchlíkům celkově. Proto sepisuje satirický článek, v němž vystihuje na večerníčkových postavách z pohádky Maková panenka, rétoriku Martina Konvičky a stav české společnosti. Maková panenka v novém podání Opiová panenka nosí nikáb, pod ním ukrývá kilo semtexu a rodí tisíce vajíček. Motýl Emanuel je Imanulách, který si za ropné vrty koupil Opiovou panenku od Opiové hlavice. Tuto skutečnost podkládá autor fotkou, na které dle původní pohádky Motýl Emanuel drží Makovou panenku za pas a společně letí ke Staré makovici pro radu. V závěru je vybídnutí k protestům proti motýlům, kteří pokud nic Češi nebudou dělat invazivně ovládnou celou Českou republiku. V kontextu znamená vystoupení proti entomologovi Martinu Konvičkovi, který v roce 2015 aktivně vystupoval proti islámu.⁶⁷

2.3 Život víry

Časopis Život víry je mezidenominační měsíčník vydávaný od roku 1990 Křesťanskou misijní společností, který působí v České i Slovenské republice. V jednotlivých číslech seznamuje čtenáře s chystanými křesťanskými akcemi, s aktuálními tématy a informuje o dění v křesťanských církvích.⁶⁸

⁶⁵ MARKOVÁ, Eva. „Islám“ *Nota nebe*, 2016, roč. 57, č. 4, s. 32.

⁶⁶ ŠKUBALOVÁ, Jana. „Oběd v mešitě“ *Nota nebe*, 2016, roč. 57, č. 4, s. 23.

⁶⁷ MÜLLER, Karel. „Opiová panenka.“ *Nota nebe* 2015, roč. 56, č.4 s.11.

⁶⁸ *Život víry*. [online] [cit. 2018-6-6] dostupné z: <http://www.kmspraha.cz/zivotviry>

Od roku 2015 do roku 2018 se v časopise objevilo celkem 179 příspěvků k danému tématu. Z toho nalezneme v rubrice: *články* 33 zmínek, *krátce* 8 zmínek, *zprávy* 87 zmínek, *nadační fond* 10 zmínek, *modlitby* 25 zmínek, *recenze* 14 zmínek, *anketa* 2 zmínky. Podrobnější výsledky kvantitativní analýzy naleznete v příloze této práce.⁶⁹

V postranních sloupcích nalezneme sepsaná témata k modlitbám, které se věnují migrační krizi v Evropě. Modlitby jsou zaměřené: na ochranu před nenávistí, islámem a terorismem; na mírové postoje politiků v České republice a Evropské unie, k lidem z Blízkého východu; na mírovou situaci mezi Palestinci a Židy, kterou Život víry popisuje jednostranně ze strany izraelské.

V časopise se mezi různými články nalézají ankety či zprávy věnující se muslimům, islámu, uprchlíkům apod. Například anketa s názvem *Nebojte se muslimů* se dotazuje misionářů pracujících po celém světě na jejich zážitky s muslimy. Mluví o muslimech jako o lidech se kterými není problém navázat dialog ohledně víry, či se s nimi modlit, ačkoliv se modlí k jinému Bohu. Shodují se na inspiraci pro křesťany v jejich zbožnosti či tím, že pochází ze zemí Bible, a tedy lépe rozumí starozákonnímu životu. Zároveň všichni dodávají, že je zapotřebí muslimy evangelizovat.⁷⁰ Jarda říká: „*Přistupujte k muslimům s úctou a pokorou, nikoli s despektem. Mnozí jsou skutečně velice zbožní (samozřejmě v kontextu svého vyznání) a mohou v některých aspektech obohatit vaši víru.*“⁷¹

Zprávy jsou v časopisech pod různými rubrikami, jsou krátké na světle šedivém podkladu a vždy jsou ozdrojované. Nalezneme zde zprávy z Reuters, Daily Mail, Idnes, World Wach Monitor, Hlas mučedníků, Israel Today, Relevant, AP aj. V časopise se objevují informace o dění na Blízkém východě i v Africe, o pronásledování a vraždění křesťanů Islámským státem, jejich věznění, popřípadě propuštění. Pro ilustraci některé titulky: *Sýrie: 200 křesťanů v zajetí*⁷² *IS*; *Severní Afrika: křesťanští uprchlíci shozeni do moře*⁷³. Na druhou stranu zde nalezneme i zprávy pro křesťany pozitivní jako je konverze ke

⁶⁹ Graf číslo 3.

⁷⁰ Anketa: „Nebojte se muslimů.“ *Život víry* 2015, roč. 26, č. 10, s. 11–13.

⁷¹ Anketa: „Nebojte se muslimů.“ *Život víry* 2015, roč. 26, č. 10, s. 12.

⁷² Zprávy „Sýrie: 200 křesťanů v zajetí.“ *Život víry* 2015, roč. 26, č. 4, s. 22.

⁷³ Zprávy „Severní Afrika: křesťanští uprchlíci shozeni do moře.“ *Život víry* 2015, roč. 26, č. 6, s. 19.

křesťanství, nebo pomoc pro křesťany trpící za jejich víru. (*Německo: Stovky muslimů se obracejí ke Kristu,*⁷⁴ *Egypt: Muslimští sousedé pomáhali uhasit požár kostela.*)⁷⁵

Rubrika *krátce* se nachází v první polovině časopisu, na světle šedivém podkladě, jedná se o komentovanou zprávu či informaci. Například je zde zmíněná Muhamadova medinská ústava, která má zaručit náboženskou svobodu nemuslimům.⁷⁶ Všimá si rozpolcenosti u katolických kněží k otázce přijímání uprchlíků. Na jedné straně stojí otevřená náruč Tomáše Halíka a na druhé střídmy přístup Dominika Duky.⁷⁷ V neposlední řadě sleduje vývoj přesídlení iráckých křesťanů na Moravu a případ zadrženého křesťanského misijního pracovníka Petra Jaška v Súdánu.

Rubrika *modlitby* se nalézá v druhé polovině časopisu na světle šedivém podkladě v pravém či levém okraji stránky. Jejím cílem je pomoci čtenářům formulovat prosbu či vděčnost za danou věc, problém či téma. Nalezneme zde modlitby za všechny uprchlíky, za rychlé vyřešení a ukončení migrační vlny, za politiky, kteří řeší migrační vlnu, za konec války v Sýrii, za pomoc křesťanům utlačovaných na Blízkém východě, za konverzi ke křesťanství, za nalezení solidarity pro všechny uprchlíky, za konec terorismu apod.

V poslední části časopisu se objevuje rubrika s názvem *nadační fond* a *recenze* na různé knihy. Ve sledovaném období bylo v *Životě víry* doporučeno celkem osm knih. Z toho *Islám jako výzva pro křesťany* a *Islám a západní společnost* byly doporučeny dvakrát a dílo od Nabeel Qureshi *Hledal jsem Alláha, našel Ježíše* třikrát. Do rubriky *nadační fond* píší dva misijní pracovníci Markéta a Pavel. Pavel je finančně podporován na Sicílii, kde zakoupil olivový háj s domem. Nabízí tak práci uprchlíkům z Afriky i Blízkého východu, kteří míří do Evropy. Při této příležitosti se je snaží obrátit na křesťanství, někdy se mu to daří jindy ne. Uvádí i některé příběhy uprchlíků a důvody proč odcházejí z rodných zemí. Zatímco u Pavla převažují muži uprchlíci u Markéty naopak ženy, a to převážně Afghánky. Markéta pracuje v uprchlickém středisku v Athénách, kde rozdává čaj, hygienické potřeby a snaží se navázat kontakt s uprchlíky. K tomu ji dopomáhá perština, ve které zpívá křesťanské písně a vyučuje anglický jazyk. U obou pracovníků figuruje

⁷⁴ Zprávy „Německo: Stovky muslimů se obracejí ke Kristu.“ *Život víry* 2015, roč. 26, č. 10, s. 18–19.

⁷⁵ Zprávy „Egypt: Muslimští sousedé pomáhali uhasit požár kostela.“ *Život víry* 2016, roč. 27, č. 10, s. 21.

⁷⁶ Krátce „Budou muslimové chránit křesťany?“ *Život víry* 2016, roč. 27, č. 4, s. 4.

⁷⁷ Krátce „Čeští biskupové kritizují Halíka.“ *Život víry* 2016, roč. 27, č. 6, s. 4.

film Ježíš, který pomáhá přiblížit muslimům Ježíše jako Boha . Další pomůckou je Bible v různých překladech, kterou si někteří uprchlíci dobrovolně vezmou na cestu.

Časopis Život víry píše o životních příbězích konvertitů ke křesťanství, kteří pobývali v muslimských zemích (Iráku, Sýrii, Pákistánu...), ale dnes žijí v České republice, nebo jinde v Evropě. Seznamuje s nepřátelským chováním těchto konvertitů ke křesťanům ještě před konverzí. S těžkým životem po konverzi ke křesťanství v daných zemích. Zdůrazňují nepřátelskost a nerovnost vůči křesťanům, s kterou se jako konvertité museli potkat. Poté mluví o aktuálním životě. Ukazují očima uprchlíků těžkosti se začlenit do nové kultury z důvodu jazykové bariéry či nenávisti obyvatel dané země vůči uprchlíkům. Dále Život víry píše o křesťanských iráckých uprchlících z projektu Generace 21, kteří byli dopraveni do České republiky z důvodu pronásledování Islámským státem. Zmiňuje důvody částečného krachu tohoto projektu, který 89 Iráčanům pomohl k azylu v České republice, z nichž necelá polovina jich zde nakonec zůstala.

Michal Klesnil autor článku Evropa a uprchlíci shrnuje tři pohledy na uprchlickou vlnu, které jsou podle něho v evangelikálních sborech. První pohled spočívá v apokalyptickém představách, v nichž islám hraje hlavní roli. Druhý pohled přirovnává uprchlíky k uctívacům démonů z babylonské říše, kteří dobyli Judské království. Tak prorokuje Judejcům, tedy Evropanům podrobení Babylonem, které je trestem Božím, protože se Evropané odklonili od Boha a uctívají jiné bohy (mamon, smilstvo...). Třetí pohled ukazuje migraci muslimů jako výzvu pro evangelizaci. Z článku vyplývá, že Klesnil vidí uprchlickou vlnu jen jako možnost konvertovat muslimy, aniž by křesťané byli v nebezpečí života, které by jim v muslimských zemích hrozilo. Nutno podotknout, že poslední pohled na migrační vlnu sdílí v diskusích mnoho evangelikálů. Příkladem může být Jiří Bukovský: *„Evropa se mění, ale náš úkol se nemění reprezentovat Boží království...Bůh přichází tak, aby ho ten, kdo chce, mohl přijmou, a aby ten, kdo nechce, měl možnost odmítnutí.“*⁷⁸

Další pohled na islám přináší článek, který shrnuje diskusi Tomášem Halíkem s Danem Drápalem konanou v modlitebně Církve bratrské v Praze 1 v Soukenické ulici 25. května 2016. V diskusi se shodují na určité pomoci uprchlíkům, na selhání svobody slova v Německu, na problému muslimů, který pramení z neochoty reinterpretovat Korán.

⁷⁸ DITTRICH, Tomáš. „Změní síla, která mění svět, i nás?“ *Život víry* 2016, roč. 27, č. 9, s.13.

Témata, na kterých se rozcházejí jsou postoj při pomoci křesťanským uprchlíkům. Halík říká, že není dobře když se dělají rozdíly mezi uprchlíky. Zatímco Drápal tvrdí, že je zapotřebí pomáhat více utlačovaným křesťanům, jak je napsáno v Bibli. Autor článku zmiňuje, že se Halík kriticky vyjadřuje vůči evangelikálům. Fakt, že autor článku Tomáš Dittrich je evangelikál postavení Halíka jako slabšího diskutéra vysvětluje. Zároveň se autor pohoršuje nad chováním některých posluchačů za jejich nevhodné vykřikování či agresivní otázky na profesora Halíka.⁷⁹

V Životě víry se objevují články nahrávající izraelskému pohledu na boj proti muslimským zemím. Ukazují na bělošský pocit viny za situaci na Blízkém východě a jejich ztráty smyslu pro realitu. Práva žen jsou pošlapávány, odpovědní lidé za hromadné vraždění, genocidu či vraždění homosexuálů nejsou hnáni k odpovědnosti a obchod s otroky stále kvete. Před tímto vším podle daných článků rubriky Evropa zavírá oči.

2.4 Katolický týdeník

Katolický týdeník je vydáván Česká biskupská konference od roku 1949. Tento týdeník patří k největším týdeníkům v České republice. Věnuje se duchovní tematice, aktuální tématům a zprávám z celého křesťanské světa.⁸⁰

V Katolickém týdeníku nalezneme od roku 2015 do roku 2018 celkem 79 zmínek k danému tématu, frekvencovanost a četnost zpráv naleznete v příloze této práce.⁸¹ Katolický týdeník zmiňuje solidaritu k uprchlíkům, například už v roce 2015 papež František vyzývá všechny evropským farnostem, ale i církevním hnutím k pomoci všem přehajícím lidem. Následně vzniká v České republice díky České biskupské konferenci webová stánkách, kde lidé skrze farnosti nabízí pomoc finanční, materiální, ale i pomoc při organizování dobrovolníků a pomoc dobrovolnickou.⁸² Dále jsou zde články, které se zamýšlí nad jednáním českých politiků při migrační krizi.

V týdeníku se objevují fotky, které ukazují unavené, promrzlé mladé ale i staré lidi sedící na asfaltových cestách, nebo jedoucích na člunu. K těmto fotkám je dán článek mluvící o

⁷⁹ DITTRICH, Tomáš. „Drápal vs. Halík: dva pohledy na islám“ *Život víry* 2016, roč. 27, č. 7–8, s.6–7.

⁸⁰Inzerce. *Katolický týdeník* [online] [cit. 2018-6-6] dostupné z: <http://www.katyd.cz/inzerce/>

⁸¹ Graf číslo 4.

⁸² „Zblízka začnete vidět lidi.“ *Katolický týdeník* 2015, č. 38, s.3.

solidaritě k uprchlíkům a zároveň zde nalezneme uklidnění pro čtenáře, že strach českých obyvatel z uprchlíků je zbytečný, protože Česká republika má zkušenost s migrací z Ukrajiny, Vietnamu či bývalé Jugoslávie, a proto pro ni není problém tuto situaci unést.

Další zprávy ukazují solidaritu jak ze strany křesťanů, tak ze strany muslimů. Například informují o solidaritě křesťanů, kteří po celém světě nechali rozeznět zvony, které vyzývali k modlitbám za oběti bombového útoku v Alepu.⁸³ Dále píší o solidaritě z muslimské strany po teroristickém útoku na Charlie Hebdo, či na katolického kněze ve Francii. Na tyto zprávy navazují další články, vybízející k poklidu doprovázené fotkami, na kterých vedle sebe sedí, nebo si podávají ruce významní představitelé katolické církve a vyznavači islámu. Tyto zprávy naznačují, že islám není náboženství terorismu a vyzývají k budování vztahů mezi křesťanstvím a islámem, které mají vést k světovému míru.

V Katolickém týdeníku nalezneme zprávy a reportáže, které seznamují s životem křesťanů v Sýrii, Iráku a jejich neustálým ohrožením života od bojovníků Islámského státu. Proto někteří z nich byli přesídleni za pomoci projektu Generace 21 a Charity České republiky do Česka, kde čekají na azyl a společně s ostatními křesťany slaví bohoslužby i důležité křesťanské svátky.

Katolický týdeník píše o stále se opakujících otázkách Evropanů směřovaných na samotné muslimy. Evropané se s nedůvěrou dívají na přicházející, ale i na usedlé muslimy a ptají se jich, na postavení žen, na slučitelnost islámu s demokracií a na stále vzrůstající radikalismus v jejich řadách. Imám Hocinem Drouichem odpovídá, že evropský islám je v krizi, protože se stává přísnějším a tvrdším, místo toho, aby byl laskavým a mírumilovným. Úkolem muslimů je přijmout spoluzodpovědnost za tento vývoj, začít ochraňovat pravé hodnoty islámu a zároveň akceptovat evropské hodnoty. Říká: „*My muslimové jsme do Evropy přišli až po vás, a tak nemáme právo se tu roztahovat a chtít všemu poroučet.*“ Dále vyzývá k mezináboženskému dialogu, ve kterém vidí řešení problému a vzniku porozumění.⁸⁴

⁸³ KUTIL, Tomáš. „Zvony pro Aleppo.“ *Katolický týdeník* 2016, č. 44, s.1.

⁸⁴ SCHEINOSTOVÁ, Alena. „Islamismus má islám za rukojmí.“ *Katolický týdeník* 2016, č. 2 [online] [cit. 2019-3-3] dostupné z: <http://www.katyd.cz/clanky/islamismus-ma-islam-za-rukojmi.html>

2.5 Shrnutí

Ve všech médiích se věnují příběhům dobrovolníků pracujících v zemích Evropské unie, nebo zemích Blízkého východu, ve kterých čtenáře seznamují s jejich motivací, činností, náhledem na uprchlickou vlnu i samotné uprchlíky. Druhou variantou příběhu jsou životní příběhy samotných uprchlíků. Takto zprostředkovaná zkušenost dopomáhá čtenáři k empatickému náhledu na uprchlíky samotné. Životní příběhy uprchlíků jsou vyprávěny křesťany i muslimy. Zatímco Český bratr a Nota nebe píše vyváženě o obou typech uprchlíků. Život víry, Katolický týdeník upřednostňují životní příběhy křesťanských uprchlíků.

Více či méně zmíněná média rozebírají teologické rozdíly mezi oběma náboženstvími, ale platí, že v těchto článcích jsou vždy jasně řečeny hranice. Například Ježíš je v islámu brán jako prorok, ale křesťané jej považují za Boha. Zároveň ve všech médiích je dáván důraz na budování vztahu mezi oběma náboženstvími. Nutno podotknout, že uvedený pohled zmiňuje časopis Život víry, ale zároveň vidí uprchlickou vlnu v lepším případě jako výzvu pro evangelizaci.

V médiích je dáván důraz na budování vztahu mezi oběma náboženstvími. Zároveň jsou zde jasně vytyčené hranice mezi křesťanstvím i islámem.

Uprchlickou vlnu popisují skrze zprostředkovanou zkušenost, která dopomáhá k empatickému náhledu na uprchlíka.

3 Výzkumné šetření

V této části se budu zabývat metodikou výzkumu. Dále zde nalezneme základní informace o respondentech, se kterými byl rozhovor veden, reflexi sběru dat a popis uprchlického tábora ve Weidenu. Poté bude provedena analýza rozhovorů na základě dílčích otázek a její shrnutí.

3.1 Metodika výzkumu

V této práci je využit kvalitativní výzkum k zjištění křesťanských postojů vůči islámu a migraci po roce 2015. Tato forma přináší možnost reakce výzkumníka na nový fenomén, vytváří výsledky, které nejsou obecné. Na druhou stranu je výzkum časově náročný a je problematická generalizace výsledků. „*Případová studie v sociálně vědním výzkumu je podobná mikroskopu: její hodnota závisí na tom, jak dobře je zaostřená. Předpokládá se, že důkladným prozkoumáním jednoho případu lépe porozumíme jiným podobným případům.*“⁸⁵ Vytvoření základní výzkumné otázky nám umožní zjistit postoje českých křesťanů k uprchlické vlně. Základní výzkumná otázka zní: Jak čeští křesťané vnímají uprchlíky přicházející z muslimských zemí do Evropy? K zodpovězení základní výzkumné otázky mi dopomohou tři dílčí otázky: Jaký postoj zaujímají k uprchlíkům čeští křesťané? Jaká byla zkušenost dobrovolníků v uprchlickém táboře ve Weidenu? Jaký postoj zaujímají k islámu čeští křesťané?

Předpokládám, že vybraná skupina křesťanských dobrovolníků přijížděla do Německa s převážně negativními představami o muslimských uprchlících. Tyto předsudky pramení, jak z médií, tak i z okolního prostředí, ze kterého dobrovolníci pocházejí. I přes tyto předsudky se však rozhodli vypravit do uprchlického tábora a tam pomáhat lidem jiného náboženství. Domnívám se tedy, že je hnala křesťanská povinnost evangelizovat, ukázat muslimům evropskou kulturu, ale zároveň nutnost ověřit dosavadní informace a udělat si vlastní názor na danou problematiku. Myslím si, že pobyt v uprchlickém táboře ve Weidenu změnil vnímání islámu a migrace samotné českými křesťanskými

⁸⁵HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 200, s.104.

dobrovolníky z negativního na pozitivnímu kvůli pocítění těžkosti životních příběhů různých muslimů.

První dílčí otázka: Jaký postoj zaujímají k uprchlíkům čeští křesťané? Má za cíl zjistit, co ovlivňuje křesťany v jejich pohledu na uprchlíky obecně, ale i na uprchlíky přicházející z muslimských zemí a následně tento pohled porovnat. K tomuto účelu slouží otázky: Jak bys popsal/a chování lidí v České republice vůči uprchlíkům? Jak bys popsal/a chování křesťanů v České republice vůči uprchlíkům? Je ve Tvé církvi významná postava, která by mluvila o uprchlících? Popřípadě jak se o uprchlících mluví v Tvé církvi?

Druhá dílčí otázka: Jaká byla zkušenost dobrovolníků v uprchlickém táboře ve Weidenu? Přibližuje prožitek dobrovolníků jejich očekáváním, život v uprchlickém táboře i s jeho riziky, zkoumá přijetí dobrovolníků samotnými uprchlíky a v neposlední řadě seznamuje s motivací křesťanských dobrovolníků. K tomuto účelu slouží otázky: Jaká byla očekávání před příjezdem? Jak na Tebe působil uprchlický tábor? Jakého se ti dostalo přijetí od uprchlíků? Bylo něco v táboře z čeho si měl/a strach? Proč si se rozhodl/a pomáhat muslimům? Hrál při Tvém rozhodování roli to, že jsi křesťan?

Třetí dílčí otázka: Jaký postoj zaujímají k islámu čeští křesťané? Má za cíl zjistit pohled dobrovolníků na samotný islám, přiblížit jejich prvotní setkání s islámem a jejich aktuální pohled na islám. Zároveň seznamuje s pohledem křesťanů z okolí dobrovolníků na dobrovolníky samotné. Tato dílčí otázka je propojena s první dílčí otázkou, která zjišťuje, z jakých zdrojů křesťané přebírají informace o uprchlické vlně. K řešení této dílčí otázky my dopomohou podotázky: Kdy ses poprvé setkal/a s islámem? Změnil se Tvůj názor na islám kvůli tomu, že jsi byl/a v uprchlickém táboře? Potkáváš se nadále s muslimy? Myslíš si, že je něco, čím by se křesťan mohl muslimy inspirovat? Jak si myslíš, že se na tebe dívali a dívají lidé z Tvé církve?

3.2 Respondenti

Všichni respondenti byli z důvodu zachování jejich soukromí anonymizováni společně s místem jejich bydliště a dalšími identifikačními znaky jako jsou sídla farností a sborů, všechna jména osob a některé názvy institucí.

První rozhovor byl veden s devatenáctiletou Krasomilou, která navštěvuje sbor Českobratrské církve evangelické. V době pobytu v uprchlickém táboře (9. - 26. 8. 2016) byla ještě nezletilá. Uvádí, že k tomu, aby se mohla dobrovolnické činnosti účastnit, musela mít podepsaný souhlas od obou rodičů. Toto její rozhodnutí vyvolalo v rodině diskuzi ohledně jejího bezpečí. Krasomila dále říká, že práce v uprchlickém táboře ji velmi obohatila a ráda by se do Weidenu někdy vrátila. Rozhovor s dalšími dobrovolníky ji tehdy inspiroval k volbě studia sociální práce. Dnes je přijata do bakalářského programu studia sociální práce.

Druhý rozhovor byl veden s dvaadvacetiletým Karlem, vychovávaným v Církvi římskokatolické. V uprchlickém táboře pobýval jeden týden v srpnu roku 2016. V tu dobu byl přijat na filosofickou fakultu obor mediální studia a politologie. O práci dobrovolníka v uprchlickém táboře se dozvěděl od své sestry.

Třetí rozhovor byl veden s třiadvacetiletou Klárou, která navštěvuje Římskokatolickou církev. Studuje vyšší odbornou školu, obor sociální práce a pastorační práce. Díky této škole se dozvěděla o nabídce zahraniční praxe v uprchlickém táboře ve Weidenu, kde pobývala od 13. do 21. srpna roku 2016. Rodina její rozhodnutí respektovala, i když měla obavy.

Čtvrtý rozhovor byl veden s osmadvacetiletým Michalem, vychovávaným v Církvi bratrské. O uprchlickém táboře ve Weidenu se dozvěděl od svých přátel. Ve Weidenu následně pobýval dva a půl týdne o letních prázdninách v roce 2016. V té době studoval sociální politiku a sociální práci, dnes pracuje jako sociální pracovník.

3.3 Reflexe sběru dat

Všechny respondenty znám osobně z uprchlického tábora, proto byly rozhovory vedeny neformálně. S některými od té doby neudržuji osobní kontakt z toho důvodu byly dva rozhovory prováděny prostřednictvím Facebooku, což mi v jednom případě při přepisování rozhovoru činilo problém, protože tento audio záznam byl nekvalitně nahrán. Zbylé dva rozhovory proběhly osobně v domovech respondentů. Musím dodat, že obzvláště s respondenty, se kterými udržuji nepřerušovaný kontakt, jsem se obávala ostychu z jejich strany a zároveň z mé strany pocitu vnucování odpovědi, které jsem od

nich již slyšela, přijdou mi zajímavé. Nicméně opak byl pravdou, z mé strany nakonec nedocházelo k vynucování odpovědí, a naopak jsem se od nich dozvěděla věci, kterých jsem si v já uprchlickém táboře ve Weidenu nevšimla.

3.4 Popis uprchlického tábora ve Weidenu

V uprchlickém táboře ve Weidenu čeká na azyl zhruba 300 lidí. Nejvíce lidí zde pochází ze Sýrie, Somálska nebo Iráku, ale nalezneme zde i Libanonce, Eritrejce, Etiopany. Tábor se nachází v klidné ulici Kasernenstrasse, nedaleko centra. Název Kasernenstrasse neboli ulice s kasárnami' dokonale vystihuje původ názvu. Uprchlický tábor se totiž nachází v bývalých Amerických kasárnách. Mimo staré americké kasárny se zde však nachází i červeno-černé novostavby, které tu vznikly během dvou let. V kasárnách se nachází především kanceláře sociálních pracovníků, ošetrovna (kam lékař dochází jednou týdně), a herna pro děti. V novostavbách se pak už jen bydlí. Pravidlem je, že v každé budově, na každém patře je společná kuchyňka, prádelna a sociální zařízení. V každém patře bydlí 28-30 uprchlíků. V německém oběžníku se píše, že uprchlíci žijí po dvou a obývají buňku o rozměru 15 m². Rodiny bydlí v buňce o výměře 34 m². Buňky jsou vybaveny postelí, plechovou skříní a židlí. To vše na osobu. Výbavu doplňuje společný stůl.⁸⁶ Nutno podotknout, že uprchlíci své obydlí neustále vylepšují. Přináší gauče, televizory, skříně, stoly a další předměty. Dále má každý uprchlík k dispozici kolo, aby se mohl volně pohybovat po městě. Minimálně jeden stojan s koly je umístěn před každou obytnou budovou. Za kola je odpovědný jeden ze sociálních pracovníků, který se stará o stav kol a jejich počet. Také kola přijímá od obyvatel Weidenu, kteří kola darují nebo zapůjčují. Většina kol pochází, právě od nich. Uprostřed uprchlického tábora se nachází zatravněná obdélníková plocha, kde se jsou houpačky, kolotoč, pískoviště, několik laviček a zbytek prostoru je vyhrazen pro různé pohybové aktivity. Zde děti i dospělí často hrají fotbal.

⁸⁶Rundbrief Netzwerk Asyl 1/2016 s.3.

3.5 Analýza rozhovorů

3.5.1 Jaký postoj zauímají k uprchlíkům čeští křesťané?

Pohled na uprchlíky v české společnosti z perspektivy dobrovolníků

Otázka jak bys popsal/a chování lidí v České republice vůči uprchlíkům? má za cíl zjistit vnímání uprchlíků českou společností očima dobrovolníků. Vztah české společnosti k uprchlíkům se podle Krasomily odvíjí od postojů politiků, kteří jasně vystupují proti uprchlíkům z Blízkého východu, ale zároveň dodává, že lidé z jejího okolí tyto názory nesdílí. Michal popisuje vztah české společnosti k uprchlíkům takto: *„Já si myslím, že vlastně dobrý, fakt neznám nikoho, kdo by člověku, kterej má přiznanej uprchlickej statut házel klacky pod nohy, z principu.“* Je si vědom vedené kampaně proti uprchlíkům, považuje slovní agresi na konto přistěhovalců za špatné, ale nevidí ve svém okolí, že by tato agrese přecházela k činům. Karel vnímá nahlížení české společnosti na uprchlíky jako proměňující se směrem k negativnímu. Zatímco v minulosti podle Karla docházelo k solidaritě vůči uprchlíkům, dnes je tato situace opačná. *„Celkově se to hodně změnilo, když byly uprchlický vlny na Balkánu, tak si myslím, že lidi byli ochotný jim pomoc, nebo je chápali. Ale teď je v tý společnosti ňakej blok proti tomu.“*⁸⁷

Pohled na uprchlíky z křesťanské perspektivy

Jak bys popsal/a chování křesťanů v České republice vůči uprchlíkům? Tato otázka má za cíl zjistit, jak křesťanští dobrovolníci vnímají odlišnost chování sekulární společnosti k uprchlíkům od chování českých křesťanů. Klára a Michal mluví o negativních postojích mezi křesťany. Michal nevidí velký rozdíl mezi postojem křesťanů a nekřesťanů v České republice a dává tyto dvě skupiny na stejnou úroveň. *“Myslím, že je tam podobný rozdělení jako u většinové společnosti.”*⁸⁸ Klára říká, že někteří přistěhovalci v její církvi jsou bráni podřadně oproti křesťanům z České republiky. Například lidé z Ukrajiny, nebo Rumunska jsou vítáni v kostele, ale zároveň si k těmto lidem čeští křesťané při mši

⁸⁷ Rozhovor s Karlem

⁸⁸ Rozhovor s Michalem

nesedají. Oproti tomu Karel a Krasomila popisují vztah křesťanů k uprchlíkům v české společnosti pouze pozitivně, tedy že jsou k nim solidární. „*Ale co se bavím s křesťanama, tak se k tomu stavěj tak, že by právě pomohli.*“⁸⁹ „*Nesetkal jsem se s křesťanem, kterej by je chtěl vyhladit, nebo tak.*“⁹⁰

Informační zdroje s přihlédnutím ke křesťanskému prostředí

Z čeho si myslíš, že křesťané čerpají informace o uprchlících? Tato otázka se zaměřuje na zdroje, z nichž křesťané přebírají informace o uprchlících a řeší také zda křesťanská média ovlivňují křesťany více než média sekulární. Karel a Klára zmiňují, že velkou roli při získávání informací o uprchlících zastávají kněží, kteří při nedělních bohoslužbách na tuto problematiku upozorňují. Další formou získávání informací je předávání zpráv ústně a poslední formou jsou media. Respondenti zmiňují křesťanská media, například TV Noe, Katolický týdeník, Českého bratra, Notu nebe, Rádio Vatikán, Rádio Proglas, ale zároveň dodávají, že tato média pravidelně nesledují. A myslí si, že křesťanská média neovlivňují křesťanský pohled více než sekulární media. Karel říká: „*Nemyslím si, že by se touto otázkou ňak zabývali leda, že by se papež František šel někde na pokec s ňákejma uprchlíkama.*“

Pohled na uprchlíky před dobrovolnickou zkušeností

Na otázku: Jak bys popsal/a svůj postoj k uprchlíkům předtím, než si odjel/a do uprchlického tábora, odpovídali, že se neztotožňovali s většinovým názorem v České republice. Nevidí problém mezi válečným a ekonomickým uprchlíkem. „*Takže, a přijde mi útek z vlastně nestabilního prostředí jako dost přirozená věc... Takže si myslím, že je to dost přirozený a že by jako mělo být nějakou přirozeností ňák jako pomoci těm lidem.*“⁹¹ „*Nechápu proč by se měl dělat z člověka zločinec, když odchází za lepším, to sou ty ekonomický uprchlíci.*“⁹² Všichni jsou si vědomi problematičnosti dané situace a přejí si, aby brzy skončila, nebo aby nikdy nenastala. Uprchlickou vlnu vnímají jako problém vzniklý mimo Evropu a tedy problém, za který Evropané nemohou. Jen Michal tvrdí, že tuto situaci vnímal a dodnes vnímá jako chybu Evropy, která nejednala tak, jak

⁸⁹ Rozhovor s Krasomilou

⁹⁰ Rozhovor s Karlem

⁹¹ Rozhovor s Krasomilou

⁹² Rozhovor s Michalem

měla. Ať již v jejích dějinách či při nedostatečné pomoci před medializováním uprchlické vlny, kdy Evropská unie odsouhlasila malou finanční pomoc OSN pro uprchlíky prchající z válečného prostředí.

Dobrovolníci si však také připouštěli, že v táborech může dojít k situacím, které je mohou ohrozit na životě. Klára s Krasomilou si uvědomovaly skutečnost, že se zde předpokládá zvýšené nebezpečí teroristického útoku, nebo sexuálně motivovaného napadení. *„Jsem se bála, možná ovlivněná médiema, osamocených chlapů, který po dlouhý cestě najednou viděj evropanku. To jsem se bála, že tam budou něco zkoušet.“*⁹³ Klára i Krasomila tento strach dnes vidí jako přehnaný, ale ne zbytečný. *„Vlastně nebyl problém, rozbilo se mi kolo, měla jsem problém se šlapkou a jeden z těch chlapů nám ho vlastně ochotně spravil. Což vlastně byla, ti muži byla věc, které jsem se bála nejvíc. Což vlastně bylo úplně v pohodě.“*⁹⁴ Z jedné věci měla ještě Krasomila strach, a to byla možnost útoku na její osobu v případě, že se muslimové dozvědí o její víře.

Z čeho vychází postoj dobrovolníků k uprchlíkům

Výchozí postoj dobrovolníků jsem zjišťovala skrze dvě otázky: Je ve Tvé církve významná osobnost, která by mluvila o uprchlících? Popřípadě jak se ve Tvé církvi o uprchlících mluví? Tyto otázky měli za cíl zjistit, z jakého církevního prostředí pocházejí a jak je toto prostředí ovlivnilo. Dobrovolníci pokrývají katolickou i protestantskou tradici. Křesťanští respondenti se shodují, že na pohledu na uprchlíky je ovlivnila církev, do které pravidelně dochází a s tím spojené osoby vyznávající křesťanství. Dobrovolníci z katolického prostředí mluví o nápomocném postoji vůči muslimským uprchlíkům. První člověk, který jim vždy vytanul na mysl byl papež František, Klára doslova říká, že *„Hlavní představitel Otec svatý František jednoznačně ukazuje, jak von chápe přikázání lásky, milovat své bližní, že do toho zahrnuje i ty uprchlíky a že je nutný jim pomáhat, nebo alespoň se k nim chovat slušně, nebo jako k rovným.“* Ale zároveň dodávají, že ne všichni katolíci se podle těchto slov chovají, včetně lidí z jejich kostela. Protestanté reflektují výroky papeže, ale větší důraz dávají na lidi ze své denominace. Evangelické prostředí se však velice odlišuje od evangelikálního. Zatímco evangelička Krasomila mluví o celkově pozitivním přístupu k uprchlíkům, a to jak od faráře v jejím sboru, tak i

⁹³Rozhovor s Klárou

⁹⁴Rozhovor s Krasomilou

celé její denominace. Evangelikál Michal zmiňuje spíše zaujatost vůči uprchlíkům v jeho sboru, ačkoliv dodává, že významná křesťanská evangelikální osoba jeho města, mluví o pomoci muslimským uprchlíkům, a proto tato zaujatost nepřechází k nevráživosti.

3.5.2 Jaká byla zkušenost dobrovolníků v uprchlickém táboře ve Weidenu?

Situace v uprchlickém táboře

Tento blok se bude věnovat očekávání a následnému dojmu dobrovolníků. Cílem je zjistit, zda se očekávání střetlo s realitou uprchlického tábora. Dobrovolníci přijížděli do uprchlického tábora s úkolem starat se o děti. Očekávali, že společně vytvoří pro děti program, který děti budou nadšeně plnit. *Musím říct, že jsem čekala úplně něco jiného, že třeba si budem hrát z dětma, že jim budem malovat na obličej a tak... nebo kopat sem tam nákej míč. Musím říct, že teď, když se na to podívám zpětně, tak moje představa byla absolutně absurdní...*⁹⁵ Opak byl pravdou, dokonce se v jednom případě stalo, že po loutkové divadelním představení O pejskovi a kočičce, kteří pekli dort, byl donesen pro malé posluchače želatinový dort s tím, že si jej děti s radostí dají. Ovšem k překvapení dobrovolníků se děti vůbec dortu nedotkly. Poté, co jedno dítě řeklo, že je to z prasete, se dobrovolníci snažili vysvětlit dětem, že je želatina vyrobená z agaru, a proto je to halal. Děti od svého názoru, ale neustoupily.

Přijetí uprchlíků

Na otázku, jak byli dobrovolníci přijati uprchlíky, respondenti odpovídají, že přístup muslimů byl hostitelský. Vzpomínají na jejich vlídnost, otevřenost, přátelskost zdvořilost i vděčnost. Velký problém vidí v jazykové bariéře, uprchlíci uměli jen arabsky, a proto s nimi nemohli probírat hlubší témata. Nicméně i přes tuto jazykovou bariéru se dokázali dorozumět. Klára vzpomíná *„Byli jsme pozváni na kávu a našli jsem si způsob zábavy, kdy nám skrze malého kluka byl nasazován prsten, vtip vlastně spočíval v tom, že ten klučina dával prsten holkám a potom i klukům.“* Vnímají i rozdílnost výchovy dětí, kdy jim v jednom případě bylo dáno na starost asi roční dítě, které se však samo pohybovalo. Zároveň si byli vědomi, že na hlídání dětí nejsou sami, příkladem je právě zmíněné dítě,

⁹⁵ Rozhovor s Krasomilou

kteří bylo obletováno i muži například ze Somálska, kteří k němu očividně nepatřili, ale přesto si s ním hráli.

Nepříjemné situace s uprchlíky

Otázka, Bylo něco v táboře z čeho si měl/a strach? má za cíl přiblížit nepříjemné situace, kterým byli dobrovolníci vystaveni a ukázat tak odvrácenou stranu uprchlického tábora ve Weidenu. Jistý diskomfort, pramenící z kulturních rozdílů pocívali oba muži, kteří si byli vědomi odlišného chování mezi mužem a ženou. Dostávali se do situací, u kterých nevěděli, jak se mají chovat. Další kulturní rozdíl byl v oblékání, který popisuje Krasomila takto: *„Třeba faux pas, co se mi stalo, když děti maj vodní bitku, že člověk nemůže svlíknout dvouletý dítě a nechat ho tam běhat nahý, když je to holka [smích].“* Problém v oblékání pocívali i dobrovolnice, které si do uprchlického tábora braly delší oděv. Respondenti také zmiňují problém s drogami a společně mluví o dvou mužích, kteří rázně vystupovali proti tomu, aby dívky hrály fotbal, což dobrovolnicím a dobrovolníkům nahánělo strach i přesto, že byli vždy oba muži zastaveni dalšími muži v táboře.

Důvod pomoci muslimům

Proč si se rozhodl/a pomáhat muslimům? Hrálo při Tvém rozhodování roli to, že jsi křesťan? Dobrovolníci se shodují, že v jejich rozhodnutí nehrálo roli Boží vnuknutí, či evangelizace muslimů. Primárním aspektem tedy nebylo křesťanství, na druhou stranu jsou si vědomi svého křesťanského vychování a mravních zásad pramenících z křesťanství. Základním popudem byla touha po vlastní zkušenosti s muslimy a poznání pravé tváře uprchlické vlny k následnému srovnání informací obdržených z médií, ze školy, z knih či od jiných osob, ať jim blízkým tak vzdáleným. U obou dobrovolníků mužského pohlaví, hrála taktéž roli ochrana jim blízkých osob. *„Já jsem se tam dostal kvůli sestře, protože ona dostala nákou nabídku u nich ve škole a vyprávěla mi o tom. A já jsem si říkal, že by to mohlo bejt zajímavý... a zároveň jsem jí tam nechtěl pustit samotnou [smích].“⁹⁶*

⁹⁶ Rozhovor s Karlem

3.5.3 Jaký postoj zauímají k islámu čeští křesťané?

Seznámení s islámem

Odpovědi na otázku, kdy se respondent poprvé setkal s islámem, se nesly v podobném duchu. Všichni se s islámem setkali již ve školním věku, avšak nebyla to výhradně škola, odkud čerpali informace o existenci jiného náboženství. Bylo to samotné křesťanství, které je dovedlo k přemýšlení o jiných náboženstvích. Jinak řečeno, již ve školním věku si byli vědomi židovské tradice, z níž vychází křesťanství. K prvotnímu setkání s islámem se pak dostali různorodým způsobem například ze zpráv, což v nich zanechalo v některých případech negativní postoj, protože se jednalo o zprávy, ve kterých byl islám spojován s teroristickými útoky z jedenáctého září. Michal své prvotní setkání s islámem prožil skrze samostudium, popisuje jej takto: *„Já jsem asi nejdřív čet knížku u babičky o světových náboženstvích. Psali tam, že je to velký náboženství, že mají ropu, a že to se projevuje na jeho šíření. Potom tam popisovali pět pilířů víry a pouť do Mekky, jak vypadá. Tam byla na takovém hezkém vobrázku podkladovým a tak.“* Na tuto zkušenost respondenti navazují dalšími informacemi získanými ve škole, které postupem času rostly. Žádný z respondentů nevnímal, že by jeho informace byly neuspokojující, až na respondenta Karla, který vnímá svou znalost islámu jako nedostatečnou: *„Základní přehled mám, ale asi není úplně silnej, no.“*

Změna pohledu na islám

Změnil se Tvůj názor na islám kvůli tomu, že jsi byl/a v uprchlickém táboře? Potkáváš se nadále s muslimy? Názor na islám u dobrovolníků po pomoci v uprchlickém táboře zůstává stejný. *„Já si myslím, že spíš ne, že jsem se ujistil v tom, co jsem si myslel předtím, že jsou to normální lidi, akorát stejně jako u nás se najdou exoti tak i u nich.“⁹⁷* Ale všichni dodávají, že jejich představa o muslimech se více upřesnila *„Uvědomil jsem si, že může být muslimka bez závoje úplně v pohodě.“⁹⁸*

S muslimy se nadále nesetkávají, ne že by s jejich setkáním vyhýbali, ale bydlí na místech, kde se muslimové nevyskytují. Většinou udávají, že spatřují muslimy ve větších městech na ulicích, či na vysokých školách, kde studují. *„Rozhodně jsem si všimla nárůstu*

⁹⁷ Rozhovor s Karlem

⁹⁸ Rozhovor s Michalem

*muslimů ve Frankfurtu nad Mohanem nebo jakože v Německu. Děda je Němec a pravidelně za ním jezdíme a vlastně bydlí ve Frankfurtu nad Mohanem.*⁹⁹

Inspirace

Myslíš si, že je něco na muslimech, čím by se křesťan mohl inspirovat? Tato otázka zkoumá, zda si dobrovolníci myslí, že je možné soužití křesťanství s islámem a ukazuje pohled weidenských dobrovolníků na samotné muslimy. Většina z oslovených dobrovolníků zmiňuje muslimskou pohostinnost, otevřenost a umění ocenit druhého člověka jako velikou inspiraci, a to nejen pro ně samotné, ale i pro další věřící. Zároveň dodávají, že tyto prvky se nachází i v křesťanství „*V lásce číňte jedni k druhým.*“¹⁰⁰ A tím nastavují zrcadlo jednak všem křesťanům, kteří tak nečiní, ale i sobě. Pocit zahanbení můžeme sledovat i v Michalově případě: „*On si četl Korán a já si tu Bibli tady ještě neotevřel.*“ Na těchto případech je patrné, že islám je pro dobrovolníky zrcadlem jejich nedokonalosti a z toho vyplývá, že existují společné body, na kterých vyznavači těchto dvou odlišných náboženských praktik mohou stavět svou spolupráci.

Jak církevní prostředí pohlíží na dobrovolníky

Jak si myslíš, že se na Tebe dívali a dívají lidé z Tvé církve? Tato otázka ukazuje, jaký vztah mělo okolí respondentů na jejich dobrovolnou práci před a po odjezdu do uprchlického tábora. Krasomila jako jediná z respondentů cítí, že ji lidé z její církve podporovali ve všem. Mnoho lidí chtělo slyšet její příběh, a dokonce přednášela na akcích pro mladé lidi z její církve. „*Přednášela jsem, což musím říct, že mi nahánělo větší strach než ten výjezd do uprchlického tábora* [smích].“ Po vyslechnutí ji lidé chválili a říkali, že by si dobrovolnickou práci v táboře měl zkusit každý. Takto přívětivé přivítání od okolí zbylí respondenti nedostali. Karel s Klárou mluvili o své cestě jen se svými rodiči a velmi blízkými přáteli. „*My jsme babičce řekli, že jsme byli na kurzu jazyka v Německu.*“¹⁰¹ Klára s farností ve svém městě ohledně dobrovolnické práce vůbec nemluvila a farnost o jejím výjezdu dodnes neví. Michal naopak své rozhodnutí stát se dobrovolníkem v uprchlickém táboře, řekl všem lidem ze svého okolí. Nepovažoval tuto skutečnost za věc, kterou by měl před svým okolím tajit. Nicméně setkal se i s negativní odezvou ze

⁹⁹ Rozhovor s Krasomilou

¹⁰⁰ Rozhovor s Karlem

¹⁰¹ Rozhovor s Karlem

svého sboru se setkal na společném pobytu v horách. „*Někdo teoreticky poznamenal, nezapomeň přinést fotky... teda, že to vnímají jako pozerství, dobroserství, sluníčkářství a spoustu takových nadávek tam padlo. Tak mě to překvapilo od bratrů z církve!*“¹⁰² Po příjezdu se zařadil do běžného života, někdy se lidé z respondentova okolí (i ti lidé, co se před odjezdem vysmívali) ptali, jaký má náhled na život uprchlíků. Jednou s ním sdíleli podobný názor jindy naopak, ale jejich vzájemné vztahy to nenarušilo.

3.6 Shrnutí

Ve výzkumné části byly položeny tři dílčí otázky: Jaký postoj zaujímají k uprchlíkům čeští křesťané? Uprchlíckou vlnu dobrovolníci vnímali jako problém pro Evropu. Nicméně samotné uprchlíky nepovažovali za zlé, viděli je jako lidi, kteří jsou ve svízelné situaci a potřebují pomoc. Zároveň si jsou vědomi možných nebezpečných situací mířených jak ze strany muslimů, tak ze strany Evropanů na dobrovolníky samotné. Jejich představa muslima pramení z informací získaných z knih, z médií a od blízkých osob. Znají například pět pilířů islámu, rozdělení na šíity a sunity apod.

Jaká byla zkušenost dobrovolníků v uprchlickém táboře ve Weidenu? Dobrovolníci se shodují, že do uprchlického tábora odjížděli s myšlenkou poznat na vlastní kůži uprchlickou vlnu a porovnat svou zkušenost s informacemi získanými z jejich okolí, či z médií. V uprchlickém táboře byli přijati vlídně v rozhovoru vzpomínají na komické situace, ve kterých hrála roli jazyková bariéra či kulturní rozdíly, ale zároveň i na nebezpečné situace, pramenící také z kulturních rozdílů.

Jaký postoj zaujímají k islámu čeští křesťané? Jejich názory se nezměnily stále vnímají muslimy jako lidi vyznávající jiné náboženství, praktikující jiné vzorce chování. Zkušenost z uprchlického tábora v nich spíše prohloubila pocit odlišnosti a zároveň jim umožnila tuto rozdílnost zažít. Na druhou stranu vlastní prožitek dobrovolníkům dokázal, že mohou muslimové a křesťané žít společně a shodnout se na některých bodech jako je například otevřenost a pohostinnost k druhým či každodenní četba svatého textu.

Počáteční hypotéza byla částečně vyvrácena. Na vybrané skupině křesťanských dobrovolníků pracujících v uprchlickém táboře ve Weidenu se podařilo dokázat, že znali

¹⁰² Rozhovor s Michalem

předsudky, ale snažili se jim nepodléhat. Odjez do uprchlického tábora ve Weidenu byl doprovázen obavami pramenícími z médií či od osob jim blízkých. Naopak byla vyvrácena dobrovolnická práce z důvodu evangelizace, stejně tak poslední část hypotézy, která se týkala změny náhledu na muslimské uprchlíky. Dobrovolníci nikdy nevnímali muslima jako zlého, vnímali a stále jej vnímají jako člověka s vírou, která jim není vlastní. Ačkoliv je zde velká propast dokáží se shodnout na určitých bodech důležitých k soužití mezi s sebou.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zjištění vztahu českých křesťanů k uprchlíkům přicházejícím v migračních vlnách od roku 2015. K zjištění tohoto vztahu mi dopomohly informace získané z církevních prohlášení, křesťanských publikací (*Křesťan a islám*, *Islám jako výzva pro křesťany*), z křesťanských médií (Český bratr, Nota nebe, Život víry, Katolický týdeník) a kvalitativní výzkum provedený na skupině českých křesťanských dobrovolníků, která byla vybrána na základě zkušenosti s muslimskými dobrovolníky.

Z teoretické části je patrné, že křesťané ve středověku a novověku zaujali k islámu negativní postoj. Tento postoj přerušuje osvícenství, které přináší do evropských zemí sekularizaci, díky tomu je islám vnímán jako jiné vyznání. V roce 2015 se v Evropě začínají objevovat první skupiny uprchlíků z muslimských zemí. V prohlášeních křesťanů se objevují výzvy k pomoci všem přistěhovalcům. Kniha Pavla Hoška vyzívá křesťany k následování samaritánského milosrdenství vůči uprchlíkům a snaží se o spuštění mezináboženský dialog mezi muslimy a křesťany. Katolická církev vydává spis *Křesťan a islám* ve kterém se ke všem uprchlíkům nestaví tak otevřeně jako například Hošek nebo Českobratrská církev evangelická.

V praktické části se vybraná média uprchlické vlně věnují hojně. Popisují ji skrze zprostředkovanou zkušenost, která dopomáhá k empatickému náhledu na uprchlíka. V médiích je dáván důraz na budování vztahu mezi islámu a křesťanství. Zároveň jsou zde jasně vytyčené hranice mezi oběma náboženstvími. Druhá polovina praktické části se věnovala zkušenosti českých křesťanských dobrovolníků v uprchlickém táboře. Jejich náplní byla tvorba dětského programu, při kterém měli možnost poznat život v táboře a život uprchlíků samotných. Seznamují s pohledem na uprchlíky a na islám, jak ze své vlastní perspektivy, tak z perspektivy, která jim je předávána.

Použitá literatura

Primární literatura

Kanonické texty:

Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona (včetně deuterokanonických knih): český ekumenický překlad. 8. vyd., (1. opr. vyd.). Praha: Česká biblická společnost, 2001. 1834 s. ISBN 8085810298.

Monografie:

CAJTHAML, Martin, Petr DVOŘÁK, Daniel HEIDER, et al. *Křesťan a islám*. Nová Ves pod Pleší: Hesperion, [2016]. 20 s. ISBN 978-80-906372-1-4.

HOŠEK, Pavel. *Islám jako výzva pro křesťany*. Praha: Návrat domů, 2016. 96 s. ISBN 9788072553754.

Časopisy a týdeníky:

„Zblízka začnete vidět lidi.“ *Katolický týdeník* 2015, č. 38, s.3.

Anketa: „Nebojte se muslimů.“ *Život víry* 2015, roč. 26, č. 10, s. 11–13. ISSN 1210–43–45

DaZ. „Poděkování za sbírku *Český bratr* 2016, roč. 92, č.4, s. 13. ISSN 1211-679

DaZ. „Proč máme přijímat přistěhovalce?“ *Český bratr* 2015, roč. 91, č.2, s. 13. ISSN 1211-679

DaZ. „Vzali byste si domů na rok uprchlíka?“ *Český bratr* 2015, roč. 91, č.10, s. 13. ISSN 1211-679

DITTRICH, Tomáš. „Drápal vs. Halík: dva pohledy na islám“ *Život víry* 2016, roč. 27, č. 7–8, s.6–7. ISSN 1210–43–45

DITTRICH, Tomáš. „Změní síla, která mění svět, i nás?“ *Život víry* 2016, roč. 27, č. 9, s.13. ISSN 1210–43–45

GRAUOVÁ, Šárka. „Z. Bauman: Cizinci před branami.“ *Český bratr* 2018, roč. 94, č. 4 s. 32. ISSN 1211-679

KEŘKOVSKÁ, Marta. „Já jsem Malála.“ *Nota nebe* 2015, roč. 56, č.5, s.30.

KEŘKOVSKÝ, Jan. „Pochod pro Aleppo.“ *Český bratr* 2017, roč. 93, č.2, s.4.

Krátce „Budou muslimové chránit křesťany?“ *Život víry* 2016, roč. 27, č. 4, s. 4. ISSN 1210–43–45

Krátce „Čeští biskupové kritizují Halíka.“ *Život víry* 2016, roč. 27, č. 6, s. 4. ISSN 1210–43–45

- KUTIL, Tomáš. „Zvony pro Aleppo.“ *Katolický týdeník* 2016, č. 44, s.1.
- MARKOVÁ, Eva. „Islám“ *Nota nebe*, 2016, roč. 57, č. 4, s. 32.
- MÜLLER, Karel. „Opiová panenka.“ *Nota nebe* 2015, roč. 56, č.4 s.11.
- NEČIL, David. „Prosba o modlitby za pronásledované křesťany.“ *Český bratr* 2017, roč. 93, č.5, s. 4. ISSN 1211-679
- News.va. „Děti jsou nejzranitelnější uprchlíci, volá František“ *Český bratr* 2016, roč. 92, č.11, s.17. ISSN 1211-679
- PFANNOVÁ, Hana. „Dělám tuhle práci, protože ji miluju...“ *Nota nebe*, 2015, roč. 56, č. 9, s. 23.
- PFANNOVÁ, Hana. „Sanaa, syrská matka 11 dětí, vypráví.“ *Nota nebe*, 2016, roč. 57, č. 4, s.13.
- POKORNÝ, Pavel. „Odcizení mezi katolíky a sunnitskými muslimy prolomeno.“ *Český bratr* 2015, roč. 91, č.6, s.5. ISSN 1211-679
- POKORNÝ, Petr. „Co s islámem v Evropě?“ *Český bratr* 2015, roč. 91, č. 4, s. 42. ISSN 1211-679
- POKORNÝ, Vít. „Utekl jsem. Nechtěl jsem zabít ani být zabit.“ *Český bratr* 2017, roč. 93, č. 9 s. 38–40. ISSN 1211-679
- Rádio Wawe. *Nota nebe*, 2016, roč. 57, č.10, s.14.
- Rádio Wawe. *Nota nebe*, 2016, roč. 57, č.3, s.22.
- Rádio Wawe. *Nota nebe*, 2016, roč. 57, č.8, s.26.
- ŠKUBALOVÁ, Jana. „Oběd v mešitě“ *Nota nebe*, 2016, roč. 57, č. 4, s. 23.
- ŠŮRA, Adam. „Čtyři roky v občanské válce.“ *Český bratr* 2016, roč. 92, č. 3 s. 26–27. ISSN 1211-679
- TOMEŠEK, Martin. „Ohlédnutí za farářským kurzem s muslimskou otázkou.“ *Český bratr* 2016, roč. 91, č. 5, s. 41–42. ISSN 1211-679
- ZADRAŽILOVÁ, Eva. „Zástupci církve jednali o uprchlické situaci s německým velvyslancem.“ *Český bratr* 2016, roč. 92, ISSN 1211-679 3č.5, s 5.
- Zprávy „Egypt: Muslimští sousedé pomáhali uhasit požár kostela.“ *Život víry* 2016, roč. 27, č. 10, s. 21. ISSN 1210–43–45
- Zprávy „Německo: Stovky muslimů se obracejí ke Kristu.“ *Život víry* 2015, roč. 26, č. 10, s. 18–19. ISSN 1210–43–45
- Zprávy „Severní Afrika: křesťanští uprchlíci shozeni do moře.“ *Život víry* 2015, roč. 26, č. 6, s. 19. ISSN 1210–43–45
- Zprávy „Sýrie: 200 křesťanů v zajetí.“ *Život víry* 2015, roč. 26, č. 4, s. 22. ISSN 1210–43–45

Internetové zdroje:

DRÁPAL, Dan. *Islám jako výzva pro křesťany*. Christnet. [online] [cit. 2018-5-28] dostupné z: http://www.christnet.eu/clanky/5826/islam_jako_vyzva_pro_krestany.url

FRANCIS. „Message of his holiness pope Francis for the world day of migrants.“ *w2.vatican.va* [online] [cit. 2019-2-20] dostupné z: http://w2.vatican.va/content/francesco/en/messages/migration/documents/papa-francesco_20160908_world-migrants-day-2017.html

HOŠEK, Pavel. *Profil*. ETS [online] [cit. 2018-5-26] dostupné z: <https://etspraha.cz/cs/people/pavel.hosek>.

LHOŤAN, Lukáš. „Příklad křesťanského neomarxisty aneb jaký mají mít křesťané postoj k islámu?“ *Blog.idnes.cz* [online] [cit. 2018-5-29] dostupné z: <https://lukaslhotan.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=579248>

OUTRATA, Filip. „Křesťané před výzvou islámu. *Deník referendum*.“ [online] [cit. 2018-5-28] dostupné z: <http://denikreferendum.cz/clanek/24324-krestane-pred-vyzvou-islam>

Prohlášení synodní rady. „K tématu uprchlictví.“ *e-církve.cz* [online] [cit. 2019-2-22] dostupné z: <https://www.e-cirkev.cz/clanek/6000-K-tematu-uprchlictvi/index.htm>

SCHEINOSTOVÁ, Alena. „Islamismus má islám za rukojmí.“ *Katolický týdeník* 2016, č. 2 [online] [cit. 2019-3-3] dostupné z: <http://www.katyd.cz/clanky/islamismus-ma-islam-za-rukojmi.html>

SILNÁ, Sandra. „Tiskové prohlášení. Společné prohlášení ČBK a ERC k přijímání migrantů.“ *Ekumenická rada.cz* [online] [cit. 2019-2-20] dostupné z: <https://www.ekumenickarada.cz/in/2797/spolecne-prohlaseni-cbk-a-erc-k-prijimani-migrantu>

Úmluva o právním postavení uprchlíků [cit. 2018-6-10] dostupné z: <https://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/03/uprchlici.pdf>

Sekundární literatura

Monografie:

BUDOVEC Z BUDOVA, Václav. *Antialkorán*. Praha: Odeon, 1989. 440 s. ISBN 80-207-0174-5.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. 408 s. ISBN 8073670402.

KOMENSKÝ, Jan Amos. *Labyrint světa a ráj srdce*. Olomouc: Naše Vítězství, 1928. 182 s.

MAREŠ, Miroslav. *Ne islámu!: protiislámská politika v České republice*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2015. 220 s. ISBN 9788073253974.

MENDEL, Miloš, Bronislav OSTRÁNSKÝ a Tomáš RATAJ. *Islám v srdci Evropy: vlivy islámské civilizace na dějiny a současnost českých zemí*. Praha: Academia, 2007, s. 155–246. ISBN 9788020015549.

STORCHOVÁ, Lucie, ed. *Mezi houfy lotrův se pustiti: české cestopisy o Egyptě 15.-17. století*. Praha: Set out, 2005. Čeští cestovatelé v Orientě a Egyptě, s. 19–217. ISBN 80-86277-44-5.

ZAJÍC Z HÁZMBURKA, Jan. *Sarmacia, aneb, Zpověď českého aristokrata*. Praha: Scriptorium, 2007. Manu propria. 208 s. ISBN 9788086197876.

Internetové zdroje:

Časopis pro mládež, [online] [cit. 2018-6-6] dostupné z: <http://mladez.evangnet.cz/oddeleni-mladeze/casopis-pro-mladez/>

Filip Outrata: Profil. Deník referendum. [online] [cit. 2018-5-28] dostupné z: <http://denikreferendum.cz/autor/441-filip-outrata>

Inzerce. *Katolický týdeník* [online] [cit. 2018-6-6] dostupné z: <http://www.katyd.cz/inzerce/>

Lukáš Lhořan: Informace. *Facebook* [online] [cit. 2018-5-29] dostupné z: https://www.facebook.com/pg/LukynLhotan/about/?ref=page_internal

Něco o mě. Dan Drápal: osobní stránky. [online] [cit. 2018-5-28] dostupné z: <http://dan-drapal.cz/neco-o-mne/>

O časopisu. *Český bratr*. [online] [cit. 2018-6-6] dostupné z: <http://www.ceskybratr.cz/o-casopise>

PILCH, Bogdan. „Bývalý český muslim Lukáš Lhořan: Islám jako takový. neexistuje.“ *Život víry*. 11/2012. [online] [cit. 2018-6-5] dostupné z <http://archive.is/iwbZC>

Život víry. [online] [cit. 2018-6-6] dostupné z: <http://www.kmspraha.cz/zivotviry>

Seznam příloh

Příloha č. 1.: Otázky pro dobrovolníky pracující pod DČCE ve Weidenu	57
Příloha č. 2: Grafy	58
Příloha č. 3: Rozhovor s Karlem	60
Příloha č. 4: Rozhovor s Klárou	64
Příloha č. 5: Rozhovor s Krasomilou	68
Příloha č. 6: Rozhovor s Michalem.....	74

**Příloha č. 1.: Otázky pro dobrovolníky pracující pod DČCE ve Weidenu
Uprchlíci:**

1. Jak bys popsal/a chování lidí v České republice vůči uprchlíkům?
 - a. Jak bys popsal/a chování křesťanů v České republice vůči uprchlíkům?
 - b. Jak se k uprchlíkům snažíš přistupovat Ty?
2. Z čeho si myslíš, že křesťané čerpají informace o uprchlících?
 - a. Čerpají informace z křesťanských nebo i ze sekulárních medií?
 - b. Jaká jsou ta média? Jak o uprchlících právě tato media mluvila?
3. Jak bys popsal/a přístup k uprchlíkům ve své denominaci
 - a. Je ve tvé denominaci významná osobnost, která by mohla být vzorem?
 - b. Sleduješ i jiné denominace, je pro tebe něco z nich inspirativní?

Očekávání, pobyt a přijetí dobrovolníků:

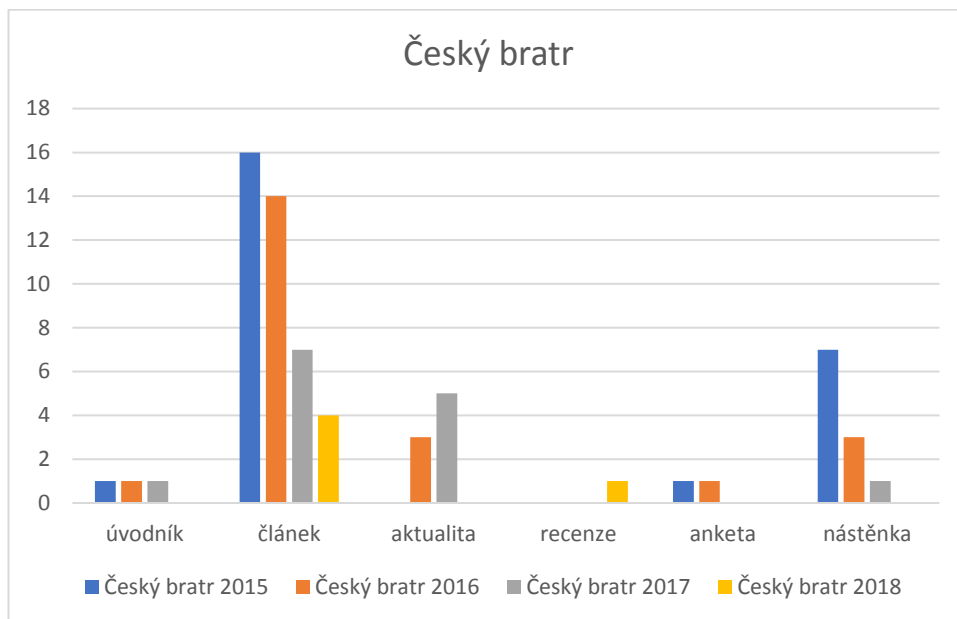
1. Jaká byla očekávání před příjezdem? Jak na Tebe působil uprchlický tábor?
2. Jakého se Ti dostalo přijetí od uprchlíků?
3. Bylo něco v táboře z čeho si měl/a strach?
4. Proč si se rozhodl/a pomáhat muslimům?
5. Hrál při Tvém rozhodování roli to, že jsi křesťan?

Islám:

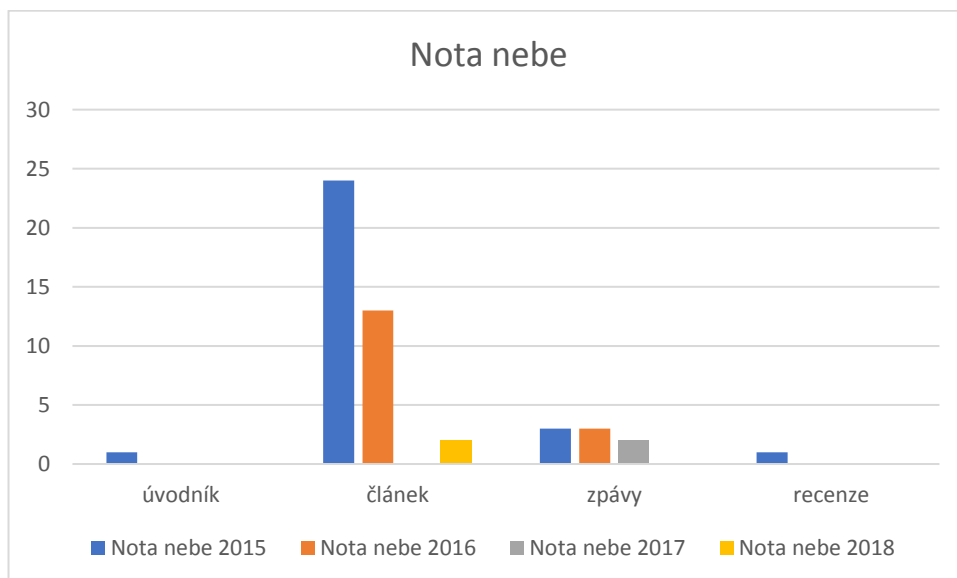
1. Kdy ses poprvé setkal/a s islámem?
2. Potkáváš se nadále s muslimy?
3. Změnil se Tvůj názor na islám po návštěvě uprchlického tábora?
4. Myslíš si, že je něco, čím by se křesťan mohl muslimy?
5. Jak si myslíš, že se na tebe dívali a dívají lidé z Tvé církve?

Příloha č. 2: Grafy

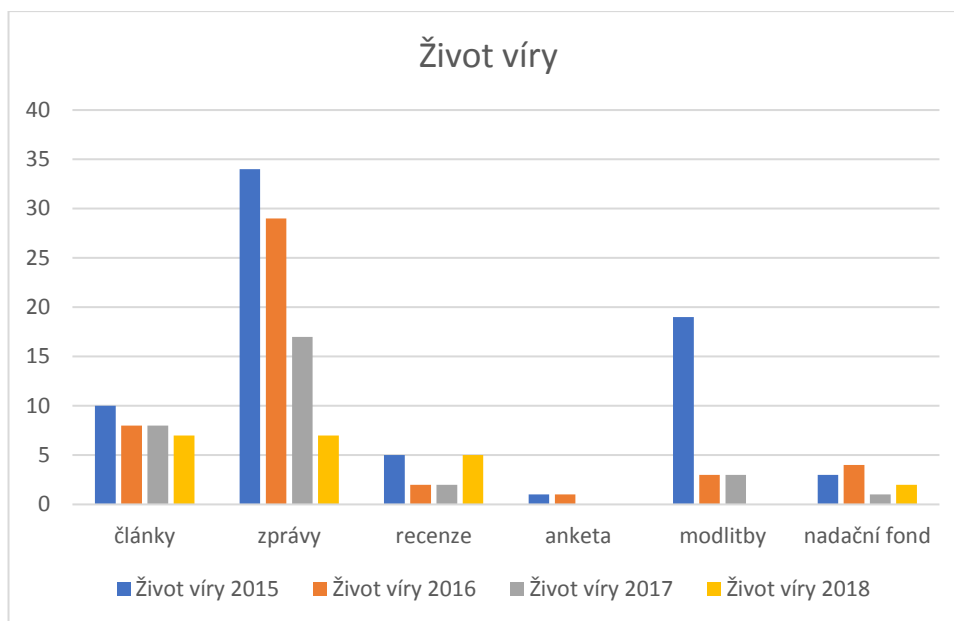
Graf číslo 1:



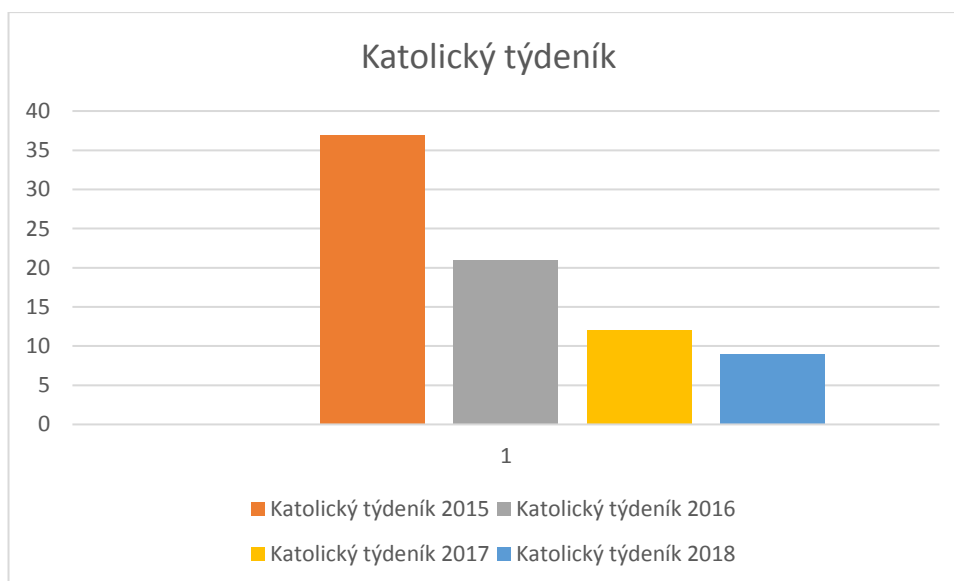
Graf číslo 2:



Graf číslo 3



Graf číslo 4:



Příloha č. 3: Rozhovor s Karlem

Ahoj, jak bys popsal chování lidí v Český republice vůči uprchlíkům?

Celkově se to hodně změnilo, když byly uprchlické vlny na Balkánu, tak si myslím, že lidi byli ochotný jim pomoc, nebo je chápali. Ale teď je v té společnosti nějaký blok proti tomu.. Asi to nepochopili úplně jako předtím. Není ten pocit, že by měli pomoci, ba naopak mají strach.

Teď se zeptám na křesťany, jaký mají chování k uprchlíkům?

Já myslím, že v porovnání s tou ostatní společností, že na tom byli jako líp, že nebyli tolik nenávidný. A dokázali jako rozlišit, že ty lidi potřebují pomoc, ale zase určitě nemůžu, mluvit za všechny, ale jako působí to na mě. Že i prostě tam pomáhali faráři, nebo co já mluvím za tu naši církev, že občas bylo jako kázání nebo tak, tak se tam snažili vysvětlit, že potřebují pomoc. Ale jinak těžko říct.

Prostě tak aj tak.

Jo Nesetkal jsem se s křesťanem, kterej by je chtěl vyhladit, nebo tak.

A jakej přístup k tomu máš ty?

Já věřím tomu, že ty lidi mají nějaký důvod k tomu, aby utekli ať už jsou to prostě nějaký bezpečnostní důvody, nebo prostě kvůli penězům. Já chápu, že když si chce někdo vydělat, tak jede do cizí země. Pro mě asi není problém, když je někdo ekonomické upchlík, nebo jak se jim říká. Ale zas prostě je mi jasný, že to není jen tak, že když se objeví najednou několik milionů lidí, že to určitě není bez odezvy a že to tu společnost může jako negativně ovlivnit a pokud se to nezvládně, že s toho můžou vznikat nějaký nebezpečný věci. V podobě nějakých sociálních problémů.

A teda ten tvůj názor je, že jim chceš pomoc...

Jestli ještě můžu odplnit k té předchozí otázce, tak ať se to vezme vzorek z každého národa, tak vždycky tam budou hodný a milý lidé, kteří budou v pohodě a pár lidí, parchantů. Takže to se určitě najde u těch uprchlíků.

Super dobře. Kde si myslíš, že křesťané berou informace, kde se něco děje a co se děje?

No tak jako, já myslím, že křesťani berou zprávy od všech možných míst, může působit i to jak jsem zmiňovat farář. Někdy informace může předávat při tom kázání. Ale spousta lidí, který určitě čtou normální zprávy i potom dezinformační servery, kde se nedozvědí moc kvalitní informace zejména o uprchlících.

A vnímáš, že křesťani poslouchají nějaký své mediá?

Jako jasně, nemyslím si že zrovna Proglas nebo Katolický noviny nebo já nevím co všechno existuje, TV Noe, že jo, tak že by se třeba jako uprchlickou otázku měli nějaký jinej pohled než třeba ty normální obyčejný zpravodajský weby, veřejnoprávní televize, takový ty normální, no. Jako Nemyslím si, že by se touto otázkou nějak zabývali leda, že by se papež František šel někde na pokec s nějakýma uprchlíkama, tak si nemyslím, že by se o tom víc vyjadřovali.

Když už jsi mluvil o tom papežovi. Jaká postava je důležitá, u který sis všim, že by se veřejně vyjádřila o uprchlících? Ať už negativně tak pozitivně.

Tak jako papež ten určitě to bral rozumě. Ten nabádal lidi ke kamarádství, pak určitě ten farář. A myslím, že Duka se taky vyjadřoval, ale nevím jestli zrovna pozitivně (smích). Ale zas nevím.

Asi je zbytečný se ptát, ale nevíš o někom z jiných denominací, že by se k této tématice vyjádřil?

Když se takle zeptáš tak asi jo, ale nevím, nesleduju to.

Další otázky se týkají pobytu v uprchlickém táboře. Pracoval si v uprchlickém táboře ve Weidenu. Jak to na tebe působilo? Jak ses tam dostal? Cos tam prožil? Cos tam dělal? A jakej z toho máš dneska pocit?

Tak já jsem se tam dostal kvůli sestře, protože ona dostala nějakou nabídku u nich ve škole a vyprávěla mi o tom. A já jsem si říkal, že by to mohlo bejt zajímavý... a zároveň jsem jí tam nechtěl pustit samotnou. (smích) A tak jsem si řek, že tam pojedou s ní, tak jsem tam jeli vlakem. Bylo to strašně vtipný, protože neumíme ani jeden německy moc dobře. A pak jsem tam nějak dojeli. A pak už ten pobyt. Tak jako když to hodnotím, tak si myslím, že to bylo super jako fakt strašně velké zážitky. Nezapomenu nikdy na ty děti. To bylo vlastně docela dost milý. Potkali jsem tam dobrý kamarády, byly tam dobrý párty (smích) Dobrá německá pouť. Konečně jsem se pořádně začal dívat na Hru o trůny. Povípravěli nám ty lidi ze Sýrie. Naučil jsem se turecky jak se řekne auto a jak se řekne ne. Takže to bylo super a fakt jsem rád, že jsem viděla jak to funguje, nebo jak to asi funguje. Protože to zas nemůžu úplně stáhnout na všechny ty tábory, protože si myslím, že voni říkali, že tendle měl trochu jako takovej volnější režim než ty ostatní. A tak já jsem tam byl jen jeden tejdenn, to bylo takový jako sranda. Jště sme tam byli přes víkend.

Já nevím, zmiňoval jsi že sis popovídal s lidma, máš ještě nějak zážitek vyloženě, co tě zasáhlo? Jak tě přijali uprchlíci?

No tak ty byli v pohodě. Byli jako svoji. Trochu jsem byl překvapenej, že nám tam dávali nastarosti úplně malý děti, třeba tu jednorocní. No tak tam mám jako vzpomínku, že mě někam začla tahat a já jsem nevěděl, co mám dělat, protože jsem si myslel, že si chce hrát. A já jsem si s ní zrovna hrát nechtěl. A ona mě jako pak furt někam tahala. Tak jsem s ní někam šel a pak jsem tam někde za nějakým plotem, že tam ty nejmenší děti prolezly nějakou tou dírou přes plot a že si tam hrajou u nějaký jámy prostě. A vona mě tam tahala, abych je šel zachránit, tak já jsem ty děti postupně odnášel pryč a bylo to fakt zvláštní, protože jsem se tam přes ten plot nemoh dostat, protože jsem byl větší než oni a pak jsem je vodnosil a zároveň oni furt lezli zpátky. Tak to bylo vtipný. No ale celkově, to zas tak fajn nebylo, nebo jakoby. Jsou takový věci, který docela kritizuju. A to že proč jsme tam jako byli my z Česka. Určitě chápu, že to pro ty rodiče bylo dobrý, že tam mohli vodložit to dítě a zařídit si svoje věci, nebo prostě si od nich oddychnout, ale nemyslím si, že my jsme byli ty praví, kdo by je měl hlídat. Já jako jsem sice rád, že jsem tam byl, ale asi kdyby tam byli nějaký lidi z Německa. A ta druhá.. zároveň nebylo dobrý pro ty lidi bydlet v takovýmdle táboře skoro rok. Nebo některý by tam rok aspoň myslím. A už tohle je první místo, kde ty lidi začnou mít prostě začnou být našťvaný na tu vládu nebo na tu Evropu atd. Můžou si začít dělat nějaký předsudky, protože oni tam přijedou za práci, aby se měli líp. A místo toho tam skoro rok seděj doma, nebo v nějakým táboře. Dostávají nějaký minimální dávky a můžou tam tak akorát chlastat povečerech, což se dělo.

To je pravda

Což taky nebylo úplně fajn, protože tam z toho byl hroznej bordel chvílema.

To je vlastně pravda, měl jsi tam z něčeho strach?

Já nevím, ne ani tak strach spíš prostě, třeba jak úplně tý kultuře nerozumím, tak jsem nevěděl, třeba co si úplně můžu dovolit k těm ženám. Jako jestli je můžu oslovit a bavit se s nima kvůli těm dětem nebo tak. Nebo jestli by to byl problém. Protože oni tam vlastně vždycky přinesli dítě, pak se tam usmívaly a pak zas odešli. Ale jako to bylo moji neznalostí. Já nevím tak starý chlápci s těma jsem tam hráli fotbal, povětšinou.

Jo to je pravda.

Ale zas rozumím tomu, tam na nás někdo řval, kvůli tomu, že tam nějaký dítě na tom kole nechalo nějaký bonbón, nebo co. Tak jako to je přesně z toho, že tam ty lidi byli už kolik měsíců sestěhovaný, prostě v takových malejch budkách, tak věřím, že z toho mohli být frustrovaný a našťvaný a to je přesně vono, že. To už Podrobnější výsledky kvantitativní analýzy naleznete v příloze této práce. To už aby člověk šel někam do islámskýho státu bojovat (smích) Ne tak jako.

Jo to určitě, ta frustrace tam byla patrná a tím pádem. Než si tam přijel do toho tábora, přemýšlel si o tom, že budeš pomáhat muslimům, nebo si jel jen z toho důvodu, že si chtěl ochránit tu ségru?

Ne to ne, to (smích) zajímalo mě to, to nebylo jen proto, že jsem tam jel kvůli ségře. Ale tak neřešil jsem to jestli jsou to muslimové, nebo. Tak jako byl jsem si toho vědomej, ale nebyl to pro mě žádný problém.

Muslimové pro tebe žádný problém nejsou. Tak se ještě zeptám zda se s nima ještě teď kon potkáváš?

Já věřím, že u nás na škole je spousta muslimů, ale já to prostě nepoznám. Jako asi neznám nikoho o kom bych věděl, že je muslim. Zas je pravda, že asi nemám kámoše o kterým bych věděl, že je muslim. Možná mám, ale nevím vo tom. Ale neřešil bych to asi, naopak by mě to zajímalo. Ptal bych se ho určitě na spoustu věcí.

Dobře tak já se zeptám ještě trochu jinak. Jestli když jsi tam odjížděl, tak jestli si tam jel kvůli tomu, že si křesťan a že by si měl pomáhat?

Já jsem tam jel s pocitem, že prostě, já jsem nebyl ani jako vyhraněnej podporovatel uprchlíků ani odpoůrce. Byl jsem tak jako mezi, že tam pojedu s tím, že to poznám a zjistím jak to ve skutečnosti vypadá a jako vedlejší produkt bude to, že tam pomůžu možná. Nevím do jaký míry jsem komu pomh teda. A že to třeba bude fajn. A musím říct, že jsem ten názor nezměnil, že jsem furt nějak mezi. Nejsem úplně pro a nebo proti muslimům a celkově uprchlíkům. Jak jsem říkal z toho můžou plynout určitě nějaký negativa.

Poslední otázka z tohoto bloku. Jak si myslíš, že na tebekoukali lidi z tvojí církve a zároveň z tvojí rodiny, když jsi tam jel a když se s vrátil.

O mě to asi moc lidí neví, já jsem to řek jen pár lidem. Já jsem to strašně tajil. Tak jako naši rodiče to věděli ségra tam byla semnou a jinak jsem to nikde nevykládal. My jsme babičce řekli, že jsme byli na kurzu jazyka.

Na kurzu jazyka v Německu. A to se babička neptala, co jste se tam naučili milánkové?

Jsem říkal, že umíme arabský slovíčka (smích)... Jako řek sem to nejbližším kamarádům, ale jinak jsem to moc nerozšiřoval. Protože vím, že by to prostě nevzali.

A to myslíš aj lidí z církve nebo spíš mimo?

Spíš mimo. Tak jako spíš jsem to říkal věřícím kámošům, ale nikde jsem nechodil a nevyprávěl jsem to. Ale spoustu lidí to dodnes neví.

A víš o tom, že jsi na fotkách?

Jo jo vím, ale ty fotky jsem nikomu neukazoval.

Hlavně seš tam inkognito s knírkem.

Jo no tak nikdo asi nekoukám ve volnejch chvílích, kdo byl na jako pomáhat uprchlíkům

Jasný no, tak se přesouváme do toho bloku víc teologičtějšího, filozofičtějšího.

Tak pojďme na to.

Tak jo, jedem. Kdy si se poprvé v životě setkal s islámem?

Tak jako já nevím, tak asi od malička je ve zprávách něco, že jsou někde nějaký muslimové, kolik je věřících nebo něco tak, ale že by nám o tom někdo vyprávěl, já nevím

Ne v pohodě.

Tak asi věděl jsem asi vždycky, že jsou různý náboženství a že je islám. A postupem času pozná víc to náboženství. Asi ve škole jsme měna na gymplu nějaký hodiny, kdy jsem se bavili o různých náboženstvích.

A konkrétně třeba o islámu. Co ste se více dozvěděli?

A tak jako korán, to ví asi každé. Že maj proroka Mohameda, že jdou do té Mekky a že se to vyvinulo nějak od toho Abraham. Že to napsal prorok Mohamed, že jsou tam nějaký sunny. Že jsou tam šítové a sunitové, nebo že se to tak dělí. Nevím proč, ale že se mezi sebou řežou. Tak jako nějaký základní přehled mám, ale asi ne úplně silnej.

A v tom kempu?

No tak chodili tam zahalený ja myslím, že tam měl někdo schovaný kobereček a četl Korán a tak.

Dobrá tak teď se zeptám na teologičtější otázku.

Ty vogo.

Myslíš si, že muslimové věří ve stejného boha jako křesťani?

Ve stejného boha hm.. to je složitá otázka. Někdo říká, že věříme všichni ve stejného boha, ale všichni jinak, ale já nevím. Ja jsem se k tomu asi nikdy nepřidal. Já si myslím, že voni asi nevěřej ve stejného boha, ale zároveň vlastně, protože jsem křesťan, tak si myslím, že ten náš je pravej. V tom případě bych tvrdil, že věřej v nic, že ten jejich bůh neexistuje, ale to zas asi..... asi jo. To zní tak jako drsně, ale valstně jo. Že to není tak jako, že by věřili ve stejného boha, ale jinak. Ale prostě v něco jiného. Jo nevím ale to nevím moc jsem to nepromýšlel. Ale nevím

Jo pěkný. Ty si vzásadě řek, že islám není rovnocenný, jestli to dobře chápu, tak co to podle tebe je?

Ono to v podstatě vychází z toho, že já si věřím v to svoje a ostatní mě tak nějak nezajímá. Jakože já jim to prostě neberu, ale nějak si vo tom nic moc nemyslím. Dokaď mě nebudou zasahovat do mého nějakého vyznání, tak asi jako je nebudu kritizovat, nebo prostě je to nějaký náboženství... Jako nevyvolává to ve mně žádný silný emoce, kdyby ke mně někdo prostě přišel a řek mi, že je to blbost, že bůh neexistuje a že bych měl věřit jako muslim v islám, tak mu řeknu a co jako, mě je to jedno. S nikým se kvůli tomu řežat nebudu.

A co si myslíš, že by na tu samou otázku, co jsem se tě ptala před chvílí, tak jak by odpovědi lidí z tvoji církve?

To je strašně obecný. Já myslím, že se najdou klidně magoři, který by řekli, že islám je blbost a že jedině jako Ježíš a tak jako dál. A pak by se určitě našli lidi, podobný mýmu názoru. A nebo by někdo řek, že je to stejnej bůh akorát se v něj věří jinak, prostě to se nedá jako zobecnit. Prostě průměrnej katolík. Nebo nějaká stara paní, ta by ti řekla, že sou to pohani.

Co si myslíš, že si myslej jiný křesťanský vodnože o islámu.

No já nevím. Já bych si myslel, že ty protestantský církve, že budou víc v pohodě, že možná ty katolíci to víc hrotěj. A třeba bych si pak myslel, že ty pravoslavný, ty to hrotěj ještě víc než katolíci.

A co si myslíš jak vnímali ostatní dobrovolníci, co pracovali ve Weidenu právě islám?

Já nevím, myslím, že jste byli všichni vstřícnější než já si myslím.

Jo mělš z toho ten pocit.

Trochu jo asi já jsem byl nejskeptičtější z vás.

Dobře a teď se zeptám jestli je podle tebe migrace muslimů problém.

Já nevím podle mě je to to samý. Podle mě v tom není zas takovej rozdíl. Nebo není to žádněj rozdíl. Je to prostě problém a není to problém, záleží na tom jak se k tomu ty lidi postavěj. Problém je že je nějak problém, kterej donutí ty lidi, aby migrovali. A potom ja se zvládne ta migrace, jestli je ty lidi přijmou a bude to v pohodě a vytvoří se nějaký prostředí, kdy se ty lidi jako sprátelej, tak je to v pohodě. Nebo když se tole neudělá, vzniknou nějaký geta a prostě nesnášenlivost. A to riziko tady je docela velký. A je to prostě o tom jak se to zvládne.

Takže říkáš, je to problém ale dá se s nima žít a spolupracovat na něčem, jo?

Jo

Souhlasíš s tím, dobře. Když už sme u toho změnil se tvůj názor na muslimy, když si byl v tom uprchlickým táboře?

Já si myslím, že spíš ne, že jsem se ujistil v tom, co jsem si myslil předtím, že jsou to normální lidi, akorát stejně jako u nás se najdou exoti tak i u nich

Určitě ještě se zeptám poslední dvě otázky, už finišuju. Když se tě zeptám jestli se dá z islámu inspirovat, jestli se křesťan může inspirovat islámem.

Myslím, že může být inspirativní to, že spousta muslimů je fakt hluboce věřících a fakt to myslej vážně. Myslím si, že u spousta zejména těch katolíků, tam je spousta lidí, kteří to jen tak provozuju a zároveň vůbec v to nevěřej a dělaj to jen tak z nějaký konvence. Protože je třeba k tomu vedli rodiče, nebo je tam ty rodiče přivezou, tak už tam teda jdou. A myslím si, že u muslimů je větší množství lidí, kerý to berou fakt upřímně tu jejich víru, na kterou maj samozřejmě právo.

A v jakých bodech si myslíš, že by mohla být navázána spolupráce křesťanů a muslimů?

Já myslím, že určitě to není náboženství, že se maj normálně bavit jako lidi. Tak jako nemaj myslet na to, že jsou jiný, ale že maj spousta stejnej věci a paka můžou dělat cokoliv, ty lidi. Jako zas na druhou stranu jse teď říkal, že jsem sice tolerantní, ale kdyby byl nějak dotazník a tam by byla otázka vadilo by vám kdyby se postavila mešita někde. Tak jako to by pro mě bylo docela zvláštní a nevěděl bych co bych měl říct, protože já bych žádnou mešitu nechtěl. Protože bych si říkal, že se to sem nehodí a nepatří to sem, ale tím bych popřel to, co jsem předchvílí říkal. Jako že na to maj právo a že mi to nevadí... Jako když už se pak mluví o konkrétních věcech, který s tím samozřejmě souvisěj, když uznáváš Nákou náboženskou svobodu a právo na vyznání, tak k tomu se samozřejmě váže to, že si vystaví svojí mešitu nebo kostel nebo chrám, ale to už by se mi zas nelíbilo. Tak je to takový zvláštní celý.

Takže bys jim to zakázal?

No to asi ne

Takže bys to nevyplnil...

Já nevím co bych dal..Asi bych vyplni, že nechci, že se mi neliběj mešity....Ale nebylo by to, protože bych neměl rád muslimy. To je takový zvláštní na to by se taky dalo udělat výzkum. Kolika lidem vaděj muslimové a nevaděj jim mešity a kolika lidem vaděj mešity, ale ne muslimové.

Tak to mě vůbec nenapadl, že se to takle...

..Mě taky ne, ale teď když si o tom povídáme.... A poslední otázka bylo na jaký bázi spolu mužou fungovat?

Jo.

Jo v pohodě žádněj stres

Je ještě něco, co bys mi chtěl říct?

Asi ne

Příloha č. 4: Rozhovor s Klárou

Ahoj, první otázka je jak si myslíš, že na uprchlíky nahlíží česká společnost a křesťani?

Mám kamaráda, kterej byl rok v ... no prostě chtěl bejt knězem. Taková příprava na seminář. A co tak jako mi říkal hodně negativního vůči imigrantům. To jsem si říkala, to nemůže bej jenom, jenom jako z jeho hlavy. To musí od těch učitelů slyšet, ale nebavili jsme se o tom víc.

Dobrá, nějakým způsobem sleduješ i jiný denominace. Právě myslím v souvislosti, že si byla pod Českou Diakonii právě v tom uprchlickým táboře, tak jestli sis zjišťovala, jak se k tomu stavíš.

Ne nezjišťovala jsem to. Jiný denominace nesleduju.

Ani žádnou osobu odsud neznáš?

Ne... Hlavně mi přijde, že i v té katolický církvi se nedá říct, že by byl jednotnej názor. Ale z jiných církví myslím si, že nikoho neznám.

Jak si byla v tom uprchlickým táboře, tak si pracovala, jako dobrovolnice. Jak to na tebe působilo, jak ses tam dostala?

Já jsem se tam dostala přes školu, kde jsem to měla zároveň jako zahraniční praxi, byla jsem tam pět dní, nebo skoro tejdén. Ale pět dnu čistýho času. Moje motivace bylo zjistit, jaký ty lidi vlastně jsou, nebo, alespoň se s nima nějakým způsobem potkat, protože mi přišlo, že v České republice, takovou šanci nemám. Pokud bych nestepovala někde na hlaváku.(smích) A že by k té komunikaci nemohlo dojít.

Jak to na tebe působilo. Ještě mi prosím řekli, co studuješ a proč máte jako výjezd do ciziny.

Studuju sociální práci. Vyšší odborná škola JABOK, sociálně pedagogická a teologická, obor sociální práce a sociální pedagogika (smích). Ta právě podporuje zahraniční praxe a je to právě do Německa a do Anglie. Jsou to různý zařízení a zrovna uprchlickej tábor byl jeden z nich. Prostě podívat se jak se sociální práce dá dělat jinde ve světě. Abysmě měli širší rozhled. A s tím jse do toho uprchlickýho tábora šla a říkala jsem si, to je německej přístup. Přístup Němců k uprchlíkům a přijde mi, že byl docela jinačí než třeba právě jako Český republiky. Když jsem tam přijela, tak mě překvapilo jak to tam vypadá, že jsem vlastně. Sice jsem nic neočekávala, ale vlastně mě překvapilo, jak to tam je zařízený, že tam vopravdu je nějak jako systém, že ty lidi ten systém chápou a že se ho nějakým způsobem dodržovat. Ikdyž každěj si tam vyžadoval prostor, projevoval svoji identitu. Jako například ty různý rádia puštěný z voken a přitom různý arabský muziky, se tam tříštily na to plácku, kde my jsme si s dětma hráli. No že toleto byl prostě můj první dojem, že je vidět, že to ty Němci nějak jako zvládli zařídit, ikdyž to bylo docela malý městečko. A že jsou vlastně, ty obyvatelé smířený, že jim to zas tak nevadí, že tam najednou maj o pár stovek víc.

A co jsi tam dělala?

Já jsem se tam měla starat o děti, protože to bylo o prázdninách, tak nechodily do školy. A myslím si, že plánem těch Němců bylo, že jako nejen, že je zabavíme, ale že je třeba něco i naučíme. Buď jazyk nebo jako kulturní povědomí o Evropský kultuře, aby jako měly snadnější přístup, tak jako k té majoritě. A myslím si, že se to tak úplně nepovedlo (smích) Prostě toleto byl závěr a já jsem tam těch pět dnu si s těma dětma hrála. S tím, že neumím německy moc dobře, vlastně vůbec, takže jsme se domlouvaly různě rukama a nohama a bylo to hrozně moc příjemný, že to šlo se s nima domluvit.

A nějak jako osobní zážitek s těma uprchlíkama jak tě přijali? Něco takovýho máš, nebo nemáš?

Jo mám určitě, vícero

Tak povídej

No bylo vidět, že si tu svoji kulturu a tu svoji identitu, vezou s sebou. To odkud pocházej, takže tam najednou byl střet s jiným světem, kdy jako ty ženy tam furt vařily a pekly různý placky. A to že nám je jako dávali, to mě dost překvapilo, že oni toho měli tak strašně málo a zároveň se dokázali podělit. Jen tak prostě chtěli, že byli pohostinný i s tím svým málem,co měli. To je jeden takovej pozitivní silnej zážitek. A druhěj takovej pozitivní zážitek bylo, když nás jeden z těch otců od dětí, o který jsme se starali nás pozval k sobě domů. Do těch svých bytečků, ve kterých bydleli a dal nám kávu, kterou prostě byla nějak okořeněná. Sice taky opět rukama nohama, ale mohli jsme si s nima tak popovídat, že jsme najednou. Nebo já jsme alespoň pocítila nějak nádech z jinýho světa, kterej se ale vnímá to ale stejně. My jsme pro ně byli taky mimozemšťani, ale byla tam vůle si s nima popovídat, nebo se alespoň poznat. No tak to bylo takový hodně hezký. (smích) Přitom jsem se tam navzájem povídal a poženili... To bylo luxusní s těma prstýnkama.

Co se tam stalo povídej.

Byli jsme pozváni na kávu a našli jsem si způsob zábavy, kdy nám skrze malého kluka byl nasazován prsten, vtip vlastně spočíval v tom, že ten klučina dával prsten holkám a potom i klukům. Respektive ten tatínek se svou manželkou nám skrz děti..... dávali různě prstýnky. A vlastně to bylo strašně hezký jak jsme skrze naši nákej způsob vtipu nebo zábavy, čemu by sme se mohli smát. A doufám jenom že to nic neznamenalo (smích) Příjemnej zážitek z těch pár dnů, co jsem tam byla. A těch drobností bylo víc, ale to je vlastně to nejsilnější, že jsme opravdu byli u nich doma a viděli jsme ten jejich koberec, kresnej, kde nechápu jak ho mohli přitáhnou (smích), ale to je jedno.

Ted' jsme mluvily o těch zážitkách pozitivních, tak bylo něco z čeho měla jako v táboře strach?"

Já popřemýšlím jo ... Jsem se bála, možná ovlivněná médiema, osamocených chlapů, který po dlouhý cestě najednou viděj evropanku. To jsem se bála, že tam budou něco zkoušet. To jsem se bála, že na mě třeba něco budou zkoušet. To se přiznám, ale nic takový ho nestalo. A pak jsem se bála, že by tam někomu mohlo hrábnou. Chápu, že za sebou měli některý lid hodně těžkostí. Šli z válečného území a museli si toho hodně prožít než dorazili do Evropy. Buď při cestě nebo z válečného území. Tak to jsem se trochu bála, že nikomu hrábne a třeba zautočí a to se taky nestalo, ikdyž jsme byli upozornění na jednoho nebo dva pány, který se úplně nechovali úplně v pořádku, že měli někdy takový sklony se chovat abnormálně, ale vlastně nic. Všechno bylo v pohodě

A chci se tě zeptat zkušenost s muslimama nákou máš. Potkáváš se s nima ještě od té doby, cos byla z toho uprchlickýho tábora? A jestli si na ně změnila nákým způsobem náhled

Určitě, tak ono od té doby až na jeden večer, kdy jsem jela na koncert a promítání filmu jedním imigrantem ze Sýrie. Tak takle blízký kontakt nemám, nebo jsem se s nimi nepotkala pořádně a asi sem nezoměnila názor. Prostě mi to přijde, že jsou normální lidé s nákou svojí vírou, kterou když prostě nestřilejí nákejma samopalama tak je to prostě v pořádku. Jenom prostě jsou z jinýho kulturního prostředí. A je ted' na nás abychom se domluvili jestli to jako je v pohodě nebo není v pohodě a co To říkám blbě. To že se setkáváme s lidma z jinýho kulturního prostředí, tak je vlastně jenom prostě zajímavý. Tečka. A nejde to hodnotit ani negativně ani pozitivně. Prostě je to pohyb normálních lidí s nákou svojí kulturou a vírou a třeba nákým životním stylem.

Helet' se hrálo při tvým rozhodování třeba to, že jsi křesťanka?

Jako jestli pojedou.....Já jsem tam chtěla je z toho, že mě to zajímalo, protože mi přišlo úžasný mít takovýhle zážitek. S tím, že jsem si říkala, že když jim nák pomůžu tak to bude fajn. Samozřejmě, že sem tam nejela, abych na ně koukala a říkala, aha voni vypadaj taky jako lidi. To ne že jo. Chtěla jsem tam něco udělat prospěšnýho, ale nemyslím si, že by tam bylo náký extra přesvědčení.. náký jako víry. Jen to, že jsme ve víře vychovaná, že bližním se má pomáhat... A že bližní jsou jako všichni, to je ve mně a to asi na to mělo taky nákej vliv, ale nebylo to prostě to hlavní.

Jo nepocit'ovala si to tak. A když ses vrátila. Jak se na tebe koukala přímo církev ve XX? A zároveň rodina, přátelé?

Farnost myslím, že to ani neví, že jsme jim to neřikali, ani nemáme tak blízký vztahy, že bysme vytrubovali, že jsem někde u uprchlíků. A voni na tom měli prostor zareagovat. Takže tydle ty ne. Rodina myslím si, že se jim ulevilo, protože já jsem tam jela se svým bratrem a že jsem přijeli v pořádku domů. Oni jsou takový, že neřeknou náký svoje pochyby nebo, že by nám to jako chtěli zakázat. Prostě s tím byli smířený a chápalí to, proč tam chceme ject, nebo aspoň nám to nák nevyvraceli. A taky jsem se o tom extra nebavili jestli to mělo smysl tam jet, nebo jestli prostě ted'ka máme jiný názor na uprchlíky nebo ne. Na uprchlíky na muslimy. A kamarádi.. no ... některý se asi taky báli, že jako spíš jsou k muslimům opatrnější, že je neberou jako hrozbu, nechápu je nedokážou jim porozumět a boje se z toho. Tak ty se tvářili jako, že to asi úplně dobrej nápad tam jet není. A byli zas taky rádi, že jsme se vrátili zpátky a některým to přišlo zase strašně cool a měli spoustu otázek. Ale zas to bylo prostě tím, že měli pozitivní pohled na uprchlíky na muslimy a na celou tu situaci, že je v pořádku jet někam a něco pro ty lidi udělat.

To byli něvěřící či věřící?

Věřící, něvěřící.... Vzdálenější příbuzní jsou hodně protiimigranční a proti muslimští. A těm jsme ani neřekli, že někam jedem a nevěděj to doted'ka. Že jsem se s nimi nechtěli dohadovat, protože třeba z mýho pohledu si myslím, že by ten náš názor nevstřebali, nepochopili, nebo si ho vůbec, odmítali by ho poslouchat. Tak ty to nevěděj.

Aha.. kdy ses poprvé setkala s islámem, může to bejt ve škole, nebo na nábožku...

Já myslím, že tobylo ve škole, že jsme se o něm začali učit a asi jsem nák jako třeba... asi jsem o to začala slyšet v dětství, že jako není pouze křesťanství a židovství, že je tu jiný monoteistický náboženství. A že nák jako vychází z nákýho toho židovskýho křesťanskýho pohledu, že asi věříme ve stejnýho boha. Tak jsem to začala chápat a pak jsem se to učila ve škole, pak v religionistice nějak tak se ten předmět jmenovatl.. Světový náboženství se ten předmět jmenovatl, jo.. světová náboženství

A to bylo na gymplu?

Na gymplu

Myslíš si, ty jsi zmiňovala, že je to stejnej bůh. Myslíš si, že muslimové věří ve stejného boha?

Já myslím, že jo

Ještě se vrátím k tomu předchozímu. Co všechno jsi se dozvěděla o tom islámu? Když jsi jela do toho tábora a věděla jsi o tom islámu.

Mě se to totiž trochu plete, že já jsem totiž pak měla jeden rok religionistiku ve škole a nevím jestli jsem to měla předtím nebo potom...Do tábora jsem jela s tím, že muslimové maj' nějakou víru. Že mají svoje knihy příkázání a nějaký jako zákony, nebo že něco musej dodržovat, že třeba nemůžou jíst vepřový nebo tak, alkohol. A potom, jsem i četla nějaký knihy o islámu na ten předmět, že toho bylo docela dost. Doufám, že mě teď nevyhodí z církve. Dost se mi líbilo jejich vysvětlení odchodu z ráje, kdy oni vlastně věří, že Adam a Eva museli odejít z Edenu jen protože toho prostě věděli příliš a že už by pro ně ten ráj nebyl dostačující. To my přijde daleko rozumější než, že je bůh vyhnal, protože se na ně rozhněval. To prostě mi k bohu nesedí. A tak si myslím, že jsem třeba pohochoopil, co jako, jak to ten Korán myslí s těma nevěřícíma, kteří musí skončit někde v pekle, při nějaký jejich svatý válce, že to není úplně takle to ten Korán nebo ten Mohamed, které ten korán napsal. Že je to daleko lidštější, že je prostě nějakí zfanatizovaný lidi, kteří ani jim nejde o tu víru.. že původ je jinde, že si to překombinovali. No, že mi ten islám nepřijde tak strašně špatnej a zlej. To jsem pochopila jako z těch přednášek a knih, co jsem pak četla.

Tobě teda nepřijde špatnej. Co si myslíš že si lidi myslí v katolický církvi, nebo přesněji u vás ve XX?

U nás ve XX

Tak to vem u vás a pak v katolický církvi.

XX je malý město, uprostřed Český republiky, kde prostě myslím, že posledního uprchlíka viděli tak maximálně, nevím. V Praze v rychlíku. Tady prostě na cizince člověk nenarazí v podstatě a ikdyby, žil tady padesát let. Asi se tady míchá, to jak jsem říkala. Některý věřící mají strach, nerozuměj tomu, někteří odmítaj islám a nenávidí ho a nenávidí ty který v islám věřej. Ale určitě je tady velká část lidí kterejm je to buď jedno a nepřemejšlej vo tom a moc se jich to netýká a maj pravdu, že se jich to moc netýká. Nebo to berou pozitivně a vlastně by rádi se s někým domluvali nebo se s někým setkali a začli o tom diskutovat. A o názoru katolický církve. Asi jak jsem říkala na začátku, je to různý. A prostě není to, to že papež něco řekne a všichni mu to baštěj a všichni s ním souhlasěj. Tak to teďka si rozhodně ne s tímleťím tématem.

Dobře a co si myslíš jak na ten islám nahlíží jiný lidi z církve myslím, z jiných denominací?

Já moc nevím. Já můžu říct názory svých kamarádů. Jeden je myslím, z českobratrský církve a další je z myslím z evangelický, ale to je opět názor jednoho jedinýho člověka, kterej je dost podobnej tomu mýmu, ale jestli je to co představuje jejich církev to nevím.

Jak bys posala ten přístup u jiných dobrovolníků ve Weidenu se kterýma ses potkala?

Mě přijde že měli dost podobnej, že tam jeli ze zájmu, že buď prostě chtěli zjišťit, kdo vlastně muslimové jsou, nebo jaká je opravdu situace uprchlický krize, jak se Německo stará o uprchlíky. To bylo období, kdy bylo v Evropě strašně moc uprchlíků a strašně moc se o tom mluvilo. A taky ze zájmu, že jim chtěli pomáhat, všechno to byly prostě pozitivní faktory. Nebylo to, že teďka se podíváme na to jak jsou uprchlíci špatný a pak to zase v Česku všechno řeknem, že si úplně jako nevím co.

Jasně. Je podle tebe migrace muslimů problém?

Mě přijde problém jak se k tý situaci Evropa zachoval. Jak se Evropané chovají k imigrantům, ikdyž chápu, že to musí být strašně těžký a ty země, který jsou prvním útočištěm těch uprchlíků jako je Itálie, Řecko a další státy. To musí bejt strašně náročný. Ale jako teďka situace, kdy loď proplouvá Středozemním mořem, je přeplněná a lidi tam nemaj co jíst a státy je odmítaj. To mi prostě přijde strašně špatný a hlavně nemůžu to pochopit, co vede ty lidi rozhodovat, že ty lidi potřebujou pomoct. To náck nechápu....Hlavní představitel Otec svatý František jednoznačně ukazuje, jak von chápe příkázání lásky, milovat své bližní, že do toho zahrnuje i ty uprchlíky a že je nutný jim pomáhat, nebo alespoň se k nim chovat slušně, nebo jako k rovným

Jasně... a myslíš si, že je to problém když přicházej muslimové do evropský kultury?

Když jsou to muslimové takový, který jsem poznala já, což byli lidi, který chtěli žít v míru a bezpečí. A svojí víru nikomu netlačili, prostě si jí žili. Tak mi přijde, že je to v pořádku a ať tu klidně jsou. To že pak jsou lidi, muslimové, který náck jako prostě tady chtěj udělat džihád a nebo prostě jsou náck jako frustrovaný a dělaj tady špatný věci. To jako problém je, ale zas si nemyslím, že je to problém jenom islámu. To je problém těch lidí, kým jsou. A pak by bylo jedno jestli je to křesťan nebo muslim.

Takže se ještě zeptám můžou spolupracovat islám a křesťanství?

Myslím si, že je to hodně dlouhá cesta k tomu, aby došli k nějakému společnému názoru, ikdyž věří v jednoho boha, nebo jednoho stejného boha. Mě přijde, že prozačátek stačí, aby se začali respektovat. A přestali se nenávidět. To mi přijde jako fajn kdyby se jako stalo.

Helelse, když jsi zmiňovala ten islám. Je něco z čeho by se mohli křesťané inspirovat?

Myslím, že nemám tak islám v malíčku, abych mohla říct, že by se měli křesťané nák jako podle islámu inspirovat.

A z toho chování těch lidí?

No protože křesťanství označuje strašně moc církví a ještě daleko víc lidí po celém světě. A já znám jen těch. Ani neznám jenom jsem viděla dvě stovky muslimů v tom Weidnu. Takže těžko říct, to nemůžu. Mě se líbila ta jejich pohostinnost, ale zas nemůžu říct, že by někde jinde nemohli být křesťané stejně pohostinští jako ti muslimové.

Změnil se tvůj názor na islám, právě kvůli tomu že jsi byla v tom urpchlíckým táboře?

Ne myslím si, že se mi změnil názor právě tím, že jsem byla na tý religionistice, že jsem měla ještě víc možností ho pochopit. Nebo měla jsem víc příležitostí se o tom islámu učit, protože v tom Weidenu, kromě toho, že děti odmítali dort, protože v tom mohli bejt, želatina z vepřového, tak to byl jedinej názkak islámu nebo jako muslimských pravidel, teďka se v tom nevyznám. V tom Weidnu mohli bejt třeba buddhisti a byli by stejně. Ve Weidnu jsem nezažila výraznej projev islámu. Ať to máš jednoduší.

Hezky, říkala jsi, že maj stejného boha. V jakých ještě bodech si myslíš, že by mohla být navázána ta spolupráce s muslimy a křesťany.

Oni maj jinej obraz o Hospidinu než křesťani a nebudu teďka hodnotit, jestli je to správně nebo špatně. Jediný, co mě teďka napadlo je, že jestli tady dojde promíchání kultur. Pokud jako muslimové přijdou do Evropy a usadí se tady, tak si myslím, že jde vymyslet nějaký kompromis mezi kulturama. Nebo projevech, životního stylu, ale to zní jakoby všichni chodili v růžový. Prostě, že se na tomhle tom dá taky stavět, že když tady vedle sebe budem žít křesťanové a muslimové, tak třeba dojde k nějakému takovému respektování nový kultury křesťanko-muslimský. Teďka si spíš vymýšlím a sním.

Dobře je ještě něco co bys chtěla říct, cos jako nezmínila?

Já myslím, že je to všechno.

Příloha č. 5: Rozhovor s Krasomilou

Ahoj, tak já se tě zeptám, jak bys popsala chování lidí v České republice vůči uprchlíkům?

No, já si myslím, že to chování lidí je hodně ovlivňovaný, téma politikama, který uprchlickou krizi popisují hodně negativně. Jako něco negativního. Čeští politici vlastně stojí proti uprchlíkům a nechť přijímat žádný imigranty. Ale vlastně, tak tady žádný nejsou, ale jakoby, co se vlastně bavím s ostatními kamarádama, nebo tak. Tak jsem vlastně nikdy nepotkala nikdy jako, z mezech znamejch a blízkejch, kdo by vlastně byl jakoby, proti přijímání rozumnému množství uprchlíků. Nebo pomoci nějaký, což je vlastně zajímavý. Což vlastně nevím, jak k tomu širší veřejnost vnímá. Ale myslím, že jsme nuceni do nějakého negativního přístupu.

A myslíš, že nucení tohoto negativního přístupu se nějak dá odrazit k tomu, jak se k těm uprchlíkům stavějí křesťani?..... Jestli se k němu stavějí negativně, nebo jestli naopak pozitivně. Jestli je ten postoj úplně jiný, třeba k těm lidem, co nevěřejí.

No to je jako otázka, protože jak vyrůstám v křesťanské rodině a jako v křesťanském společenství, tak ti se všichni vyjadřují pozitivně, nebo jako, že by přijímali uprchlíky, že by jim pomohli a tak právě nevím jak to vnímá ta širší veřejnost. Ale co se bavím s křesťanama, tak se k tomu stavějí tak, že by právě pomohli. Taky třeba záleží na tom. Četla jsem, že na Slovensku, nevím už to asi není moc aktuální, přijímali jenom křesťanský uprchlíci. Což mi přijde zajímavý.

No a já se tě ještě zeptám jaké máš ty sama přístup k uprchlíkům?

Vlastně, my jsme se v rodině bavili, jako dřív, když jsme byli mladší, že kdyby tady vypukl nějaký chaos. Nebo jiný režim, tak bysme utekli z domova někam jinam, kamkoliv. Takže, a přijde mi útek z vlastně nestabilního prostředí jako dost přirozená věc. Takže je nevidím nějak jinak, než kohokoliv ostatního. Je to prostě... a tohle jako není první uprchlická krize, která se děje. Je to jako první v mém povědomí. Takže si myslím, že je to dost přirozený a že by jako mělo být nějakou přirozeností nějak pomoci těm lidem.

Takže si umíš představit být v jejich kůži? .. v kůži uprchlíků

Jo rozhodně.

A kam bys jako, kdyby se něco zvrtno v Česku, kam bys mířila?

Vlastně, je nějak takovej ten zákon, já už nevím jak to přesně je. A ten stanoví, že bys měl být přijat. A jít do první země, kde seš v bezpečí a pokud tak neuděláš, tak seš vlastně... ekonomickéj migrant. Říkám to správně? (směje se)

Já nevím... povídej

Já si myslím, že něco takového je. Že musíš utéct do první země, kde seš v bezpečí. A pokud tak neuděláš a jdeš dál, tak už vlastně jdeš za bohatství za lepší budoucností a seš ekonomickéj migrant. Což mě přijde logický, když jseš v nějaký zemi konfliktu.... Mí přijde jako blbost, kdyby tady v Česku něco propuklo, tak mi přijde jako blbost všechny narvat do Německa nebo do Slovenska. Zaprví jsou to ohromný masy lidí a zadruhé už to samo osobě mi přijde jako.... samozřejmě když ti někdo řekne, že je to někde lepší tak to bereš jako příležitost. Zamíříš do Rakouska, Anglie nebo kamkoliv jinam. Navíc... jsem chtěla něco říct.... Když je v nějaký zemi konflikt, tak si myslím, že se ten problém rozšíří dál, že je to dost nevyhnutelný.

Jasný, dobrý, tak říkáš jsi, že jsi z křesťanské rodiny a že se pohybuješ v křesťanském prostředí. Čili moje další otázka je směrem k tomu, kde si myslíš, že z jakých věcí se křesťané s kterými se setkáváš, tak z čeho berou informace ti křesťani.

Přímo jako křesťani?

Jo, přímo křesťani

Tak já si myslím, že křesťan není nějak se neliší od normálního člověka, když to tak blbě řeknu. A myslím si, že dost informací bere z médií, ze svého okolí z novin a tak. Ale myslím si že je navíc obohacen o to svoje společenství, takže velkou roli může hrát farář, místní diakonie třeba. Tak příklad, jak já jsem se dostala, kdy já jsem se dostala potom k tý pomoci v uprchlickém táboře, tak to byl farář.

K tomu se dostanem.

Určitě.

Ale, jo určitě ten farář, nějaký ty mediá a myslíš, že křesťany ovlivňují křesťanský mediá, který by nevěří prostě nečet....Čteš je ty?

To je otázka, tak jsou určité křesťanský media a myslím si, že víc katolických křesťanských medií.

... No tak jakoby za media se považují třeba časopisy, radia a takle.. nebo televize...

..tak rádio Vatikán neposlouchám (smích). Ale čtu Českého Bratra a nebo Notu nebe, což je to samí, časopis Českobratrský církve, který vychází pravidelně.

A pamatuješ si nějaký článek, kterej si teď četla nebo předtím, než se odjízďela do toho uprchlickýho tábora. Tak jestli tě něco oslovilo? A co tím bylo?... Nepamatuješ

Já se musím přiznat, že to čtu nepravidelně.

To nevadí, když si nic nevybavíš, tak to...

Ted' si konkrétně nic nevybavím.

Jo, tak to nevadí... Ted' se tě ještě zeptám: Jak bys popsala postoj k těm uprchlíkům? Spíš ted' směřuju k tomu jak se různý významní lidi k tomu stavěj, jak si zmínila toho faráře a druhou částí té otázky je, kdo by třeba byl tvý vzorem?

Aha, já si myslím, že postoj je vlídný, ikdyž ne moc aktivní si myslím, z toho co jsem zažila. Z mého okolí neznám lidi, který by se nějak významně zapojovali do té pomoci uprchlíkům, ale myslím si, že člověk musí mít kontakty. Protože já ... ikdyž funguje tady organizace, která se jmenuje DOMA, která pomáhá uprchlíkům tady v Česku až na to, že jich je tak kolem 30-ti.

A to je pod evangelickou církví?

Jj je to pod Diakonií, myslím.... Vlastně pod mládeží jsem se s nima jednou bavili a snažise.. myslím že to jsou převážně ženy a rodiny a snaží se je zaintegrovat a pořádat kurzy češtiny, kurzy šití. Bylo nějaký grilování si myslím. A jinak myslím, že se pořádají v církvi sbírky, ve sborech. Myslím, že to aktivní zapojení je docela těžký, pokud člověk nemá přímo nějaký kontak, tak se ten člověk nemá jak k pomoci dostat.

A ta druhá část otázky někdo z Diakonie koho si potkala, nebo někdo z tvý církve. Člověk, který je tvým vzorem nějakým způsobem tě inspiroval do toho jak se dívat na uprchlík.

Aha.

Nebo jestli to byla tvoje mamka, tat'ka.

Já když to vezmu obecně..... to je hrozně těžká otázka.... já si myslím, že mým vzorem je asi každěj kdo se nestaví proti uprchlíkům a snaží se jim nějak pomoci. Protože těch lidí je vždycky málo a rozhodně obdivuju, každou organizaci, které se zapojujou. Ať už je to Diakonie, nebo charita, nebo kterákoliv jiná.

A ještě s tím souvisí to jestli sleduješ i jiné církve. Zmiňovala si tu Charitu, což je pod katolickou církví. Tak jestli sleduješ nebo četla si něco z jiné denominace nebo ses určitě setkala v uprchlickým táboře s lidmi z jiné denominace. Jestli tě něco inspirovalo.

Tak v nejbližším kontaktu si mylím, že jsem s těmi katolíky, ač se v mnohých věcech lišíme. Tak si myslím, že tyhle hodnoty máme, i vzhledem k tomu, že jsme křesťani, tak máme stejný, že vlastně. To jako první snaha je pomoci a milovat svého bližního, a jak je v Desateru.

Dobře, já přeskočím k uprchlickému táboru. Tak jak to na tebe působilo. Jak ses tam dostala, celou cestu popiš, jak to na tebe působilo v uprchlickým táboře a jak tě to ovlivnilo do budoucna?

Ja jsem se k tomu dostala úplnou náhodou. Já jsem v takzvaném seniorátním odboru pro mládež společně s naším farářem a asi s dalšími osmi lidma. Což znamená, že pořádáme akce pro mládež v naší církvi. Protože jsme oba z K. a naše akce jsou většinou po okolí tak většinou mě vozí, protože nemám auto a řidičák. A pan farář se mě ptal co budu dělat o prázdninách. A já jsem říkala, že budu na skautským táboře a tak.. a že vlastně konec prázdnin, tam nic nemám. A náh jsme se bavili o tom, co bych ráda dělala do budoucna a zmiňovala jsem sociální práci. A pan farář zmiňoval, že paní z diakonie Vincencie Becherová ještě hledá lidi do uprchlického tábora, pomocníky. Což mě hrozně zaujalo, že něco takového tady je, na českém území. A tak jsem na ní získala kontakt a tak jsem ji začla psát. Ona mi doporučila to, že tam nemám jet sama. Tak jsem sehnala kamarády a musím říct, že jsem tam jela úplně na slepo a že hlavní náplní naší práce bude práce z dětma. Ale nic jinýho jsem nevěděla. Musím říct, že jsem čekla úplně něco jinýho, že třeba si budem hrát z dětma, že jim budem malovat na obličej a tak... nebo kopat sem tam nákej míč. Musím říct, že teď, když se na to podívám zpětně, tak moje představa byla absolutně absurdní, já jsem čekala, že to budou dřevěný boudy, někde na okraji města (smích) úplně odlehlí. Že tam budem někomu opravovat střechu nebo tak. Jako, že ve směr to bude manuální práce. A fakt jsem nevěděla co nás čeká. Vlastně přijeli jsme do toho města, hned nás vyzvedlo auto a jeli jsme do toho tábora jako takovýho a bylo to hrozně takový...já to řeknu hrozně špatně... ale bylo to tam strašně civilizovaný a byl to vlastně takovej areál orproti tomu co jsem čekala. A kolem chodili lidi, obyvatelé, že už to byl systém, kterej v tom městě funguje strašně dlouho. Když kolem prošel uprchlík, v centru města, tak na něj nikdo nekoukal divně, už to bylo takovou normou, což mi přijde strašně zajímavý. A myslím, že tady by... nevím jestli by to tady

Tady v Česku myslíš?

Jo jo přesně tady v Česku šlo. Myslím si, že němcí jsou v tom otevřenější.

Jo, dobře. A co si myslíš, že ti to dalo?

No rozhodně... naučila jsem se pár vět arabsky (smích), který jsem úspěšně všechny pozapomínala (smích). Ale rozhodně jsem tak náh jako jsem ztratila všechny své předsudky. Když jsme tam jeli, tak jsme si dělala srandu, že se každý dítě bude jmenovat Mohamed a byli to takový srandičky. A nakonec se tam jedno diný dítě jmenovalo Mohamed, nebo dvě (smích). Takže ze mě spadli všechny předsudky. Byly tam blondatý děti, což bylo strašně zvláštní a modrooký. Všichni byli v pohodě, sociální pracovníci byli milý. Naučila jsem se vlastně i tomu, že není jenom důležitý, aby my jsme je začlenili do naší kulturu, ale je taky hrozně důležitý respektovat jejich kulturu. Člověk si tam nemůže nakrácet v krátkým triku a krátkých šortkách, ale že by měl náh respektovat, že by to mělo bejt delší. Třeba faux pas, co se mi stalo, když děti maj vodní bitku, že člověk nemůže svlíknout dvouletý dítě a nechat ho tam běhat nahý, když je to holka. (smích) A pomohlo mi to rozvinou jazykovou komunikaci s lidma a že jazyková bariéra není tak jako, takovej problém než se zdá. Člověk si dokáže povídat bez problému aniž by uměl jazyk.

Takže tví přijetí mezi uprchlíky bylo jaký, když si tam přijela?

No, jako hodně často za mnou lidi chodili, vzhledem k tomu, že jsme tmavší, že jim budu rozuměn. Nebo že jim bud náh překládat, což jako jsem jim často musela říct, pardon tak to nepude. Taky to bylo hrozně takový, že když jsem něco nevěděli. V podstatě to bylo hrozně rodiný ačkoliv tam bylo přes 300 uprchlíků. Tak tam třeba běželo dítě a nákej rodič úplně jinýho dítě a skoro ho neznal, tak ho vzal a začal se o něj starat. Že to bylo hrozně hezký. Přišlo mi to takový, že se o se be všichni navzájem starali. A zároveň byli hrozně milí, tak jako se starali o sebe, tak se starali o nás. Často nás zvali lidi na kafe nebo nám donášeli chleba. Byli takový hrozně vděčný, že se staráme od ty děti. Jednou jsem jim donesli úplně mokrá děti. A mysleli jsme si, že dostaneme hrozně vynadáno, a že to bude hroznej chaos. Že budou muset sušit prádolo a tak. Místo toho maminka hrozně šťastná a zvla nás domů na kafe a ať vezmem pomocníky domů a dvě hodiny jsme si tam povídali. Přitom jsme vůbec neuměli jazyk. A bylo to hrozně fajn. Stejně tak jako jednou jsem umývala nadobí a paní, kterou jsem vůbec neznala, tak mě zatáhla na kafe a přitom jsem tam vůbec neměla bejt a měla jsem pracovat z dětma. Bylo to hrozně milý. A v podstatě jsme na sebe dvacet minut koukali a zdvořile se na sebe koukali. A bylo očividný, že to pro tu paní něco znamená a že byla vděčná, že jí pomáhám s těma dětma. To bylo hrozně super.

Ted' teda ličíš tady hodně pozitivní věci, tak se tě chci zeptat jestlis měla z něčeho strach v tom táboře?

Přímo v tom táboře... Měla jsem strach hlavě, když jsem tam jela a pak ze mě opad. Strach jsem měla hlavně proto, že mi moji rodiče, kamarádi, spousta lidí, říkalo, že vlastně bych měla být hrozně opatrná, že vlastně nevím do čaho du. Což jako měli pravdu. A říkali, že bych měla mít respekt vlastně z těch mužů, že nemůžu vědět co se tam může dít. Že nemusí respektovat nás nebo naší víru, když tam přicházíme.

A byl tam někdo takovej, kterej ti vyloženě naháněl strach, nebo nákej pocit si měla, že najednou není něco úplně v pořádku a že by se to mohlo zvrtnout?

Musím říct, i přesto... vždycky jsem si dávala pozor, jakože radši. Ale ne, vždycky jsme se cítila bezpečně. Vlastně nebyl problém, rozbilo se mi kolo, měla jsem problém se šlapkou a jeden z těch chlapů nám ho vlastně ochotně spravil. Což vlastně byla, ti muži byla věc, které jsem se bála nejvíc. Což vlastně bylo úplně v pohodě. Musím říct, že tam na místě bylo vlastně problém s drogama. Tak z toho jsem měla takovej respekt. Ale vlastně mi jsme osobně do kontaktu nepřišli.

Ještě se zeptám zpětně, je to taková doplňující otázka, jestli hrálo u tebe roli to, že jsi křesťanka. Nebo ses prostě rozhodla jet pomáhat... říkala jsi, že to bylo úplně random, jako žes tam jela pomáhat. Ale jestli jako si měla nějaký pocit z toho, že prostě jak si říkala, že stojí křesťanství na tom, že by si lidé měli pomáhat, miluj bližního svého atd. Jestli jako si měla nějaký takovej pocit nebo vůbec?

Vůbec ne. Je to věc, kterou jsem chtěla začít. Je to věc, kterou by měl každý zažít.

Takže křesťanství v tvém rozhodování nehrálo roli?

Tak určitě tam hrálo roli ta křesťanská výchova a morální zásady, které mám díky křesťanství, ale když jsem se rozhodovala, tak to určitě nebylo. Jsem křesťan takže bych tohle měla jít udělat, protože mi to Bible říká, nebo Bůh mi to říká.

Dobře. Ještě se zeptám jestli jsi potkávaš s muslimama, poté co jsi opustila ten tábor?

Rozhodně jsem si všimla nárůstu muslimů v Magdeburgu nebo jakože v Německu. Děda je němec a pravidelně za ním jezdíme a vlastně bydlí v Magdeburugu. A dost jsem si všimla, že tam těch lidí chodí ohodně víc, těch muslimů. Maj na sobě šátky, maj zakryté hlavy.

Když ses vrátila, tak o tobě věděli lidi, že jsi byla v uprchlickým táboře, tak jak si myslíš, že se teď momentálně lidi z tvé církve dívají?

Nevím, jak teď momentálně, ale když jsme se vrátili, tak spoustalidi říkalo, že je to super a že by si to každý měl zkusit. Že je to obdivuhodný. Spousta lidí chtělo slyšet příběh, a chtěli abych přednášela na mládežích.

Takže jsi přednášela?

Přednášela jsem, což musím říct, že mi nahánělo větší strach než ten výjezd do uprchlickýho tábora. (smích)

Už se blížíme pomalu ke konci a já se tě chci zeptat, kdy si se poprvé setkala s islámem? Jestli to bylo ve škole? Nebo když jsi odjížděla do tohoto..? Nebo teprve v roce 2015, když se to poprvé objevilo v médiích.

No, rozhodně jsem se s islámem setkala ve škole. Máme totiž předmět základy společenských věd a jeden rok konkrétně pokrýváme religionistiku. Takže jsme určitou část věnovali Islámu. Ale musím říct, že tenkrát to pro mě bylo hodně abstraktní. Je to jako když se učíš o planetě, o zvířeti nebo o čemkolikv cos nikdy neviděl. Takže jsem věděla, že to někde existuje, že to někde je, když to tak blbě řeknu. Ale jakoby nic moc, věděla jsem m onich jen teoreticky. Potom jsem často věděla, že se spojují hodně často s teroristickými útoky. Což pro mě bylo taky nepředstavitelný, protože mi přišlo zvláštní spojovat víru s něčím takovým. A zvlášť potom o uprchlický krizi psala esej do soutěže.

Do jaký soutěže?

Psala jsem esej, která se týká uprchlický krize a psala jsem ji do soutěže... psala jsem ji anglicky. Šlo o strukturovanou esej, kde vlastně bylo to jen mezi gymply soutěž. Já jsem si vybrala vlastně toto téma, protože to bylo velice aktuální, v roce 2016. To bylo v období té největší uprchlické krize. A vlastně tentkrát jsem to nák moc nechápala nějak to spojení a ten strach z uprchlíků. Jak už jsem říkala přišlo mi to jako hrozně přirozený ten útek z domova. A že to uděla každý. Chápu, že je to velký problém, když se několik milionu uprchlíků nahrne do Německa nebo do jakéhokoliv jiného místa. a pak jsem se nák osobně s islámem nebo s uprchlíky osobně setkala v uprchlickým táboře.

Bylo tam něco jako viditelného, co si věděla o islámu a co bys přiřkla tomu islámu? A co dále ty uprchlíci, nějaký příklad něčeho.

Musím říct, že vzhledem k tomu, že jsme byli hlavně v kontaktu s těmi dětmi, tak to nebylo až tak jako intenzivní. Byli tam věci, jako právě, ta kultura byla hodně jiná. Vlastně matka nešla nakupovat bez manžela. Nebo právě jak jsem říkala, že by člověk by měl být slušeně, nějakým způsobem oblečení. I přesto, že je tomu malému dítě horku, tak by mělo být oblečený. A byly tam prvky, který se nezdať nák, teď nevím jak to zformulovat, který by vlastně nemuseli být prisuzovány náboženství, který jako má každá kultura svým způsobem.

A mluvila si o tom, že ses ve škole nějakým způsobem učila o islámu a že se tě to nedotýkalo. Ale můžeš mi říct, co si pamatuješ, že jste si říkali? třeba o Koránu o proroku Mohamedovi, co a jak nějaké příklady, příběhy atd.

Všechno jsme se to učili nějak teoreticky. Učili jsme se o založení vlastně. O tom, že čerpají z Koránu. Že berou proroka Mohameda za svého zakladatele. A že Ježíše, neberou úplně jako Syna Božího, ale spíše jako jenom dalšího proroka. Nechápu jak věřím v trojjedinost Boha, ale přijde jim to abstraktní, prostě v to nevěří. Opravdu to spíš bylo porovnání křesťana s muslimem mi přišlo. Nebo to bylo jako takový jako když máš mapu a podle je muslim a teď se to nauč. Ale nikde tam nebylo, bylo to hodně obecný, učili jsme se o odnožích, o džihádu.

Aha zajímavý. Takže jestli ste se učili i o těch letech věcech i protože, ty jsi chodila na gympl, kterej je zaměřenej, je to církevní gymnázium. Tak se tě chci zeptat jestli muslimové podle tebe věří ve stejného Boha?

Jo myslím, že rozhodně. Jak křesťanství tak islám je monoteistické náboženství, což si myslím, že je základní předpoklad, že věříme ve stejného, nebo alespoň v podobného Boha. Myslím si, že... mě vždycky přišlo podobný nebo zvláštní, že věříme ve stejného Boha. Vždycky jsem si řekla, že ať si každý věřív co chce, ale jednou jsem se potkala s takovým hrozně hodným pánem, když jsme byli s naší mládeží v domě seniorů. On říkal, že se žádných akcí, nezúčastní, ale jenom věci s biblickou tematikou a že mu je vlastně jedno jestli tam zrovna jedno kdo tam mluví, jestli je to katolík, nebo evangelík, nebo někdo z Církve bratrské, nebo jestli je to vůbec křesťan. Je mu jedno, co je to za člověka, protože si vlastně myslí, že stejně jde nakonec o stejného Boha. Což se mi hrozně líbí a docela s tím souhlasím. Myslím si, že muslimové možná víru chápou možná jinak než my. Vlastně tak jako katolíci chápou víru úplně jinak než evangelíci. Ale tak to prostě je a myslím si, že Bůh je jenom jeden a že věří ve stejného boha.

Takže vlastně je to, když to tak trochu shrnu nějak jinej způsob dostat se ke spáse.

Jo, nebo jako jiná cesta najít stejného Boha, jako kdybys měla jinej tarif na telefon.

Aha, to je hezký, to je hezký přirovnání...ee. No, dobře. Teď se tě ještě zeptám, co si podle tebe myslí tvoje církev o islámu? My jsme řešili předtím ty uprchlíky. Tak co bys jakoby vypíchla,

To je zajímavá otázka. To by mě taky zajímalo.

To by tě taky zajímalo. Dobře. Nevadí, nevadí.

To jsem nikdy neřešila, prostě.

Aha, dobře a když se tě zeptám, co si podle tebe myslí křesťané z jiných denominací. Tak budeš vědět?

Já vlastně jako nevím přesně.

Protože ty jsi jakoby řekla, že si myslíš, že je to jinej jakoby tarif. Tak myslíš si, že je tole většinovej názor, nebo jsou tam i jiný názory?

To já si jako nedokážu představit, protože je to jako něco o čem se moc ne bavím. Nebo ne... prostě to nikdy nepřišlo na řeč. Takže sama nevím, ale je to vlastně zajímavá otázka.

Dobře, dobře. Ještě u toho zůstanem, protože já tě ještě vydrtim, postupujem směrem k dobrovolníkům, co si myslíš, že si mysleli ty lidi v uprchlickým táboru o islámu? Jestli měli ten samej názor na to, jako máš ty?

To je dobrá otázka...Ja si myslím, že jsem byli ve směs křesťani, byli jsme ve směs křesťan z různých denominací. Já nevím i, ale jako rozhodně museli vnímat islám pozitivně, nebo ne nevnímat islám negativně.

Je něco na islámu z čeho by se křesťani jako mohli inspirovat? V jejich chování... nenapadátě...

To je určitě otázka, na kterou mám naletět.

Máš z toho ten pocit?..

jo (smích)

Nemusíš na ní vůbec odpovídat...

Asi nezískám zlatého bludišťáka.

Tak jo, ty si přijela z toho tábora uprechlických. Tak si říkala, že si myslíš, že maj stejného Boha, všechny ty věci ohledně proroka mohameda, Koránu, ohledně odívání. Tak si spojovala tu víru s tím terorismem a dnes už to tak není. Jestli tě ovlivnil ten Weiden

Co dneska tak chápu?

Že se ten terorismus spojuje s tím isláme, tak jestli to tak dnes bereš.

No ne že bychom se o tom učili, ale obecně to bylo bráno jako objektivní pravda. Že prostě to tak jako je. Přitom ne že bychom se tomu ve škole věnovali ňak moc času. Prostě sme to jako řekli, že jako tak. Ale obecně mi přišlo, že je to známá věc, že prostě máš teroristu a terorista rovná se islám. Ale nikdo to kolem mě nerozebíral do hloubky. Přišlo mi to, že je to divný. Dnes si myslím, že to tak není, ale že je to furt tak braný. Že si to ty lidi myslej, ale přijde mi to hodně stereotipní, že je to to samý jako kdybys řekla... křesťani jsou jenom katolíci, nebo cokoliv takovýho. Nebo každý křesťan chodí v neděli do kostela. Přijde mi to hodně stereotipní a přijde mi to hodně neohledupný vůči muslimům, protože když si to tak vezmeš tak terorista může bejt úplně každěj. To je to samý, nebo jakože ... přijde mi to trochu absurdní. Nevím jako jak to říct. Přijde mi to absurdní, je to samý jako když támdle vezmeš nákladák a nabouráš se do benzínky. Tak nikdo nebude věnovot, že je to křesťan. Prostě seš šílenec. Ale jakmile seš muslim, tak jako hned seš terorista. Nebo přijde mi to trochu divný. Todle je věc... může to být úplně kdokoliv.

Jo, jo poslední otázku a ukončíme tendle rozhovor. V jakých bodech se dá navázat spolupráce musimu a křesťanu tady v Český republice. V kterých bodech se mohou střetnout nebo se střetávají, ať už je to prakticky nebo teologicky.

...jo.....ještě jednou prosím.

Říkala si například, že jakoby věřej ve stejného boha, tak to je jedna z věcí, kde by se jakoby mohli střetnout a v tomto se setkává křesťanství s muslimi a proto spolu mohou spolupracovat. A ted' se ptám, jestli vydiš nějakou vlnku, kde by se mohli střetnout a na tom stavět společný základy.

Myslíš jako tady v Český republice?

Jo, Jo tady v Český republice.

Mě přijde jako.. to je hrozně hezký, těch věcí může být hrozná spousta. To je totiž nechci říkat turci v německu. tam to vzešlo podobně. Turci nejsou význačný ňakým jako vírou. Ale zase si myslím, že tam se vlastně ovlivnili navzájem hrozně moc. Ted' tam vydiš všude ty kebabárny. Ta fúze tam zafungovala, hrozně zajímavě, ale dobře. Němci maj pracovní síli.....

Jo, ale ta otázka směřovala na to, kde vidíš styčný body muslimů a křesťanů, ne přímo uprechlicků, nebo muslimů a okolního světa.

Aha takže jenom muslimy a křesťani?

Ano přesně tak

Tak rozhodně si myslím, že bychom mohli opřít o znalosti Starýho zákona. A jako myslím si že by z toho vznikla dobrá debata. Ale no... jako....

Jako vidíš tam spojovací body,ale ted' je neumíš vytáhnout?

Jo jako že tak. Myslím si, že s muslimem a křesťanem to půjde líp než.... Myslím si že muslim a křesťan si sednou rozhodně líp než křesťan s někým kdo má polyteistický náboženství. Už to si myslím, že je styčný bod.

jo, jo, vpořádku.. já děkuju a ahoj.

Příloha č. 6: Rozhovor s Michalem

Ahoj, zeptám se tě, jak bys poslal chování lidí v České republice vůči uprchlíkům. Ptám se na uprchlíky obecně.

Já si myslím, že vlastně dobrý, fakt neznám nikoho, kdo by člověku, kterej má přinanej uprchlickej statut házel klacky pod nohy, z principu.

Dobře, a jak si myslíš, že jsou na tom křesťani v České republice..... Je to stejný nebo naopak pomáhaj víc, nebo?

Ohledně uprchlíků.

Ohledně uprchlíků.

Myslím, že je tam podobný rozdělení jako u většinové společnosti. S tím, že ti duchovnějšjí, cejtěj, že si to svý chování rétorický, protimigrantcký. Tak si to zahalujou do takových těch tezí o muslimských invazi a nejlépe o příchodu antikrista. Jako v rámci islámu a tak. Že oni nám vezmou tu náboženskou svobodu. To jsem třeba zaznamenal a překvapilo mě to. Ale samozřejmě jsou i křesťani, kteří to viděj tak, že by se mělo pomáhat bližnímu.

Dobře a jak se snaží přistupovat k uprchlíkům ty?

Jako jak já bych řešil uprchlickou krizi?

Spíš k samotným jednotlivcům.

Tak některý bych neřešil a jiným bych se snažil pomoc a asi, reálně by to bylo podle osobních sympatií. Protože takový lidi jsou ve skutečnosti

A jak bys teda řešil tu uprchlickou krizi, nebo vlnu?

Je jasný, že Evropa nemůže přebrat, vzít celý Africký... chtěl jsem říct přetlak mužské populace, kterej se snaží do Evropy dostat a vydobýt své štěstí. Tak to je jasný, že udělat nemůžem. Uprchlická krize, něco jinýho si myslím o válečných uprchlicích. Myslím si, že tam je nějaká morální povinnost pomáhat. Zejména si myslím, že jsme ji zanedbali v době než ta uprchlická krize vznikla, protože rok předtím než tady propukli novináři, nejenom český, ale i světový média si všimli, že na cestě s Turecka na řecký ostrovy umírají děti a tak. A že je jich nák víc než obvykle, tak prostě v Libanoskejch uprchlických táborech snížili OSN porce vydávaného jídla. Ve skutečnosti to byly potravinový poukázky, ale de vo to, že oni neměli peníze na to, aby se tam o ty lidi adekvátně postarali a odkad' bere OSN peníze? Od nás. Kdybychom prostě jako tam reagovali adekvátně, rychleje a dřív, tak ten problém nemáme v Evropě. A to si vlastně myslím.. myslím si, že to částečně platí na tu migrační krizi, že by Evropa měla podporovat rozvoj, ale jako skutečnej rozvoj. Ne jako svůj rozvoz přebytečných výrobků do Afriky. Ale to aby ta Afrika byla soběstačná, a by ty lidi mohli fungovat tam. Vydělávat tam. A bejt třeba dostatečně bohatý na to, aby uživilí svoji rodinu a tak. No, ale to je jako jak by se věci měli dělat, ale oni se tak nedějou.

Dobře, takže tak bys to řešil

No mělo se to řešit daleko dřív a daleko aktivnějc. Teď nemyslím, jako řešit válku. Protože ten konflikt zrovna v Sýrii a na Blízkým východě je extrémě složitej. Těch akterů je tam prostě moc a teď se to povedlo Rusům nějakým způsobem stabilizovat tu Sýrii, ale ee... No prostě, že tohle bylo složité a nám stačilo, prostě vložit prachy do nákejch rozvojových programů. Dát víc prachů Turecku, aby tam těm Syřanům vytvořilo nějaký příležitosti..... No je to složité.

A dneska jak by si to řešil?

Dneska je ta situace jako jende. Existují dohody jak v Lybii tak v Turecku, vo navracení uprchlíků. Vo nějakých zabranách bez ohledu na to odkad' ty lidi utíkaj a jak si nárokujou azyl. Azyl je vždycky výběrová záležitost. Když srovnáš Kubu a Haiti, kdo jako utíkal z horších podmínek? Kubánci nebo Hait'ani? No americká vláda řekla, že Kubánci, že jo. Ikdyž v tý zemi cholera neměli. Takže to... nebo horších. Kubánci utíkali před politickým útlakem, ale to že na Haiti docházelo k politickému útlaku, kriminálnímu útlaku a daleko horším životním podmínkám. Ten staus uprchlíka je výběrovej a vždycky si ho státy vybíraj na základě svých politických preferencí a je to prostě subjektivní záležitost do určitý míry. Celý to rozdělení je subjektivní. Nechápu proč by se měl dělat z člověka zločinec, když odchází za lepším, to sou ty ekonomický uprchlíci... nebo politickým nátlakem, prostě řekněme, že je ekonomickéj uprchlík, tak tady vzniknul nějakej pohled na to, že je nějakej zločinec, kterej jde zneužívat Evropany. A přitom je to prostě nesmysl. Když Evropani přišli do Spojených států se svou kulturou, zásadně vodlišnou, jo ruzný evropský země přišli do USA se svou zásadně odlišnou kulturou. Tak na ně nikdo nekoukal nebo... Vlastně koukal, ale nikdo by to o nich dneska neřek.

Tak já se přesunu k další otázce, protože tudle jsi naplnil dostatečně ta se věnuje křesťanům. Z čeho si myslíš, že křesťané čerpaní informace o uprchlicích?

Já si myslím, že z medií z novin, možná alternativních internetových zdrojů.

Alternativní znamená. co třeba?

Myslel jsem novější internetové portály. Třeba i Parlamentní listy bych tam zařadil, náh tidle směrem. A pak vyložené propagandistické servery. Ať už na jedné straně Britský listy na druhý Pravej prostor. Prostě ty weby, kterým jde primárně o ideologii, a proto si vybírají své zprávy... Myslím si, že to jsou média z čeho čerpají. Aaa možná teda náhka zkušenost konkrétně z našeho okolí je asi významnější náhka zkušenost lidí, který pracovali s uprchlíkama už dřív, nebo s cizincema obecně.

A když tohle říkáš, znáš nějaký lidi, co pracovali s uprchlíkama?

Jo znám no,

Jako přímo víš?

Jo je to třeba kamarád, ale on je docela znamej. Takže si myslím, že v tom našem městě, ty křesťanský kruhy náhým způsobem je schopnej ovlivnit.

Dobře super. Mluvil jsi vlastně o sekulárních médiích a já bych se tě chtěla zeptat jakou váhu dáváš křesťanským médiím s ohledem na uprchlíky? A jestli si pamatuješ nějaký článek.

Ne nemyslím si, že má nějaký větší vliv křesťanský média... jako určitě byla sledována kauza ty Generace 21 s křesťanskýma uprchlíkama. Byla tematizována nevděčnost těch uprchlíků, jakoby což. Lze na jednu stranu pohochopit u lidí, který při přímo poskytovali tu pomoc. Že to vnímají jako nějakou zradu, nevděčnost. Na druhou stranu prostě zase byli lidi, kteří se chtěli mít dobře. Chtěli lepší budoucnost pro své děti. Na tom já neshledávám nic špatnýho. Na lepší budoucnost pro děti. A potom jako jak to bylo zpolitizovaný a medializovaný. To je dost nechutný a přitom se jako kulový stalo. V podstatě České republice nevznikla vůbec žádná škoda, protože jako.. a ty lidi, který odjeli do Německa si spíš ublížili než cokoliv jinýho.

Proč si myslíš, že si ublížili?

No tak žili několik let v nejistotě, nebo rok a něco v nejistotě a potom... já vlastně nevím jak to s nima dopadlo, já to přestal sledovat.

Tys mluvil o nějaký celkový pohledu křesťanský pohledu. A mě by zajímalo jak se na ty uprchlíky dívá tvoje církev.

Popravdě netuším. Já si myslím, že bratři v radě, tak jako jsou zdatní politici a neslyšel jsem od nich ano, ne. Možná jsem rád oni by tím církev rozložili ... No teda nejsem tomu rád. Byl bych rád, kdyby vyšlo od církve. Bližním je třeba pomáhat, že jo. Prostě náhka taková jednoduchá pravda. Na druhou stranu svět je komplikovaný a ty věci spojený s islámem nejsou úplně jednoduchý. Když si vezmeš, že lidi který... Misionáři mezi muslimama často působej pod pseudonymama. Nedávaj své reálný jména těm lidem, aby nebyli vystopovatelný oni. Ale celkově působej skrytě, protože náhka misie... muslim se nemůže stát křesťanem. To je podle práva šaria trestný. Prostě hrozí mu trest smrti, což je tady v Evropě nepřijatelný.

Mluvil jsi, že by si rád aby se ta Rada nějak vyjádřila. Myslíš si, že v církvi bratrský je někdo, který by něco říkal?

Tak já jsem jako slyšel spoustu stanovisek od bratrů Fajfra od bratra Černého od bratra Nováka. Od kazatelů svých jsem se na tom vyloženě neshod. On to viděl jako invazi a tak ... to přišlo jako invaze bosých nohou, dětská křížová výprava. A tohle vyprávění o uprchlický krizi mi přijde především usměvný, když nic jinýho. Jinak jako to třeba kazatel, co tu působil předtím měl více stranej politickéj názor.

Jak více stranej?

Já jsem s ním mluvil ohledně barmeskejch uprchlíků, kterým jsme pomáhal. On třeba vníma taky problém se soužitím s islámem s křesťany a obecně v Český republice, ale vníma že situace je složitá. Nicméně by byl asi rád kdyby se muslimové nedostávali do situace v uprchlickým taboře. Nebo já nevím jak si to představuje.... Já jako trochu jsem zahořklej, potom co jsem slyšel od některých bratrů a sester právě jako v souvislosti s uprchlickou krizí. Tak trochu jemně ironizuju.

A myslíš si teda jako, že náh jinak vnímaj tu uprchlickou krizi těch muslimů

Myslím si, že je problém, že ti lidé jsou muslimové. A von existuje reálnej problém soužití. A jednak existuje problém vyvolanej tím, že zrovna tam probíhalo to povstání saláfistů, že jo, s tím Islámským státem s řezáním hlav a všema těmadle zábavama, který občanská válka nabízí. A ty videa na internetu byli dost smutný a teď je viděj všichni a považou to za normu. A ne to co ty džihádisti udělali navíc, aby jako byli slavný, aby jim přišlo víc peněz, aby jim přišli možná náhky rekruti, něco co primárně událi... něco co není běžný a oni to událi, aby šokovali.

Dobře

Ani v těch končinách to není běžný.

To jsme trošku zběhli

No takle na druhou stranu se těm lidem nedivím, že se bojí a pak se verbálně projevují způsobem jakým se projevují.

Chápu dobře, že v tvé Církvi bratrský se vyjadřují, že se bojí?..

Já si myslím, že se asi boje jako většina Čechů.

A myslíš si, že je to jinak v nějaký jiný denominaci křesťanský, že se snažej víc říkat..... pomáhat bližnímu svému atd... nebo, že je to všude stejný

Já teď mluvím o podílu věřících. Nemluvím o tom, co je řečeno z kazatelny nebo tak.

Jo ok, ty to takle ještě rozděluješ.

Co si reálně myslíš. Jednak do hlavy nevidím, třeba si myslím, že evangelií jsou v tomhle ohledu aktivnější nějakým způsobem. Snažej se proti tomudle strachu víc bojovat, ale jako, jak si to přebíraj v hlavě ty lidi tak to nevím. Myslím si, že to zastoupení nakonec bude podobný.

A tím pádem jsou v jiných denominacích aktivnější nebo víc se vyjadřují k tý uprchlický vlně...

Jde o to že se snažej nějakým způsobem nedělat z nich muslimy, vyznavače proroka Mohameda, ale dělat z nich v první řadě lidi. Ale myslím si, že to u všech není pravda. No ono pak není dobře opačný extrém. Já jsem to vypouštěl z hlavy a pak když jsem byl v uprchlickým táboře. Tak jsem si uvědomil, že ta možnost, že se tam objeví nějaký radikál, tam je. A že se lidi boje o svůj život nebo o své zdraví, tak to jim těžko můžeš vyčítat.

Tak to je asi všechno k těm uprchlíkům.. chceš těžší čas a nechceš si víc odpočinout.

Tak můžem uprchlickej tábor

Jak ses dostal do uprchlickýho tábora, cos tam dělal?

Já jsem měla stejně jako spousta lidí stejně jako spousta lidí v tom roce 2016 počkej 2015 pocit, že na to musím reagovat a to se ten rok nepovedlo. Někým slovem, učením se a možná nějakým činem. Ta možnost se objevila o rok později, kdy ta situace byla daleko stabilnější a taky jako prostě to nebyl Balkán ale bylo to Německo, což byla možnost, kterou jsem přivítal a myslím si že to taky ovlivnilo můj pohled na ty věci, že oni to v podstatě zvládali nějakým způsobem. Přišlo mi, že je vidět, že dostali zabrat nějakým způsobem .. Němci. Ale nebyli jsme tam v té fázi, kdy dostávali zabírat, ale v té fázi kdy už překonali tu akutní krizi. V době kdy se to nějak stabilizovalo.

Co jste tam dělali?

My jsme tam jeli s diakonií evangelický církve do tábora dělat babysitting. Starat se o dětka dělat nějaké aktivity, aby ty děti měli vyžití, aby si od nich maminy mohly odpočinout a tak.

A jak tě přijali uprchlíci, když si tam přijel? Nějaký zážitek z čeho si měl radost....

No tak si nás prohlídli a pak nás pohostili plackama.

Takže byli pohostinný

Byli pohostinný, byli v pohodě, byli otevřený a velmi tu otevřenost kazilo to, že jsme se s nimi nemohli domluvit, protože nikdo z nás arabsky ba ani jako pořádně německy. Oni taky ne. Teda děti uměli velmi dobře německy. Takže s nima nějaká komunikace šla, dokonce uměli líp než já německy. Takže to jsme se jako domluvili. A my jsme je stejně nakonec naučili česky. S dětma jsem se domluvil. S těma dospělejma ta jazyková bariéra komunikaci kazila. Přesto byli pohostinný. Jako zažil jsem tam v podstatě vděčnost, když vidíš plačící dítě za maminkou, takových scén tam bylo víc, a maminka ho přinese zpátky a ještě nám poděkuje. A pošle ho zpátky si hrát. Tak to máš jako radost a máš pocit, že jsi oceněn. Narazili jsme tam na nějaký kulturní problémy. To tam byl problém, že holky hrajou v kalhotkách fotbal. To tam taky zaznělo. Od jistého našťvaného, nikoliv tatínka, tatínkové pokud vím tak si nikdy nestěžovali ani vlastně maminky. Ani když se stal nějaký karambol, tak z toho nikdy nebyl žádný karambol. Byl to nějaký člověk, kterej s těma děckama nebyl příbuznej. Si tam stěžoval na to, že dobrovolníci špatně hlídají děti, primárně a pak teda, že se chovají... pak teda k tomu přidal stížnost na oblékání, které mu asi přišlo nějak v rozporu s morálkou. Přičemž z Evropského pohledu nebylo v rozporu s morálkou.

A když si zažil něco takle vyloženě negativního, co by tě vyděsilo, žeš měl nějaký strach.

Vyděsilo, no jo. Mě asi jako největší zážitek tady s tím strachem. Mě jako nevyděsilo, ale překvapil mě jeden zážitek v rozhovoru s jednou dobrovolnicí, která tam chodila doučovat děti. Vlastně ve svém volném čase o prázdninách za tím účelem aby nevypadli, aby nezapomněli všechno přes prázdniny, aby s někým komuniovali taky německy. Jo aby nebyli furt zavření v tom arabském táboře. Ona tam dobrovolně chodila a věnovala se tam těm dětem a sledovala s obavou zprávy televizní. To sledovala mimochodem stejně jako uprchlíci, který měli všude zaplout televizi a na ni běžel nějak arabskej zpravodaj dvacet čtyři sedm zpravodajskej kanál, kterej řešil kde se zrovna bojuje a kdo vyhrává a prohrává. Tak ona tam byla vlastně v době, kdy začala finální bitva o Aleppo. Druhý největší Syrský město Do kterého se pustilo ruský letectvo. Protože ona měla jako Ruský původ. Původem byla povolská Němka a ona mluvila dobře rusky, ale především měla akcent Ruskej. Ona mi říkal, že se jako bojí, že tam přijde, že některej z těch kluků, co tam sledují zprávy jsou celý den na netu s nikým se moc nebavej jak z Němců tak mezi sebou. Dojde k závěru, že Rusové jsou zlo, že Alláh chce aby je podřezávali a tak. A že to jako bude realizovat na ni, takže ona měla obavy přesto, že tam pracovala s uprchlíkama, tak si byla vědomá toho, že ta situace je napjatá a ty lidi jsou sice reálně v Německu ale mentálně jsou v Sýrii. A v Sýrii je válka a válka je tvrdá a krutá a zlá.

Takže jakoby posouvala...

Nebo, že Alláh. Je potřeba se pomstít Rusům... Abych to jako nehalil do náboženského.

Takže ten tvůj strach pramenil ze strachu někoho jiného?

Já jsem sám žádnéj strach neměl... Měl jsem třeba ze začátku obavy, když jsme se v táboře chodili sprchovat, tak jsem se třeba bál o holky. Pak mě teda uklidnilo, že na sprchách ženských je zámek a pak mě to přešlo. Jo tak člověk počítá s ledasčím v tomhle ohledu a to tadle prvotní ostražitost opadla a pak jsem se třeba dozvěděl, že jo, že jsmě měli uzavřenou cestovní pojistku pro případ teroristického incidentu a tak. Takže na druhou stranu..

Na čtyři melouny

No, no nás to tam pobavilo. Na druhou stranu prostě jako nuť někoho, aby tohle někdo riskoval. Proč by to měl někdo nedobrovolně podstupovat. A to kdokoliv jakékoliv Evropan... Jo sice tam jako nějaký reálný ohrožení nebylo. Ale jenom ten pocit je blbej.

Mluvil jsi o nějakých kře...

Takhle ještě si myslím, že je to reálný ohrožení procentuálně nižší než řídit auto. Podle mého názoru, ale nemůže to po někom chtít.....

Běž tam..

No přebíhej ulici před nákladákem.. teda tady ta statistika jde do háje... ale

Jásný já to chápu

Prostě to nemůžeš po někom chtít.

Já se vrátím trochu zpátky, protože ty jsi mluvil o nějakých křesťanech, který se snažej misijně působit na ty muslimy. Jel si do toho uprchlickýho tábora s nějakou toudle myšlenkou?

Ne, já jsem chtěl vědět co se tam děje a proto jsem tam jel.

A nadále se potkáváš s muslimama?

Viděl jsem naposled v Praze, ale žádnýho muslimskýho kamaráda nemám. Kamaráda s kterým jsem se v táboře seznámil a dodneška si píšeme, tak to ne. Počkej přemýšlím nad tím. Počkej přemýšlím jestli mám nějaké muslimské kamarády...pokud... Ne asi ne. A dokonce ani z Erasmu a tak a to tam mám.. ani na Facebooku a to tam nabalíš lidi ani nevíš jak.

Žádná evangelizaci nebo promluva s muslimem o Ježíši tam nehrála roli...

Nebyl to cíl

... nebyl to cíl, ale hrálo u tebe roli to, že si křesťan?

No jako jo. To že lidem bez domova se má pomáhat. Myslím si, že je to zásadní část křesťanství. To že se má pomáhat a ty lidi jsou nepochybně v nouzi. A jako myslím si, že ten strach to někdy jako přebíjí, tudle věc. Já osobně si myslím, že je to špatně když se to děje obecně, nebo u mě , nebo lidí, který znám.

Jo jásný.. Když jsi se vrátil z toho tábora, jak myslíš, že se na tebe dívala tvoje církev nebo rodina a přátelé.

To mě překvapilo já jsem se bavil. Jak to popsat. Taková pánská skupinka z našeho sboru má takovej prázdninovej pobyt. A já jsem tam byl. Jo ty se ptáš, když jsem se vrátil..

... No tak řekni i toto...b

..tadle reakce mě taky překvapila, že jsem řekl, na pobytu týdle skupinky jsem jako řekl, že jedu do tábora, že jedu do uprchlickýho tábora v Německu, že se tam budem asi starat o děcka a tak někdo tak teoreticky poznamenal, nezapomeň přinést fotky. Jako že takové.. teda, že to vnímají jako pozérství, dobroserství, sluníčkářství a spoustu takových nadávek tam padlo. Tak mě to překvapilo od bratrů z církve.

A náák jako potom, cos měl tu zkušenost. Bavil ses s nima, změnili názor? Nebo bavil ses s někým jiným?

No tak bavili jsme se spolu. Já jsem jim řekl, že jako jsem zjistil, že je to ještě složitější než jsem si myslel.

No a co oni na to?

No tak na tom, že je to složitý se rozumný lidi můžou vždycky shodnout a tak.

Jo to vlastně nikoho nebolí. Takže oni na tebe nezměnili názor. Nebo tys nikomu nezměnil názor tím, že si tam byl, nebo tak.

Myslím si, že jsem některým lidem rozšířil možnosti jak o tý krizi přemýšlet. Nejenom u nás, ale třeba i v HUEJF na mládeži. Já jako sociální pracovník jsem si uvědomoval, jakým problémům ty lidi, ty uprchlíci čelí. Takže opravdu je to složitý vnímat náák jednoduše. Jednak tam mezi těma lidma působí ideologie, která je prostě neslučitelná s naším stylem života. Je to určitá skupinka lidí, kterou jsme ani jako nepotkali v tom táboře. Kdyby tam v tom táboře nebyla, tak ty chlapy, co chtějí žít své rodiny to uplatnění hledaj těžko. Je to pro ně náročný domluvit se vůbec v tý zemi, náákým způsobem přežít a začít vydělávat. Starat se o rodinu a to je rozkládající. Já vlastně vím jak barmští uprchlíci překonávali kulturní šok, jak to pro ně bylo náročný. Teď když si vezmu, že by to měla překonávat arabská rodina, která je o deset let starší. Nemá tak způlky dobrou podpůrnou síť, tak nevím jestli to zvládnou. Jestli to zvládnou dobře. Jestli nebudou za pět let přítěží pro německej sociální systém.

Posouváme se do posledního bloku...

Ještě abych shrnul tu tvoji poslední otázku jsem od ní utek. Myslím si, že jsem moh otevřít lidem náky způsoby jakajma o té krizi zatím nepřemýšleli ještě. Jsem zjistil, že nemám jednoznačný názory, typu všechny přijmout... Rozhodně to není pozitivní věc, uprchlická krizi. Ať si říká, kdo chce.. Pokud to někdo takle vidí tak má podle mě deformovanej pohled na věc.

Dobře, já se vrátím k tomu islám a zajímá mě kdy ses poprvé dozvěděl o islámu. V jakým období to bylo?

Určitě to bylo ve školním věku, když jsem uměl číst. Já jsem nedřív čet knihu u babičky o světových náboženstvích, tak asi tam, náákým způsobem, náákým samostudiem.

A co tam psali?

Co tam psali, tam že je to velký náboženství, že maj ropu a že to se projevuje na jeho šíření. Potom tam popisovali pět pilířů víry a pouť do Mekky jak vypadá. Tam byla na tokový hezkým vobrázku, podkladový a tak. Takže tam jsem jako zjistil jaký má základy a tak. A všem se liší od křesťanství, což znamená... v tom, že židé a křesťané překroutili tu zvěst tý bible a prorok to pak napravil. Takže v tom jsem pochopil, že je to prostě náboženství, který je nevyhnutelně odlišný od křesťanství.

Úplně totálně odlišný, jo?

No ne vychází ze stejného prostředí, který je formovalo. A prostě základní myšlenky jsou podobný. Jestli jako to.... Pokud se dohodnem na uctívání jednoho boha, tak se nevyhneme diskusi o tom čí zvěst jako ďábel překroutil natolik, že je jako to... nepoužitelná. No a pokud, myslím si že není dobré pro tvé zdraví jako tvrdit, že překroucená verze je tam muslimská a ta verze Mohamedova.

Že to není zdravé?

Že to není zdravé pro tvé zdraví fyzické zdraví. Jo musíš stát na své pravdě, ale musíš to říct méně vybíravými slovy. A můžeš se vyhnout tomu konfliktu. Jako říct, že Mohamedovo sdělení pochází od ďábla, že se celou dobu bavil se Satanem, je asi jako to... Já si klidně myslím, že je to možný. Já jsem sice korán nečet a nebo jako v celku.

Říkal si něco o stejným bohu a tak dále. Myslíš si ty osobně, že je to stejnej Bůh.

To je těžký no .. Asi jako právě na tý jedný straně. V bibli máš psáno, že i ďábel věří v Boha, jo. Že by jako prorokovy byla podstrčena falešná zvěst, jako proč ne. Třeba by mi to náakej muslim vysvětlil. Teď nemluvim o náakejch ručních argumentech, ale jako o nááký diskutace, ale nevím, jestli by to k něčemu vedlo.

Takže nesouhlasíš s tím, že je to stejnej bůh?

Primárně je to stejnej bůh, ale ten pohled je nějakým způsobem. Já si v podstatě myslím, to co si muslimové myslí o mě. Že ta zvěst je v podstatě zkorumpovaná. Oni si myslí, že ji zkorumpovali křesťani časem a já si myslím, že koránská zvěst je zkorumpovaná od začátku.

Co si myslíš, že si o islámu myslí v tvé církvi?

Tak já jsem zaznamenal, třeba i myšlenky o tom, že hlavní postava islámu je nějaký arabskej démon. Že i takový věci jsou. Mě to přijde přitažený za vlasy tadle ta verze. To je třeba jeden pohled, kterej jsem zaznamenal. Další jako... No myslím si, že většina lidí si myslí, že islám je těžce sluchitelný s evropskou kulturou, zejména českou kulturou. Myslím si, že ho vnímají jako netolerantní. Někou sílu, která je možná částečně na postupu a může být hrozbou budoucnosti a může třeba v budoucím zesilovat, ta hrozba. To si myslím, že tam je. A rozhodně nikdo si tam nemyslí, že Mohamed měl pravdu, v tom, že bůh je jediný a Mohamad je jeho prorokem. Prorokem být nemoh, protože ta zvěst není kompatibilní s evangeliem.

Tak to jsem shrnul....

No nešel bych.... No nevím, jak bych jednal s muslimama v tomhle. Já bych mluvil primárně o tý křesťanský zvěsti, o tom jak to mám já. Že jako vnímám tu... Ježíše Krista jako spasitele a pána, jako někdo, kdo vlastně mě zachránil z mejch hříchů a díky komu. Někdo kdo si semnou vyměnil papíry pro boží trest. Prostě to je nabídka, která se neodmítá. Asi s tímhle způsobem bych se o tom bavil s muslimem.

Jak si myslíš, že islám vnímá jiných denominací...

No zapravdu jim dát nemůže..

Jo, jo. Slyšel si v jiných denominacích o tom, že je to stejnej bůh.

Jo slyšel ale já si myslím, že jim dát za ... Oni popisují jednoho boha. Já si myslím, že to je stejnej bůh, ale otázka je, co o něm říkají.

A jak si myslíš, že ostatní dobrovolníci vnímají islám s těma s kterýma ses tam potkal za tu dobu, cos tam byl.

Islám primárně. No já si myslím, že primárně vnímali tu válku na Středním východě. Zajímavý u těch dobrovolníků bylo, že o tý svý zkušenosti vlastně nechtěli primárně o tý svý zkušenosti mluvit. Když jsem tam potkali ty češky u toho Kauflandu nebo Lidlu u toho prostě supermarketu. Tak já jsem prostě jako to úplně nechtěl říct, co tam děláme .. nechtěl jsem se tam bavit s cizějma babkama...No a ty ostatní dobrovolníci. Jeden dobrovolník tam nechtěl být na fotkách, aby se to nedozvěděli jeho příbuzní. Ono by se to nák zvládlo, ale evidentně si tu nepříjemnost chtěl ušítit. Takže takle

A myslíš, že za to mohl ten islám, nebo to byl problém...

Jak vnímali islám, kolega a kolegyně. Já vlastně netuším jak vnímali islám. Já jsem si tam všim, že některý část těch muslimů Somálců, že byli jako zbožný. Předčítali si tam korán nahlas po ránu, recitovali, tak to mi přišlo zajímavý. A vzpoměl jsem si, že, tam někde mám bibli a že bych si ji po ránu taky moh číst.

Viděl si tam jako si čtou Korán...

On si četl Korán a já si tu Bibli tady ještě neotevřel..Takže tímhle způsobem. A jako jestli jsem to vnímal jako hrozbu no nevím...

Takže to jsi mi teď kon hezky naběh. Myslíš si, že by se křesťan mohl inspirovat muslimem.

No moc asi ne, kromě těch Somálců. To mě tak jako zahanbilo. Pak jak jsem tam viděl chlapy a kluky se povalovat u tablet a kouřit vodní dýmky a tak celý den. Tak jako ono je to složitý. Jendak jako jsou tam právní bariéry.... Tak ta pohostinnost, otevřenost, je určitě inspirující, nemyslím si, že je to náboženský, ale je to vlastnost, kterou bych v sobě chtěl určitě budovat. Jsem tam zažil takovou zajímavou věc, když jsem se šel sprchovat. Předemnou tam byl nějaký Araba a já jsem tam procházel ty sprchy a ještě jsem tam tak nák váhla. A von já to pro vás umeju a umyl sprchovej kout. Tak jsem půlně nevěděl jak na to reagovat. Jestli si myslí, že ho vnímám jako špinavého Araba, nebo jestli smývá tu urážku, kterou jsem učinil, nebo jestli to patří k tý kultuře. Já bych pro nikho sprchovej kout nemyl ať si to zařídí...

Když se teda...

A to je i vlastnost, že jo, kterou křesťanství podporuje. V lásce slušte jedni druhým. Takže otevřenost a to ocenění, se kterým jsme se tam setkali.

Změnil se tvůj názor na islám, kvůli tomu...

...Ne nezměnil. Jako určitě se spřesnila moje představa muslima a nejen jako muslima. Muslima Araba, ale byli tam lidi z bejvalech Sovětských republik, Somálci, Eritrejci. Viděl jsem živýho jezida. No mám víc dat. Změla ses ptala?

Jo

No prostě uvědomil jsem si, že může bejt muslimka bez závoje úplně jako v pohodě.

Viděls tam nějakou?

Jo viděl, já jsem si myslel, že jsou to kurdky, ale prej to tak není národnostně dělený. No, když jako kurdky, ty, který jsem znal, tak tam jako nenosili závoje pak tam nevím jaký byli národnosti ty další ženský, peroxidový blondýny. A pak tam zase byly zahalený arabský ženy, ženy starých mužů, což je zase typickej stereotyp, že jo. Lidi, který žijou pro své děti a lidi, který své dětem ani nezkontrolují obličej, když ráno vstanou a když večer úlehaj. To tak ilustruju obrázek o těch lidech, který tam byli, který vlastně byli zástupci islámu.

Hmm.... Myslíš si, že křesťan a musli tady v Evropě a konkrétně v Český republice vedel sebe dokážou žít?

Dokážou.

A na čem by se mohli shodnou, nějaký společný body?

Spíš bych identifikoval v čem by moh bejt problém. Vůbec z toho Blízkýho výhodu, vůbec jako ten denní režim, jižanský. A jakoby jižanská kultura v takovým to kašlání na čas a ponocování. Jo ono by se to pak spravilo, potom co by nastoupil do práce, ale to třeba by mohlo způsobit hodně velký problémy. Potom si myslím.. no Češi jsou studený čumáci, jsou s tý severský kultury, takže to je věc která by mohla činit problémy. To nejsou věci jakys náboženský. Já si myslím, že nejlepší by bylo kdyby se o víře vůbec nebavili... nebo nebavili... třeba by to jako taky šlo bavit se o víře a nák spolu fungovat. Asi jako ideál bych vyděl nákou asimilaci. To že nejíme vepřoví jako prostě neslaví Vánoce. Tak to pro tebe jako spolupracovníka není problém, nebo jako.... Jak že zněla otázka?

Směřovala jsem ke společnej bodům muslimů a křesťanů. De o to, že tys zmínil, že je to nějaký kulturní a jako je vidět z různým míst, že muslimové davaj děti do křesťanských míst škol než jako do ateistických. Protože jsou radši, že jsou v těch církevních, protože jim to něco dává. A já jsem mířila takle. Jestli vidíš, oproti českýmu ateistickýmu přístupu, že by křesťani čeští mohli být blíž těm..

Jo takle nák jako hodnotově třeba. No to asi určitě jo

A v čem třeba?

V postoji k rodině, sexualitě, charitě nějakým způsobem, ikdyž ta křesťanská je jiná než ta muslimská, ale to je jedno. No v hodnotách nějakých a tradici.

Ještě něco tě napadá?

Asi ne

A je něco co bys mi chtěl říct ještě nakonci zmínit, k čemu by ses chtěl vrátit?

No já bych... Já nevím jestli jsem nezanedbal náboženský aspekty v tom našem rozhovoru. To je jedna věc a druhá, to že si uvědomuju jak těžký je to řešit. Takže se mi k tomu těžko zaujmají postoje. Ty náboženský aspekty, tam by se dalo mluvit dlouho, že jo. Prostě někdo vidí v islámu toho novýho antikrista, že jako tady muslimové za dvacet let budou pronásledovat křesťany.... Ještě, že v integraci je rozdíl mezi žitím vedle sebe a žitím spolu. Nák jestli si dobrý soused odvedle a jestli si tu holku od vedle můžeš vzít, že jo. To je zásadní rozdíl. Myslím si že, muslimové a křesťané můžou žít vedle sebe, nejsem si jistý za jakých okolností může fungovat to žití spolu. A poka nepožaduješ to žití spolu. Tak si v zásadě myslím, že to fungovat může, ta multikultura, ale je to složitý. Má to své rizika, to jako víme z historie.

Super tak díky a ahoj

Ahoj